

В. С. ЄРМІЛОВ

ЛІКАРІ ДОРАДЯНСЬКОГО МИКОЛАЄВА

БІОГРАФІЧНИЙ ДОВІДНИК

В. С. ЄРМІЛОВ

ЛІКАРІ ДОРАДЯНСЬКОГО МИКОЛАЄВА

Біографічний довідник

Миколаїв
«Іліон»
2022

УДК 94:614.2(477.73)"18/19"
Є 73

А В Т О Р :

ЄРМІЛОВ В. С., доктор історичних наук, кандидат медичних наук,
професор кафедри психології, спеціальної освіти та здоров'я людини
Миколаївського інституту розвитку людини

Р Е Ц Е Н З Е Н Т И :

МАРЦІНКОВСЬКИЙ І. Б., кандидат медичних наук, доцент Навчально-
наукового гуманітарного інституту Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова;
ГОРБУРОВ Є. Г., кандидат історичних наук, доцент, голова науково-
експертної ради Державного архіву Миколаївської області

*Рекомендовано до друку вченою радою
Відокремленого структурного підрозділу закладу вищої освіти
«Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
Миколаївського інституту розвитку людини,
протокол від 22 лютого 2022 року № 3*

Єрмілов В. С.

Є 73 Лікарі дорадянського Миколаєва : біографічний довід-
ник / В. С. Єрмілов. — Миколаїв : Іліон, 2022. — 148 с.

ISBN 978-617-534-682-2

У довіднику в словниковому вигляді представлені короткі біографічні дані майже всіх лікарів Миколаєва за період від заснування міста до 1920 року. Призначений медичним працівникам, історикам, студентам і викладачам закладів середньої та вищої освіти, широкому колу читачів, які цікавляться краєзнавством.

УДК 94:614.2(477.73)"18/19"

ISBN 978-617-534-682-2

© Єрмілов В. С., 2022

ВІД АВТОРА-УКЛАДАЧА

Кожний регіон, кожний населений пункт має свою непересічну історію. Крайову історію Миколаївщини творили представники різних верств населення, різних організацій та установ. Відомо, що Миколаїв уславили громадські діячі, представники різних професій: визначні корабели, моряки, інженери тощо. Їхня діяльність викладена в багатьох наукових і популярних книгах, статтях миколаївських краєзнавців, проте наукові розвідки тривають і тому час від часу з'являються нові повідомлення про відкриті або забуті імена наших земляків, їхню професійну і суспільну діяльність. У 1990-х роках групою миколаївських краєзнавців була здійснена спроба систематизувати інформацію про плеяду визначних і просто відомих миколаївців. Так з'явився популярний серед фахівців і широкого кола любителів історії енциклопедичний словник «Николаевцы» (1999), у якому стисло представлені біографічні дані багатьох миколаївських діячів, зокрема й понад десяти місцевих лікарів дорадянського періоду. 2004 р. А. Ф. Кісельов, В. М. Шишкін і О. М. Поляков видали невеличку книжку «Історія медицини і охорони здоров'я Миколаївщини в особах», де коротко подали відомості про невелику кількість миколаївських лікарів минулого, припустивши при цьому низку помилок в описі багатьох аспектів їхньої діяльності (і навіть в іменах деякого з них).

Знавцям місцевої історії відомі імена деяких морських лікарів, які заклали засади морської медицини Миколаєва і нашої країни, започаткували та розвинули цивільну

медицину міста. Водночас із ними плідно трудилися лікарі місцевого громадського самоуправління і корпоративних (медичних і немедичних) організацій, приватні лікарі. Де-хто з них давно відомий із публікацій місцевих істориків, але про їхню професійну і суспільну діяльність наведені переважно фрагментарні дані. Загалом у місті, як бачимо з нашої монографії «Медицина дорадянського Миколаєва» (2021), трудилися сотні лікарів, імена багатьох із них досі залишаються мало відомими, а то й зовсім невідомими, хоча багато з них зробили суттєвий внесок у багатогранну історію нашого краю, зокрема залишили помітний слід в історії медицини Миколаєва. У вказаний період багато з них, перебуваючи на службі, водночас працювали і як приватні лікарі, заслуживши популярність і шану як серед заможних, так і серед бідних містян.

Отже медичну громаду дорадянського Миколаєва формували багато особистостей, які в свій час залишили помітний слід і непересічну пам'ять про себе в нашому місті. Діяльність деяких із них відома вже давно, про деяких ми дізнаємося лише зараз, але багато імен залишаються ще невідомими, хоч заслуговують на увагу всіх поколінь миколаївців. Актуальність роботи зі систематизації даних про всю медичну корпорацію міста, на нашу думку, є очевидною.

Мета нашої роботи – стисло показати діяльність якомога більшої кількості миколаївських лікарів дорадянського періоду, вивести з небуття імена багатьох із них, тобто дати їхній короткий життєпис і показати головні напрями персональної фахової та громадської діяльності. Таким чином ми прагнули допомогти історикам, медикам, студентам, учням і викладачам закладів середньої та вищої освіти, широкому колу читачів, які цікавляться краєзнавством, в ознайомленні з життям лікарів старого

Миколаєва, їхньою діяльністю, що сприяла створенню, становленню і розвитку медицини міста в усіх її складових за перші понад 100 років існування міста.

Інформація про лікарів Миколаєва від утворення міста до 1920 року незалежно від їхнього місця служби, підпорядкування і практики збиралася по крихтах протягом тривалого періоду. Під час укладання довідника використовувалися всі доступні джерела: архівні матеріали, краєзнавча література, періодичні медичні та масові видання тощо. Але добута інформація була різного обсягу. В одних випадках ми змогли знайти найбільш повну інформацію про лікаря: прізвище, ім'я та по батькові, роки народження і смерті, заклад здобуття освіти, основні дати службової та громадської діяльності, зміни в ній тощо; в інших випадках ми змогли встановити тільки окремі, а то й мінімальні дані про лікарів, наприклад, тільки прізвище, обмежуючись констатацією професійного статусу: «військово-морський лікар», «лікар вільної практики». І все ж ми намагалися подати всю здобуту навіть у найменших обсягах інформацію. Прізвище, ім'я, по батькові деяких лікарів у різних джерелах писалися по-різному, до того ж євреї чи іноземці з різних причин використовували водночас із автентичними і православні імена. Такі різночитання ми показали в дужках.

Біографічний список лікарів виявився великим, представлені дані про них багато в чому цікаві та евристичні, тому сподіваємося, що ця праця суттєво доповнить енциклопедичний словник «Николаевцы», адже в ньому наведена інформація тільки про обмежене коло найвизначніших лікарів міста. У нашому довіднику представлені майже всі миколаївські лікарі, виявлені за обраний період історії міста, незалежно від їхньої професійної чи громадської ваги. Відтак, ознайомлення з довідником на нашу думку

сприятиме формуванню цілісної картини складу і дій лікарської корпорації міста, дасть можливість оцінити персональний унесок кожного лікаря в розвиток системи медичної допомоги, насамперед бідному населенню міста, яке переважало за кількістю, а також їхній унесок у діяльність багатьох місцевих організацій та установ.

Дати в довіднику наведені за старим стилем. Також звертаємо увагу читачів, що в морському відомстві назва посади керівника медичної служби була «головний доктор», тоді як в інших структурах міста – «головний лікар» або «старший лікар». Жінки після закінчення медичного факультету університету чи медичного інституту отримували звання «жінка-лікар» із обмеженим правом професійної діяльності – надання медичної допомоги тільки жінкам і дітям (хоча деяким із них удавалося вийти за рамки цього кола).

Ми намагалися стисло висвітлити основні дані про найширше коло лікарів Миколаєва, але вважаємо, що довідник не є завершеним і може бути доповнений іншими персоналіями та певною інформацією. Будемо вдячні за всі зауваження і доповнення, адже робота з удосконалення й упорядкування біографічного словника лікарів Миколаєва минулого часу триватиме.

АЛФАВІТНИЙ БІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК ЛІКАРІВ

А

Авситидійський Сергій Івльович. Військово-морський лікар. Заміщав першого постійного санітарного лікаря Миколаєва під час його відпустки у вересні 1884 р. Лікар першої міської «лікувальниці для хворих, які приходять». Займався приватною практикою.

Адамович Самсон Михайлович. Військово-морський лікар. Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію і в 1835 р. вступив на морську службу. Під час Кримської (Східної) війни був старшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1859–1860 рр. Помер у 1860 р.

Айваз Д. Я. Приватний лікар із внутрішніх і дитячих хвороб у роки Першої світової війни.

Айзеншток І. І. Санітарний лікар 1-ї і 2-ї Адміралтейських частин з 1 травня 1916 р. до 1 січня 1917 р. Приватний лікар із внутрішніх і дитячих хвороб.

Айнберг Іона Менахімович. Закінчив у 1891 р. медичний факультет Харківського університету. Займався вільною практикою в Миколаєві з 1898 р. У 1902 р. відкрив приватну лікувальницю для амбулаторних і стаціонарних хворих із хворобами рота і зубів. У 1906 р. лікувальницю закрив у зв'язку з виїздом із Миколаєва.

Айнгорн Яків Ісаакович. Закінчив у 1868 р. гімназію в Катеринославі. Закінчив медичний факультет Київського університету. 6 місяців працював у Віденських клініках із

шкірних і венеричних захворювань. До 1902 р. займався приватною практикою з лікування на шкірні та венеричні хвороби в Катеринославі та водночас у 1898–1899 рр. як лікар-екстерн працював завідувачем шкірного і венеричного відділення Катеринославської губернської земської лікарні. Із 1902 р. займався приватною практикою з цих хвороб у Миколаєві. Водночас із 1904 р. – лікар притулку для хлопчиків Товариства піклування про бідних і безпритульних єврейських дітей Миколаєва, у 1905–1906 рр. був спочатку понадштатним, а потім штатним ординатором Миколаївської міської лікарні, де завідував жіночим венеричним і жіночим хірургічним відділеннями. Із грудня 1905 р. – лікар Миколаївської поштово-телеграфної контори. 1907 р. підвищував кваліфікацію в Берліні. Найнятий правлінням лікарняної каси заводу «Руссуд» для надання медичної допомоги членам сімей учасників каси з шкірних, венеричних і сечостатевих хвороб. Один із засновників у місті приватної лікувальниці з сифілітичних, венеричних і шкірних хвороб. У 1910-х роках приватний лікар з венеричних, шкірних і сечостатевих хвороб, мав приватний рентгенкабінет.

Акінфієв М. М. Військово-морський лікар. Відставний лікар, у 1884 р. призначений старшим лікарем 3 Чорноморського флотського екіпажу. 1885 р. призначений помічником головного доктора Кронштадського морського госпіталю і начальником медичної частини Кронштадського порту.

Акимова А. В. Уродженка Миколаєва. Лікарка гінекологічного відділення міської лікарні з 1913 р.

Александрова Лізавета Михайлівна. Лікарка. Секретар санітарного підвідділу відділу народного здоров'я Миколаївської ради робітничих депутатів у березні – серпні 1919 р.

Аліман Петро Петрович (9.10.1795–16.08.1847). Військово-морський лікар. 1820 р. закінчив медичний факультет Дерптського університету з науковим ступенем доктора медицини. Вступив у морську службу і на фрегаті «Крейсер» здійснив у 1822–1825 рр. навколосвітню подорож. Призначений головним доктором Свеаборзького морського госпіталю і медичним інспектором цього порту, потім був на таких же посадах в Архангельському, а з 1832 р. у Кронштадтському портах. Обраний почесним членом Медичної ради морського відомства. 1838 р. призначений головним доктором Чорноморського флоту і портів, головним доктором Миколаївського морського госпіталю, ці посади займав до смерті в 1847 р. Мав наукові публікації.

Альошин Володимир Іванович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Спочатку служив у Військовому відомстві, молодший лікар 68 піхотного полку, згодом переведений до морського відомства. Молодший ординатор Миколаївського морського госпіталю, у травні 1902 р. призначений ще й молодшим лікарем 37-го флотського екіпажу. Бібліотекар Товариства Морських лікарів Миколаєва. Мав наукові публікації. У травні 1914 р. переведений у Севастополь.

Андрєєв В. А. Військово-морський лікар. Молодший лікар Миколаївського флотського напівекіпажу. Публікував статті в «Медицинских прибавлениях к Морскому Сборнику». У 1910 р. в «Морском Враче» (№ 2) опублікував статтю «Главные перевязочные пункты на некоторых судах Черноморского флота в связи с вопросом о месте перевязочного пункта на корабле», де розглянув розташування і діяльність корабельних перев'язувальних пунктів на флотах в останніх війнах. Спираючись на цей досвід проаналізував розміщення їх на чорноморських кораблях і дав відповідні рекомендації. У № 7 цього журналу опублікував

актуальну статтю «К вопросу о дезинфекции судовых помещений», а в № 10 – «К изучению судовой вентиляции». Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1907–1909 рр. У вересні 1911 р. призначений молодшим лікарем 1-го Балтійського флотського екіпажу.

Андрієвський Олексій Г. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Московського університету. 1875 р. призначений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1877–1881 рр. Вийшов у відставку в 1881 р.

Андрющенко П. П. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету. 1876 р. призначений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва. Помер у 1878 р.

Анискевич Володимир Володимирович. Військово-морський лікар. Служив на Балтійському флоті. У другій половині 1916 р. з посади старшого лікаря 1 Балтійського флотського екіпажу відряджений до Миколаївського порту, як ординатор морського госпіталю і завідувач санітарної частини порту. Лікар відкритої в червні 1914 р. школи плавання Миколаївського округу Російського Товариства порятунку на водах. Завідував лазаретом імені Ю. П. Соболевої для хворих і поранених воїнів Першої світової війни, потім лікар лазарету при заводі «Руссуд». Член Товариства морських лікарів Миколаєва.

Антонов Степан Іванович. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва, був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Ординатор Миколаївської міської лікарні. У грудні 1885 р. – січні 1886 р. – лікар приміських хуторів, де з'явилися захворювання на дифтерію. Член санітарно-виконавчої комісії

міської думи (1895). Один із членів-засновників Миколаївського відділу Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р.

Аргіріді Дмитро Андрійович. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії. Зарахований молодшим судновим лікарем у 6-й флотський екіпаж. Ординатор Миколаївського морського госпіталю. Уходив до складу групи морських лікарів – ініціаторів відкриття в 1880 р. першого в Миколаєві амбулаторного закладу: кабінету (з 1883 р. – лікувальниця) для хворих, які приходять. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1880–1888 рр. Переведений у Севастополь.

Арістов Василь Флегонтович (18.08.1859–27.11.1935). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Син священника Ярославської губернії. Закінчив Ярославську духовну академію, у 1882 р. – природниче відділення фізико-математичного факультету Петербурзького університету, а в 1886 р. – військово-медичну академію. Службу почав молодшим лікарем 95 піхотного Красноярського полку. 1889 р. в Петербурзькій військово-медичній академії захистив докторську дисертацію і був переведений у морське відомство. Із кінця 1890-х років – старший ординатор і прозектор Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1898–1900 рр. Наказом Генерал-адмірала російського флоту від 22 січня 1900 р. переведений старшим ординатором і прозектором Севастопольського морського госпіталю. За свідченням колег – великий ерудит і діагност. Із вересня 1918 р. – начальник санітарної частини білого Чорноморського флоту. Мав наукові публікації. У березні 1921 р. із залишками цього флоту прибув у Бізерт (Туніс). Перебував в еміграції у Франції, помер у Парижі, похований на російському кладовищі Сент-Женев'єв-де-Буа.

Арнштейн Йосип Якович. Займався вільною практикою в Миколаєві в 1890-х роках. Помер 14 січня 1901 р., похований у Миколаєві.

Аронштам-Браїловська Берта Григорівна. Штатний ординатор міської лікарні з 1919 р.

Артамонов Леонід Костянтинович. Понадштатний ординатор Миколаївської міської лікарні з кінця 1880-х років до 20 червня 1891 р.

Архипов Дмитро Полікарпович. Закінчив у 1894 р. медичний факультет Московського університету. Молодший штатний ординатор Миколаївської міської лікарні, із грудня 1896 р. – завідувач венерологічного відділення. У 1897–1900 рр. – член міської санітарно-виконавчої комісії міської думи. Страждав морфінізмом, у 1899 р. лікувався від наркоманії у Москві. Рішенням попечительної ради лікарні від 19 жовтня 1899 р. через хворобу та лікування звільнений із посади, але невдовзі повернувся і згідно з постановою попечительної ради 27 листопада 1899 р. знову став до служби молодшим штатним ординатором міської лікарні. У липні 1911 р. попечительною радою лікарні обраний старшим ординатором. Був лікарем міської Пушкінської школи. Призваний в армію 1914 р. Старший ординатор міської лікарні 1917–1919 рр. Брат К. П. Архипова

Архипов Костянтин Полікарпович. 1895 р. закінчив медичний факультет Київського університету. За власним бажанням вступив на військову службу і 1896 р. зарахований молодшим лікарем у 45 Азовський полк. 1897 р. відраджений до 47 полку. 1898 р. вийшов у запас. Міською управою 16 грудня 1898 р. призначений четвертим санітарним лікарем у район Спасько-Вокзального шосе. Постановою думи 11 грудня 1899 р. переміщений на посаду лікаря для надання безплатної медичної допомоги бідним жителям Одеської та Московської частин міста (разом із В. І. Марке-

ловим – перший постійний міський лікар для бідних). У лютому 1904 р. мобілізований в армію. Після Російсько-японської війни повернувся на посаду лікаря для бідних. Потім був ординатором міської лікарні, неодноразово працював у заразному відділенні лікарні та епідемічним лікарем приміських хуторів. Брат Д. П. Архипова.

Архипов Леонід Іванович (25.04.1880–?). Військово-морський лікар. Учасник Російсько-японської війни. Молодший лікар 15 Сибірського полку, переведений молодшим лікарем Чорноморського флотського екіпажу до Севастополя. Із червня 1914 р. – молодший лікар Миколаївського флотського напівекіпажу, із листопада 1914 р. – старший ординатор Миколаївського морського госпіталю. Лікар відкритої в червні 1914 р. школи плавання Миколаївського округу Російського Товариства порятунку на водах. Член Товариства морських лікарів Миколаєва.

Ассонов Діодор Федорович. Лікар міського лазарету Червоного Хреста для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Завідував лазаретом заводу «Руссуд» для хворих і поранених воїнів у 1917–1918 рр.

Афінський Северин Платонович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Московського університету. 1876 р. призначений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Уходив до складу групи морських лікарів – ініціаторів відкриття в 1880 р. першого в Миколаєві амбулаторного закладу: кабінету (із 1883 р. – лікувальниця) для хворих, які приходять. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1878–1889 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Переведений до Севастополя. Із посади старшого лікаря флотського екіпажу 5 жовтня 1909 р. звільнений зі служби (із мундиром).

Ашурков Іван Ілліч. Старший лікар 58 піхотного Празького полку і зведеного військового лазарету в Миколаєві (при цьому полку). Член санітарно-виконавчої комісії міської думи. 26 березня 1914 р. обраний (разом із С. І. Давидсоном) заступником (товаришем) голови Товариства лікарів Миколаєва.

Б

Барг Зіновій Рафаїлович (народився 1.09.1877). У 1907 р. закінчив медичний факультет Новоросійського університету. Із березня 1907 р. земський дільничний лікар Херсонського повіту. 29 липня 1911 р. призначений санітарним лікарем Привозного і Військового ринків. Із 1 листопада 1911 р. суміщав цю посаду із завідуванням міською амбулаторією № 2 (як міський лікар для бідних). Із 20 листопада 1913 р. до 1919 р. штатний молодший ординатор-терапевт міської лікарні. Одночасно лікар міського початкового училища № 11. У 1915 р. найнятий лікарняною касою заводу «Руссуд» для надання терапевтичної допомоги членам сімей учасників каси. Лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) та лазарету № 14 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни.

Бартошинський Генріх (Матеуш) Францович. Вільно-практикуючий лікар. У 1890-х роках кілька разів претендував на посаду ординатора міської лікарні.

Бер (Вестберх, Берх) Гаврило Григорович (Фалькензон Захарій-Габріель – єврей-вихрест) (рік народження невідомий – 1817). Лікар Богоявленського госпіталю з жовтня 1788 р., направлений із Єлисаветградського генерального госпіталю. Працював разом із Д. С. Самойловичем.

Бергер Михайло Олександрович (27.01.1868–08.12.1956). Військово-морський лікар. Доктор медицини. На військовій службі з 1894 р. У складі російського війська,

яке брало участь у придушенні повстання в Китаї, учасник Російсько-японської війни. Лікар сибірського флотського екіпажу. У другій половині 1916 р. переведений на Чорноморський флот, старший ординатор Миколаївського морського госпіталю і викладач фельдшерської школи. Мав наукові публікації. Одночасно в місті приватний лікар із очних, вушних і носових хвороб. Емігрував у США, помер у 1956 р. у Спрінг-Валлі, штат Нью-Йорк.

Березин Н. Г. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії. 1876 р. призначений молодшим судовим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1876–1887 рр. Переведений до Севастополя.

Бинімова Віра Григорівна. Ординаторка міської лікарні у 1919 р.

Бинімов Олександр Ізраїльович. 1884 р. закінчив медичний факультет Московського університету. Лікар вільної практики в Миколаєві, спеціальність – внутрішні хвороби. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р.

Бих Доба Макелівна. У 1916–1919 рр. інтерн міської лікарні. Лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Тимчасово (січень – лютий 1919 р.) завідувала амбулаторією міської лікарні, проте попечительною радою лікарні не обрана постійно на цю посаду.

Білий Абрам Моїсейович. Лікар амбулаторії Миколаївського відділення Всеросійської ліги боротьби з туберкульозом із 26 вересня 1913 р. Лікар міського початкового училища № 13 (1914 р.). Мобілізований в армію у 1914 р., незабаром був поранений і повернувся до Миколаєва.

Білопольський Юхим Тимофійович (1753 р. н.). Військово-морський лікар. Випускник Чернігівського колегіуму.

Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну школу при сухопутному госпіталі. Разом із Данилом Самойловичем був одним із перших лікарів Богоявленського госпіталю, потім лікарем Херсонського морського госпіталю і Чорноморського флоту. Штаб-лікар. Головний лікар в армії О. В. Суворова в 1790-х роках. Суворов у своїй відомій праці «Наука побеждать» указував на велике значення турботи про здоров'я солдат, посиляючись на «Полевой лечебник» Білопольського. У 1794 р. описав масове отруєння ріжками в Гаджибеї (Одеса).

Білоусов Григорій Григорович. Військово-морський лікар. У 1840-х роках помічник правителя канцелярії медичного відділення Головного управління Чорноморського флоту і портів.

Білоусов Микола Олексійович (1892–?). Військово-морський лікар. У 1917 р. закінчив медичний факультет Харківського університету і мобілізований у Чорноморський флот. Ординатор Миколаївського морського госпіталю.

Білоусов Олександр Григорович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Службу почав у 1830 р. лікарем на різних кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Брав участь у Босфорській експедиції 1833 р. Надавав медичну допомогу учасникам Сінопського бою і захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. У 1855 р. супроводжував два транспорти хворих і поранених моряків із Севастополя у Миколаїв. Штаб-лікар. Докторську дисертацію захистив на початку 1860-х років. Молодший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського Його Імператорської Високості Генерал-Адмірала екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1881 рр. Помер у 1881 р.

Білоусов Федір Григорович. Військово-морський лікар. Із сім'ї київських купців. Навчався в Київській духовній

семінарії, закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію у 1826 р. Того ж року почав службу лікарем на різних кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Брав участь у Російсько-турецькій війні 1828–1830 рр., Босфорській експедиції 1833 р. Із 1850 р. помічник головного доктора Севастопольського морського госпіталю. Надавав медичну допомогу учасникам Сінопського бою і захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Із березня 1855 р. – виконував обов'язки головного доктора Севастопольського морського госпіталю. Переведений у Миколаїв на посаду головного лікаря військово-тимчасового госпіталю на Канатному заводі. Із настанням миру призначений головним доктором улаштованого в Севастополі на Михайлівській батареї морського госпіталю і медичним інспектором Севастопольського порту. Штаб-лікар. Старший запасний лікар Чорноморського флотського екіпажу з травня 1867 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1879 рр. Помер у 1879 р. в Сімферополі.

Біркган Ф. І. Військово-морський лікар. Під час Кримської (Східної) війни – старший ординатор Севастопольського морського госпіталю, переведений в Миколаїв. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1859–1860 рр. Переведений на Балтійський флот.

Бірюкович Порфирій Васильович. Молодший лікар 58 піхотного Празького полку в кінці 1890-х років і старший лікар 7 Донського козачого полку, що дислокувався в Миколаєві на початку XX ст. Гарнізонний лікар. Помер 14 серпня 1912 р.

Блат-Горловська Г. П. Приватна лікарка з дитячих хвороб у Миколаєві у 1918–1919 рр.

Блонський Василь Акимович. Військово-морський лікар. Службу почав у 1835 р. Служив лікарем на різних кораблях і при Миколаївському морському госпіталі, а також

для медичного посвідчення учнів, що вступали до Миколаївської ремісничої школи при Адміралтействі. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Штаб-лікар. Молодший запасний лікар Чорноморського флотського екіпажу з 1867 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1859–1880 рр. Вийшов у відставку в квітні 1880 р.

Блюмберг Лейзар Шоломович. Вільнопрактикуючий лікар. У 1910 р. запрошений тимчасово лікарем в епідемічний барак міської лікарні.

Бобровський. Штаб-лікар. Із вересня 1788 р. у Богоявленському (Вітовському) госпіталі. Працював разом із Д. С. Самойловичем.

Богданов Василь Іванович (12.01.1837–05.08.1886). Військово-морський лікар. Син священника Калузької губернії. Закінчив медичний факультет Московського університету в 1861 р. Працював лікарем в Петербурзькій лікарні для чорноробочих і пологовому відділенні Виховного будинку. Із 1864 р. на морській службі. У 1865–1867 рр. на кліпері «Изумруд» здійснив навколосвітню подорож. У 1885 р. – старший судновий лікар, переведений з Балтійського на Чорноморський флот і приписаний до 1-го Чорноморського флотського екіпажу, ординатор Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1885–1886 рр. Мав наукові публікації. Відомий як письменник і поет. Вважається автором слів відомої російської пісні «Дубинушка» і російського перекладу «Марсельезы». Помер у 1886 р. і похований у Миколаєві.

Богданович Петро Григорович. Військово-морський лікар.

Богословський Г. І. Військово-морський лікар. Молодший судновий лікар 32-го флотського екіпажу в січні 1892 р. переведений молодшим ординатором Миколаївського гос-

піталю. У 1892 р., у зв'язку з епідемією холери, призначений членом першої міської «адміністративної» (при військовому губернаторі) санітарно-виконавчої комісії. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1884–1896 рр. У 1896 р. вийшов у відставку.

Богуславський Яків Михайлович. Епідемічний лікар міської лікарні 1919 р. Приватний лікар із внутрішніх і дитячих хвороб у 1918–1919 рр.

Бочаров Дмитро Лаврентійович. Залізничний лікар у Миколаєві в 1910-х роках (лікар 28 дільниці Південної залізниці на станції Миколаїв). Керував наданням допомоги евакуйованим хворим і пораненим воїнам Першої світової війни на залізничній станції.

Брайловська Бейла Гершівна. Приватна лікарка Миколаєва в роки Першої світової війни.

Брігер М. Я. Військово-морський лікар. У 1864 р. переведений із карантинних застав і поселень Південного берега Криму молодшим лікарем 1-го Чорноморського зведеного флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1864–1867 рр. У 1867 р. вийшов у відставку.

Бродський Хаїм-Вольф (Володимир) Ізраїльович. Народився 1870 р. у Миколаєві. У 1896 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Понадштатний ординатор Єврейської лікарні з 20 жовтня 1897 р. (якийсь час був штатним ординатором цієї лікарні), у 1907 р. звільнився з посади понадштатного ординатора. Одночасно з працею у лікарні й далі – лікар вільної практики в місті з хірургії.

Броун (Брун) Вульф (Володимир) Лейбович (Леонтійович). Уродженець Миколаєва. Попечительною радою міської лікарні 27 травня 1898 р. обраний понадштатним ординатором. 30 жовтня звільнений радою на його прохання. Пізніше знову тимчасово став понадштатним ординатором-

хірургом міської лікарні. Мав приватну хірургічну лікувальницю у Миколаєві у першій половині 1900-х років. У 1910-х роках – ординатор єврейської лікарні, із 1915 р. виконував обов'язки старшого лікаря цієї лікарні. Найнятий лікарняними касами заводів «Руссуд» і «Наваль» для надання хірургічної допомоги членам сімей учасників каси. Завідував лазаретами № 5 і № 6 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. У 1917–1918 рр. – гласний міської думи та член попечительної ради міської лікарні. У березні 1917 р. на зборах об'єднаного комітету всіх міських єврейських громадських організацій із участю духовних правліль синагог обраний до складу (у числі 5 чол.) міського Громадського комітету. Із вересня 1917 р. – голова міського єврейського об'єднаного комітету.

Будагов. Молодший лікар 58 піхотного Празького полку в 1890-х роках.

Булатов Віктор Олексійович (02.12.1871–17.02.1920). Військово-морський лікар. Доктор медицини. На службі в Морському відомстві з 1897 р. (Балтійський флот). Учасник Російсько-японської війни. 1913 р. із посади молодшого ординатора Миколаївського морського госпіталю переведений на посаду старшого ординатора, викладач фельдшерської школи. У 1912–1916 рр. – лікар лазарету заводу «Руссуд», із 9 липня 1916 р. – старший лікар. 1917 р. обраний заступником голови профспілки морських лікарів Миколаєва. 1919 р. тимчасово виконував обов'язки головного лікаря морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва з 1908 р., був секретарем і скарбником Товариства. Мав наукові публікації. У місті здійснював приватну практику з венеричних і шкірних хвороб. Загинув від тифу в Миколаєві.

Бурцев П. А. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Московського університету.

В

Ваксова Сара (Олександра) Мордухівна (Марківна). Виконувала обов'язки ординатора міської лікарні, мобілізованого під час Першої світової війни. У 1917–1919 рр. – молодший ординатор лікарні та шкільний лікар у 1919 р. Приватна лікарка Миколаєва з венеричних і шкірних хвороб.

Вакуловський П. А. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1879 р. У 1879 р. переведений на Балтійський флот.

Варшавський Соломон. 31 травня 1886 р. захистив ступінь доктора медицини. Безуспішно балотувався на посаду ординатора міської лікарні. Займався вільною практикою.

Веймарн Олександр Олександрович. Військово-морський лікар. Входив до складу групи морських лікарів – ініціаторів відкриття в 1880 р. першого в Миколаєві амбулаторного закладу: кабінету (із 1883 р. – лікувальниця) «для хворих, які приходять». Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1880–1888 рр. Переведений до Севастополя в 1888 р.

Верещенко Микола Олександрович. Лікар 58 піхотного Празького полку в першій половині 1900-х років.

Верболозов Павло Андрійович (1803–20.11.1883). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Син священника. Після Київської духовної семінарії навчався на медичному факультеті Московського університету як казеннокоштный студент, у 1827 р. призначений лікарем 15-го флотського екіпажу. Один із небагатьох лікарів, які в 1830 р. в Севастополі відзначились ініціаторами «чумної» епідемії, зловживаннями та жорстокостями щодо бідних жителів міста, що й призвело до «чумного» бунту, потім жорстоко придушеного. Після цього переведений у Миколаїв,

де був молодшим лікарем флотського екіпажу, робочого екіпажу, Чорноморського штурманського училища й ординатором госпіталю. Учасник Кримської війни, лікував захисників Севастополя. Старший лікар флотського екіпажу. Мав наукові публікації. У 1872 р. звільнений зі служби з повною пенсією за 35 років служби. У Миколаєві в 1872 р. став першим гласним-лікарем, членом міського Комітету народного здоров'я. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1872 рр. У Миколаївській Олександрівській чоловічій гімназії заснував стипендію свого імені.

Верьовкин М. Д. Лікар із хірургічних хвороб 1-ї районної амбулаторії міської загальнострахової каси в 1919 р. У місті приватний лікар із хірургічних хвороб.

Винокуров Абрам Манусович (Михайлович). Із грудня 1902 р. понадштатний ординатор Єврейської лікарні, потім штатний ординатор. У місті займався приватною практикою з акушерства і гінекології, разом із лікарем В. Й. Вольфензоном мав приватну акушерсько-гінекологічну клініку. Захворів на тиф і помер 3 грудня 1921 р.

Вікулов-Савинов Василь Васильович (28.12.1883–?). Військово-морський лікар. Із 1912 р. молодший лікар Миколаївського флотського напівекіпажу, згодом – старший ординатор морського госпіталю. Завідувач міського лазарету Червоного Хреста для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Водночас ординатор лазарету для хворих і поранених воїнів заводів «Руссуд» і «Наваль».

Вінклер Густав Ернестович. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1865–1869 рр. У 1869 р. вийшов у відставку.

Вінтелер Луї Миколайович. Доктор медицини. У Миколаєві лікар з вільної практики (внутрішні та дитячі хвороби) у 1900-х роках. Із 1911 р. – лікар лазарету заводу «Руссуд». Мав наукові публікації.

Вознесенський А. І. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької військово-медичної академії. У 1883 р. призначений молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу.

Волченецький (Волчанецький) Денис Васильович (1751–1811). Народився в родині священника Київської губернії. Закінчив Києво-Могилянську академію і Московську медико-хірургічну школу в званні підлікаря. У 1776 р. у Петербурзькому Адміралтейському госпіталі дістав звання лікаря і вступив на військову службу. У 1777 р. в Єлисаветграді організував гарнізонний госпіталь (пізніше – генеральний госпіталь). Штаб-лікар. У 1790 р. змінив Данила Самойловича на посаді головного лікаря Богоявленського (Вітовського) госпіталю. У 1795 р. призначений головним хірургом Єлисаветградського генерального госпіталю і викладачем хірургії в Єлисаветградській медико-хірургічній школі. Останні роки життя служив у Київській та Ярославській лікарських управах. Мав наукові праці.

Вольфензон Володимир Йосипович. Із 6 серпня 1896 р. – понадштатний лікар єврейської лікарні. У 1910-х роках штатний молодший ординатор єврейської лікарні, потім старший ординатор цієї лікарні. У місті займався приватною практикою з акушерства і гінекології, разом із лікарем А. М. Винокуровим мав приватну акушерсько-гінекологічну лікувальницю.

Воскресенський. Ординатор міської лікарні в 1880-х рр.

Воскресенський Н. І. Одеський лікар, призначений у 1905 р. старшим лікарем Інгульського полку в Миколаєві.

Врачко Матвій Іванович (1780–20.12.1853). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Лікар лазарету Нового полкового двору в Петербурзі. У Петербурзькій медико-хірургічній академії в 1809 р. захистив докторську дисертацію. У 1816 р. призначений медичним інспектором Свеаборзького

порту в Фінляндії, потім медичним інспектором Петербурзького порту. У жовтні 1821 р. призначений головним доктором Чорноморського флоту і портів Чорного і Азовського морів замість померлого І. М. Даля. У жовтні 1827 р. в типографії Чорноморського депо карт видав книгу: «Медикотопографическое описание города Николаева, составленное главным доктором Черноморского флота М. И. Врачко, полицмейстером армии полковником П. И. Федоровым, управляющим Черноморским депо карт Н. М. Кумани». У жовтні 1829 р. разом із штаб-лікарем Орловим виїздив із Миколаєва в Севастополь у зв'язку з підозрою появи серед нижніх морських чинів захворювань на чуму. У цьому ж 1829 р. організував медичний нагляд лікарями морського відомства жителів Миколаєва у зв'язку з чумою в Одесі. Звільнений із посади через «чумний» бунт у Севастополі, згодом відновлений на цій посаді. Після відставки з 1838 р. – головний доктор Одеського портового карантину. У 1841 р. – голова комісії з попередження епідемії чуми в Одесі. Брав участь у ліквідації епідемії чуми в Єгипті в 1843 р. Мав наукові публікації.

В'юков Микола Олександрович (25.12.1885–?). Військово-морський лікар. Із липня 1914 р. молодший лікар Миколаївського флотського напівекіпажу, ординатор морського госпіталю. Лікар лазарету заводів «Руссуд» і «Наваль» для хворих і поранених воїнів Першої світової війни та міського лазарету Червоного Хреста для цих воїнів.

Г

Гагельстром Іван. Штаб-лікар військово-морського відомства. Із травня 1789 р. до червня 1790 р. надавав медичну допомогу адміралтейським майстровим і робітникам, а також військовим чинам у Миколаєві (один із перших лікарів міста).

Гагенторн Є. Л. Військово-морський лікар. Після закінчення медичного факультету Дерптського університету в 1844 р. прийнятий на морську службу.

Гагенторн О. Є. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії в 1875 р. призначений молодшим судновим лікарем флотського екіпажу і лікарем Миколаївського морського порту.

Гедульд Софія (Сара) Олексіївна. Жінка-лікар. У Миколаєві займалася вільною практикою. Найнята в 1914 р. лікарняною касою заводу «Руссуд» для надання жінкам – членам сімей учасників каси допомоги з акушерства і гінекологічних захворювань.

Гейнріх Вільгельм (Василь) Васильович (1803–02.1855). Військово-морський лікар. Закінчив Єнський (Німеччина) університет зі ступенем доктора медицини, вступив на російську службу на Балтійський флот, згодом переведений до Чорноморського флоту. Штаб-лікар флотського екіпажу. У 1837 р. призначений старшим лікарем Миколаївського морського госпіталю. Потім – старший лікар Севастопольського госпіталю і медичний інспектор Севастопольського порту. У період Кримської (Східної) війни – головний лікар Севастопольського морського госпіталю (помер від тифу в лютому 1855 р.).

Герман Л. Я. Лікар Інгульського полку в Миколаєві (1905 р.).

Гершман Роман Самуїлович. Навчався в Новоросійському університеті, а потім на медичному факультеті Московського університету. Ординатор Миколаївської міської лікарні з 8 травня 1911 р. Із 1 серпня 1911 р. – лікар міського народного початкового училища № 18. У 1912 р. посів посаду завідувача амбулаторії з хвороб горла, вуха, носа і хірургічних хвороб при міській лікарні. Із серпня 1912 р. – одночасно викладач хірургії жіночої фельдшерсько-

акушерської школи при міській лікарні. Брав участь у III Всеросійському з'їзді отоларингологів у квітні 1914 р. у Києві. Із 1914 р. – лектор курсів сестер милосердя Червоного Хреста при міській лікарні. Лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни та старший лікар лазарету № 10 (із вересня 1916 р. – лікар лазарету № 4). Молодший ординатор міської лікарні (1917–1919 рр.), секретар товариства лікарів Миколаєва. Приватний лікар із хірургії, хвороб вуха, горла і носа в роки Першої світової війни та в 1918–1919 рр.

Гефт Серель (Софія) Моїсейовна. Із вересня 1916 р. лікар лазарету № 10 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни Лікар-інтерн міської лікарні (1917–1919 рр.).

Гібор М. М. Приватна практика з венеричних і шкірних хвороб, статевих розладів у 1918–1919 рр.

Гібш Давид Абрамович. Ординатор Миколаївської міської лікарні. Помер від висипного тифу в м. Сарикамиш у березні 1917 р.

Гіммельрейх Генріх Корнилійович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Харківського університету. Зарахований до військово-морської служби в 1843 р. Служив лікарем на різних кораблях і при Севастопольському і Миколаївському морських госпіталях. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни (старший ординатор Севастопольського морського госпіталю), потім – старший лікар 1-го Чорноморського флотського Його Імператорської Високості Генерал-Адмірала екіпажу. У 1867 і 1874 рр. тимчасово виконував обов'язки Миколаївського городского лікаря. Член міського Комітету народного здоров'я у 1872 р., водночас лікар Миколаївської Олександрівської чоловічої гімназії з 26 квітня 1872 р. Член Товариства морських

лікарів Миколаєва в 1859–1879 рр. У липні 1879 р. вийшов у відставку через хворобу. Помер у Миколаєві 29 квітня 1889 р.

Гінсбург Моїсей. Із 1 вересня 1788 р. підлікар Вітовського (Богоявленського) госпіталю.

Гіргенсон Вільгельм Густавович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Службу почав 15 березня 1844 р. після закінчення медичного факультету Дерптського університету на Балтійському флоті. Із 15 травня 1872 р. до 1881 р. – начальник медичної частини Головного управління Чорноморського флоту і портів, головний доктор Миколаївського морського госпіталю. Член міського попечительного про в'язниці комітету. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1874–1881 рр., був головою цього Товариства. Мав наукові публікації. У 1881 р. вийшов у відставку і виїхав у Ревель.

Гіппіус Ганна Миколаївна. Молодша ординаторка Миколаївської міської лікарні (1908–1913 рр.).

Гірціус Вільгельм-Готліб. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. У 1801 р. тимчасовий інспектор Чорноморської флотської лікарської управи у Миколаєві.

Голиков Зіновій Іванович. Звання лікаря здобув у 1875 р. Практику почав вільним лікарем. 1876–1888 рр. ординатор міської лікарні (із серпня 1882 р. зайняв посаду завідувача медичної частини лікарні в зв'язку з від'їздом Хомицького у Петербург на 1 рік). У 1885 р. запрошений міською управою надавати безплатну медичну допомогу бідним хворим на інфекційні захворювання в Одеській та Московській частинах міста. Один із членів-засновників Миколаївського місцевого управління Товариства Червоного Хреста в 1877 р. Лікар (завідувач) лазарету Адміралтейства (1898 р.).

Голіцинський. Військово-морський лікар. Служив у Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1859–1860 рр. У 1860 р. вийшов у відставку.

Головинський Я. І. Військово-морський лікар. Штаб-лікар Миколаївського морського госпіталю. У 1807 р. призначений медичним інспектором Таганрозького порту.

Голубкин Дмитро Акимович (1814–15.08.1863). Військово-морський лікар. Походив із дворян Харківської губернії (народився в м. Валки). Навчався в Харківському університеті, закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію. Військово-морський лікар із 1836 р. У 1842 р. здобув звання штаб-лікаря. У 1852 р. призначений помічником головного доктора Севастопольського морського госпіталю. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Із жовтня 1855 р. – помічник головного доктора Миколаївського морського госпіталю, із липня 1857 р. – управляючий медичним відділенням штаба завідуючого морською частиною в Миколаєві. У 1860–1863 рр. – начальник медичної частини Чорноморського флоту в Миколаєві та водночас головний доктор Миколаївського морського госпіталю. Перший голова (із 15 квітня 1859 р.) Товариства морських лікарів Миколаєва. Мав наукові публікації.

Голубченко Олексій. Військово-морський лікар. Із посади ординатора Миколаївського морського госпіталю 1 січня 1920 р. відряджений до Севастопольського морського госпіталю.

Гольберг-Шнейдер Ганна Йосипівна. Перша жінка-лікар у Миколаєві. Із 20 квітня 1887 р. позаштатна ординаторка Миколаївської міської лікарні. 25 липня 1888 р. балотувалася на посаду штатного ординатора, але попечительною радою лікарні не була обрана. У вересні 1888 р.

полишила посаду позаштатного ординатора. Член Товариства лікарів Миколаєва. Померла в 1892 р.

Гольберт Яків Матвійович. Завідувач відділу народного здоров'я Миколаївської Ради робітничих, червоноармійських і Червоного флоту депутатів у липні – серпні 1919 р.

Гольденберг Соломон (Сімеон, Семен) Моїсейович (Васильович). У 1886 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. 6 березня 1889 р. попечителю радою міської лікарні обраний понадштатним ординатором венеричного відділення. У травні 1895 р. звільнився за власним бажанням. Під час холерної епідемії 1892 р. працював одним із тимчасових санітарних лікарів. Займався вільною практикою. Один із членів-засновників (1895 р.) Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я. У липні 1898 р. прийняв хрещення, став православним під ім'ям Сімеона Васильовича, його хрещеним був міський голова Василь Андрійович Даценко. 9 серпня 1904 р. знову прийнятий понадштатним ординатором міської лікарні (до 13 квітня 1906 р.). У 1908 р. вступив на військову службу і був призначений молодшим лікарем 26 Східно-Сибірського стрілецького полку. Мав публікації в російських і німецьких наукових медичних виданнях. Помер в Іркутську в 1914 р.

Гольдман Едуард Іванович. Військово-морський лікар. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Запасний лікар Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1859–1871 рр. У 1871 р. звільнений зі служби. Потім лікар вільної практики.

Гольдфарб Яків Юлійович. У Миколаєві лікар вільної практики. Помер 17 квітня 1919 р.

Гончаров Петро Іванович (3 жовтня 1856 – 2 березня 1911 р.). Військово-морський лікар. Уродженець Херсонської

губернії. Закінчив медичний факультет Харківського університету. У 1882 р. призначений молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Старший лікар 37-го флотського екіпажу. Лікар і завідувач лазарету Адміралтейства в 1890-х роках. Молодший, а потім старший ординатор морського госпіталю. Лікар училища для дочок нижніх чинів Чорноморського флоту у 1910-х роках. У 1905–1911 рр. – гласний міської думи, із 24 червня до 10 вересня 1905 р. – голова її санітарно-виконавчої комісії, потім член цієї комісії. Член попечительної ради міської лікарні. Ініціатор утворення і перший інспектор жіночої фельдшерсько-акушерської школи при міській лікарні. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1884–1911 рр.

Горбаковська Дарія (Дора) Юхимівна. Виконувала обов'язки ординатора міської лікарні, мобілізованого під час Першої світової війни. Лікарка госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни.

Гороход-Волова Хая (Марія) Срулівна (Львівна). 12 листопада 1908 р. попечительною радою міської лікарні обрана понадштатним ординатором. Із 1 липня до 6 жовтня 1909 р. – ординаторка тимчасових відділень (ізоляційного, висипнотифозного) міської лікарні. Потім штатна ординаторка міської лікарні, у 1910 р. завідувала міською амбулаторією на вул. Межевій (Пограничная). Займалася вільною практикою.

Гортіков Г. О. Приватний лікар із венеричних і шкірних хвороб у роки Першої світової війни, у 1918–1919 рр.

Гос Христіан-Вольдемар (Володимир) Коаннович (Іванович) (11.03.1874–?). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Займався вільною практикою в Петербурзі та був понадштатним медичним чиновником Медичного департаменту Міністерства внутрішніх справ. На військо-

вій службі з 1904 р. Із серпня 1914 р. молодший лікар Миколаївського флотського напівекіпажу. Із 11 січня 1916 р. прозектор Миколаївського морського госпіталю. Завідував лазаретом № 11 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Мав наукові публікації.

Гоффман Віктор Іванович. Військово-морський лікар. Відставний лікар, у 1854 р. прийнятий на службу в морське відомство лікарем ластового екіпажу. У 1865 р. переведений з Очакова молодшим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Завідував жіночим відділенням Миколаївського морського госпіталю. Із посади молодшого запасного лікаря Чорноморського екіпажу військовим губернатором із 9 квітня 1870 р. призначений виконувачем обов'язків городского лікаря Миколаєва, із жовтня 1870 р. до 5 червня 1872 р. – городской лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1865–1873 рр.

Грау А. Г. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1879 р. Переведений на Балтійський флот у 1879 р.

Грачов Олександр Федорович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету в 1882 р. Призначений молодшим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Молодший, а потім старший ординатор Миколаївського морського госпіталю, кілька разів тимчасово виконував обов'язки головного доктора госпіталю і медичного інспектора порту. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства захисту народного здоров'я (1895 р.). 1893–1900 рр. – член санітарно-виконавчої комісії міської думи. 1905–1919 рр. – гласний міської думи, член попечительної ради міської лікарні, голова училищної комісії думи. Вийшов у відставку з морського відомства у березні 1913 р. з посади прозектора морського госпіталю і був обраний

членом міської управи. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1884–1913 рр., був його скарбником і бібліотекарем. Голова місцевого (міського) комітету Всеросійського союзу міст із надання допомоги хворим і пораненим воїнам Першої світової війни, завідувач обсерваційно-розподільчого госпіталю. Виконував обов'язки градоначальника і міського голови з травня до серпня 1917 р. (після відставки М. П. Леонтовича до виборів нового складу міської думи). Розстріляний більшовиками 28 червня 1919 р.

Гривцов Г. І. Військово-морський лікар. Молодший лікар 26 Могильовського піхотного полку. 1885 р. переведений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1885–1888 рр. Переведений до Севастополя в 1888 р.

Грінберг Анастасія Йосипівна. Тимчасово виконувала обов'язки ординатора міської лікарні, у листопаді 1914 р. обрана лікарем приміських хуторів замість мобілізованого в армію свого чоловіка.

Грінберг Нохім (Саул) Ішерович (Григорович). Закінчив медичний факультет Новоросійського університету в 1909 р. Із 20 червня 1810 р. епідемічний лікар приміських хуторів під час епідемії холери в Миколаєві та завідував холерним баракком на 30 ліжок на хуторі Водопій. Із 28 жовтня 1910 р. дільничний санітарний лікар приміських хуторів. Водночас із 1 жовтня 1911 р. хутірський шкільний санітарний лікар і викладач гігієни в школі на хуторі Погорілове. Із початку 1913 р. завідував щойно відкритою амбулаторією на хуторі Водопій. У липні 1913 р. міською владою відряджений на Всеросійську гігієнічну виставку. 17 березня 1914 р. призначений санітарним лікарем Привозного ринку. Із 3 липня 1914 р. лікар міської кінної залізної дороги (трамваю). 18 липня 1914 р. переведений на

посаду лікаря для бідних 2-ї Адміралтейської частини та одночасно завідувачем 2-ї міської амбулаторії. Із липня 1914 р. до 27 січня 1915 р. в діючій армії. 13 березня 1915 р. через хворобу визнаний непридатним до військово-польової служби, тому 2 квітня 1915 р. призначений лікарем Віленської караульної команди. Після демобілізації повернувся до Миколаєва. 1916–1919 рр. – дільничний санітарний лікар. У 1918 р. виконував обов'язки завідувача лікувально-санітарного відділення Миколаївської міської управи. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль».

Грозенштейн Володимир Давидович. Народився 29 липня 1869 р. в Умані. У 1890 р. вступив на військову службу, закінчив курс навчальної команди, у 1891 р. дістав чин унтер-офіцера і звільнився в запас. Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1896 р. Будучи студентом III семестру під час епідемії холери 1892 р. із 15 липня до 1 жовтня працював у Миколаєві фельдшером. Із 26 листопада 1896 р. понадштатний ординатор міської лікарні. Із жовтня 1901 р. призначений тимчасовим санітарним лікарем 2-ї Адміралтейської частини. Штатний молодший ординатор лікарні, завідував жіночим терапевтичним відділенням. Був лікарем міської початкової школи ім. Гоголя. У квітні 1914 р. міська управа відрядила його для професійного вдосконалення в Берлін та інші міста Західної Європи. Призваний в армію в серпні 1914 р. Після демобілізації знову штатний молодший, а потім старший ординатор Миколаївської міської лікарні. 18 лютого 1918 р. кооптований до складу попечительної ради лікарні.

Губарев Н. М. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1887 р. Переведений до Севастополя в 1887 р.

Гудим-Левкович Іван Васильович (1815 – травень 1872). Військово-морський лікар. Закінчив Петербурзьку

медико-хірургічну академію і з липня 1839 р. почав службу на Чорноморському флоті. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Із серпня 1858 р. – помічник головного доктора Миколаївського морського госпіталю. У жовтні 1863 р. призначений помічником начальника медичної частини в Миколаївському порту. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1872 рр. Із 1 квітня 1872 р. – начальник медичної частини Миколаївського порту і головний доктор морського госпіталю. Через місяць помер і похований у Миколаєві.

Гузикова Л. Я. Приватна практика в Миколаєві з внутрішніх і жіночих хвороб.

Гульман Г. І. Приватний лікар із венеричних і шкірних хвороб у роки Першої світової війни і в 1918–1919 рр.

Гутшейн Лев (Шльома) Йосипович. У 1892 р. під час епідемії холери в Миколаєві був дезінфектором при дільничному санітарному лікареві 1-ї Адміралтейської частини. Будучи студентом, у 1898 р. завідував сезонним лікувально-продовольчим пунктом у Миколаєві. У 1899 р. закінчив медичний факультет Харківського університету і один рік працював у Харківському губернському земському пологовому будинку. Із 16 січня 1901 р. до 1 травня 1901 р. служив епідемічним лікарем у Привольнянській лікарській дільниці Херсонського повіту, а з 1 травня 1901 р. до 1 липня 1902 р. був дільничним лікарем Костромської земської лікарської дільниці Херсонського повіту. Із 18 вересня до 12 грудня 1902 р. – тимчасовий санітарний лікар Миколаївських приміських хуторів. У 1903 р. претендував на посаду дільничного санітарного лікаря, проте був обраний завідувачем заразного відділення міської лікарні. У вересні 1904 р. мобілізований в армію. Після повернення в Миколаїв у 1907 р. призначений молодшим ординатором міської

лікарні та водночас завідувачем дезінфекційної камери при лікарні. Тимчасово (1913 р.) виконував обов'язки прозектора міської лікарні, потім знову штатний молодший ординатор лікарні.

Д

Давидов Дмитро Васильович. Військово-морський лікар. У 1897–1898 рр. – понадштатний ординатор міської лікарні. 25 листопада 1898 р. відряджений до морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1898–1899 рр. Переведений до Севастополя в 1899 р.

Давидсон Савелій (Саул) Ісидорович (Ісаакович) (24.02.1859–16.05.1919). Народився в Херсоні в сім'ї купця-іудея, австрійського підданого. У 1885 р. прийняв російське підданство. У лютому 1884 р. закінчив Петербурзьку військово-медичну академію. 28 липня 1885 р. Миколаївською міською управою призначений понадштатним ординатором міської лікарні. Уперше в лікарні в 1886 р. організував акушерсько-гінекологічне відділення і тривалий час був його завідувачем. Із 10 жовтня 1885 р. штатний молодший ординатор лікарні, із 1 грудня 1894 р. – старший ординатор. За безплатну участь у ліквідації епідемії холери 1892–1893 рр. міською думою у 1895 р. отримав подяку і нагороджений срібним жетоном. Член міської санітарно-виконавчої комісії у 1893–1900 рр. У 1894–1896 рр. – член і секретар міського особливого Комітету з нагляду за проституцією. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р. Неодноразово тимчасово виконував обов'язки головного лікаря міської лікарні. Був у центрі конфлікту між лікарями (як потерпілий) у 1899 р. 12 липня 1906 р. за власним бажанням звільнився з лікарні, почав працювати лікарем комерційного училища, мав

велику приватну практику в місті. Гласний міської думи в 1913–1917 рр. Голова попечительства при амбулаторії-диспансері Миколаївського відділу Всеросійської ліги боротьби з туберкульозом. 28 лютого 1914 р. в міській думі за участі лікарської корпорації та громадськості міста відбулося його вшанування з нагоди 30-річчя лікарської та громадської діяльності. Із вересня 1914 р. активний член міського комітету союзу допомоги хворим і пораненим воїнам, із жовтня 1915 р. – заступник голови цього комітету. Завідував лазаретами № 10 і № 13 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль». Голова виконавчої продовольчої комісії міської управи в першій половині 1917 р. У квітні 1917 р. – один із організаторів Миколаївського відділу партії народної свободи (колишньої конституційно-демократичної), від якої у серпні обраний гласним демократичної міської думи. У травні 1917 р. обраний головою Товариства лікарів Миколаєва. У вересні 1917 р. обраний головою міської підготовчої комісії до виборів у Російські Установчі збори. Член попечительної ради міської лікарні в 1917–1918 р. Головний лікар міської лікарні в 1918–1919 рр. Арештований тимчасовою радянською владою як прихильник білого руху, згодом звільнений, залишив посаду головного лікаря і невдовзі помер.

Даль Іван Матвійович (?–5.10.1821). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Данець за походженням. Батько визначного лексикографа, письменника і лікаря Володимира Івановича Даля. Медичну освіту здобув у Німеччині. У Медичній колегії отримав право медичної практики. До переведення в Миколаїв служив у цивільному відомстві, в армії, потім у гірничому відомстві лікарем Луганського ливарного заводу. 31 грудня 1804 р. призначений інспектором Чорноморської флотської медичної управи. 12 жовтня 1805 р. в

зв'язку з реорганізацією медичної частини морського відомства затверджений головним доктором Миколаївського морського госпіталю і порту і головним медичним інспектором Чорноморського флоту. В 1811 р. тимчасово виконував обов'язки головного доктора Севастопольського морського госпіталю, потім повернувся на попередні посади до Миколаєва. У 1812–1813 рр. знаходився при карантині на правому березі лиману навпроти Миколаєва у зв'язку з епідемією чуми в Одесі. Мав наукові публікації. Помер на службі в Миколаєві 5 жовтня 1821 р.

Дембський Сигізмунд Ксаверійович. Відомий земський дільничний лікар. 7 листопада 1913 р. міською санітарною комісією обраний лікарем для бідних 2-ї Адміралтейської частини, із 20 листопада почав завідувати амбулаторією для бідних № 2 на вулиці Рибній.

Дібольд Антон Робертович. Військово-морський лікар. Уродженець Миколаєва. Закінчив міську Олександрівську гімназію, а потім медичний факультет Дерптського університету. 1888 р. Вступив у Миколаєві до морського відомства. Служив лікарем на різних кораблях і в Севастополі. У 1890-х роках – ординатор Миколаївського морського госпіталю, у 1900-х роках – старший лікар 37-го флотського екіпажу. Був лікарем дівочого училища, викладачем фельдшерської школи при госпіталі. Мав велику приватну практику в місті. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1888–1891 рр. і 1902–1909 рр. Раптово помер 15 вересня 1909 р. у віці 47 років.

Длусський Леонід Станіславович. У Миколаєві завідував польовим запасним шпиталем № 296 для воїнів Першої світової війни.

Добровольська Ганна Федорівна. Лікарка обсерваційного розподільчого госпіталю в Миколаєві для воїнів Першої світової війни.

Довгялло Боніфатій Гнатович. Військово-морський лікар. Із дворян, католик. Після закінчення медичного факультету Московського університету як казеннокоштний студент службу почав у 1851 р. молодшим лікарем 41-го флотського екіпажу. Із 1859 р. – старший лікар 2-го флотського екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва у 1859–1873 рр. Звільнений зі служби через хворобу в 1873 р.

Должанський Микола Семенович (05.05.1830–18.08.1906). Військово-морський лікар. Із духовного звання Волинської губернії. Навчався в Житомирській духовній семінарії, у 1855 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Службу почав 4 травня 1855 р. молодшим лікарем 30-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Служив на різних кораблях Чорноморського флоту і в Севастопольському морському госпіталі. Потім ординатор Миколаївського морського госпіталю, молодший судновий лікар флотського екіпажу, водночас ординатор міської лікарні. З вересня 1868 р. до травня 1869 р. перебував для наукових занять при клініці Київського університету. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1889 рр. Виконував обов'язки городского лікаря з 16 травня 1873 р. до 23 березня 1889 р. Із військово-морської служби вийшов у відставку в 1889 р. Завідував тимчасовим міським лазаретом для хворих на дифтерію в 1875 р. Член міського лікарсько-поліцейського комітету (для контролю за проституцією). Помер і похований в Миколаєві.

Домініціус Варфоломей. Військово-морський лікар. Із 9 листопада 1797 р. – доктор Миколаївського морського госпіталю.

Дримпельман Ернст-Вільгельм (1758–20.07.1830). Військово-морський лікар. Уродженець Німеччини. Після

закінчення університету служив на флоті Данії, потім у 1779 р. переїхав у Росію, відвідував медичний факультет у Петербурзі, згодом найнявся на Балтійський флот. Служив при Кронштадтському госпіталі та на кораблях ескадри Круза і Чичагова. У кінці 1780-х років переведений на Південь, де служив військовим лікарем в армії та на флоті. У 1789 р. недовго працював при Богоявленському госпіталі та був одним із перших лікарів для будівничих верфі та міста Миколаєва. У кінці року службу в Миколаєві залишив і в 1790 р. поселився в Ризі, де написав одні з перших в історії спогадів про Миколаїв: «Записки німецького лікаря в Росії в кінці минулого століття», які в російському перекладі були видані в 1881 р.

Дружинін М. А. Молодший лікар зведеного лазарету при 58 піхотному Празькому полку перед Першою світовою війною.

Дубицький І. Головний лікар військово-тимчасового госпіталю № 16 у Миколаєві в період Російсько-турецької війни 1877–1879 рр. Склав для Миколаєва «Таблицу, показующую, какие предметы, каким образом и какими средствами следует дезинфицировать».

Дуброва Василь Юхимович (1847 – 21.04.1920). Син чиновника. У 1875 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Одразу вступив на земську службу в Херсонському повіті. Ще в лютому 1892 р., працюючи в Новоодеській земській дільничній лікарні, просив Миколаївську міську управу прийняти його на посаду ординатора міської лікарні. У вересні 1900 р., працюючи лікарем Нагартавської земської дільничної лікарні та за рекомендацією товариша (заступника) міністра фінансів В. І. Ковалевського, просив посаду міського лікаря для бідних. Попечительна рада лікарні запропонувала йому посаду штатного молодшого ординатора, проте він наполягав на посаді лікаря для

бідних. 20 вересня 1902 р наказом Миколаївського градоначальника призначений городовим лікарем, яким був до 1919 р. Неодноразово тимчасово виконував обов'язки старшого лікаря градоначальства. Водночас із вересня 1916 р. – член санітарно-технічного бюро місцевого комітету союзу міст із допомоги хворим і пораненим воїнам. Член Товариства лікарів Миколаєва. Помер у Миколаєві 21 квітня 1920 р. на 63 році життя.

Дуброва Микола Васильович (13.12.1879–?). Військово-морський лікар. На військовій службі перебував із 1904 р. (Балтійський флот). У травні 1915 р. переведений на Чорноморський флот. У Громадянську війну служив на білому флоті, у вересні 1919 р. призначений окулістом Миколаївського порту. Син відомого миколаївського лікаря В. Ю. Дуброви.

Дубровін Євген Олександрович. Лікар комерційного порту. Мав приватний бактеріологічний кабінет. Прозектор міської лікарні 1914–1919 рр. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль».

Дукарт Іван Якович. Доктор медицини Мюнхенського університету. Приватний лікар у Миколаєві в роки Першої світової війни.

Е

Ебербах К. Військово-морський лікар. Доктор медицини. У кінці 1860-х років призначений молодшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва. Мав друковані наукові праці.

Ердберг-Крженцієвський фон Альфред-Йоган-Фердинанд Адальбертович (1861–28.04.1914). Доктор медицини. Віросповідання євангелістсько-лютеранського. Із потомствених дворян. У 1888 р. закінчив медичний факультет Дерптського університету і почав працювати

молодшим лікарем при Ризькому з військових справ присутствії. У 1892 р. в Дерптському університеті захистив докторську дисертацію. У 1889–1893 рр. був асистентом, у 1895–1897 рр. – першим асистентом очної лікувальниці вдови Реймерс у Ризі. Удосконалювався з офтальмології, відвідуючи та працюючи у відомих очних клініках Берліна, Галле, Відня та інших європейських медичних центрів. У 1895 р. попечительством про сліпих імператриці Марії Олександрівни був направлений у Смоленську губернію для надання допомоги хворим очима. Із тією ж метою попечительством імператриці відряджався: у 1896 р. – у Полтавську губернію і Дагестанську область; у 1897 р. – у Симбірську, Оренбурзьку і Курляндську губернії; у 1899 р. – у Полтавську губернію. 1897 р. імператриця оголосила йому подяку. Поселився в Миколаєві, де з 19 липня 1899 р. обраний штатним молодшим ординатором-окулістом міської лікарні. У вересні 1904 р. призваний в армію. Після демобілізації з 1906 р. – старший ординатор лікарні, завідував очним відділенням. Із 6 лютого до 18 липня 1906 р. тимчасово виконував обов'язки головного лікаря лікарні. Одружився у Флоренції з Біанкою Клетівною Тамбуріні, мав 2 дочок – Неріну й Ельзу. Був одночасно лікарем лікарняної каси заводу «Наваль». Мав наукові публікації. Помер на 49 році життя в Миколаєві.

Ерліх Леон (Леонід) Іванович. У 1894 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Із 28 квітня 1895 р. – понадштатний лікар міської лікарні. Звільнений постановою попечительної ради лікарні від 14 жовтня 1899 р. на його прохання з подякою ради та міського управління. Із 1895 р. одночасно був лікарем суднобудівного, механічного і ливарного заводів у Миколаєві, із 1899 р. – завідувач лазарету комплексу цих заводів.

Є

Євтушевський Микола Якович. Військово-морський лікар. Службу почав у 1850 р. після закінчення медичного факультету Київського університету. Брав участь у Кримській (Східній) війні у складі Дунайської флотилії. Служив лікарем на різних суднах Чорноморського флоту і при Миколаївському морському госпіталі. Старший судновий лікар флотського екіпажу. 1871 р. тимчасово виконував обов'язки ординатора міської лікарні. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1873 рр. Звільнений зі служби в 1873 р.

Ємельянова-Шермеревич Юлія Максимівна. Із 1907 р. на посаді понадштатного лікаря міської лікарні, із 1913 р. – штатного ординатора жіночого хірургічного відділення лікарні.

Єльфимов Петро Іларіонович. Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Харківського університету і почав військово-морську службу в 1843 р. Служив лікарем на різних суднах Чорноморського флоту і при Миколаївському морському госпіталі. Брав участь у Сінопському бою. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Молодший судновий лікар 1-го флотського екіпажу. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1879 рр. У лютому 1879 р. звільнений зі служби через хворобу.

Єнько Яків. Із грудня 1788 р. – лікар Вітовського (Бого-явленського) госпіталю. Працював разом із Д. С. Самойловичем.

Єсипов Н. А. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1880–1884 рр. Вийшов у відставку в 1884 р.

Ж

Желєзняков Семен Михайлович. Доктор медицини. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я в 1895 р.

З

Завадовський В'ячеслав Йосипович (1880 р. народження). Закінчив медичний факультет у 1907 р. Штатний молодший ординатор міської лікарні, хірург. У зв'язку з екземою рук у 1908 р. перейшов на посаду санітарного лікаря 1-ї та 2-ї Адміралтейських частин. Звільнився з посади 1 травня 1911 р. і виїхав із Миколаєва.

Завойко С. О. Військово-морський лікар. Лікар лазарету головного гребного порту, у 1807 р. призначений штаб-лікарем Миколаївського морського порту. Штаб-лікар морського госпіталю. У 1837 р. звільнений на пенсію.

Загоровський Рудольф Олексійович (1826–14.10.1866). Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Київського університету в 1851 р., призначений лікарем 42-го Чорноморського флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Із 1862 р. – діловод канцелярії начальника медичної служби Миколаївського порту. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1866 рр., був його скарбником і бібліотекарем. Помер у Миколаєві в 1866 р.

Загорянський-Кисель Василь Павлович (1859–?). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Старший лікар флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1887–1895 рр., був його бібліотекарем і скарбником. Мав наукові публікації. Переведений до Севастополя в 1895 р.

Зайденер Герман Самойлович (Самуїлович). Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1863 р. На початку 1870-х років був головним лікарем Миколаївської єврейської лікарні. У 1872 р. – член міського Комітету народного здоров'я. Завідував міським тимчасовим лазаретом для хворих на дифтерію в 1875 р. У 1877–1878 рр. служив ординатором військово-тимчасового госпіталю № 84 в Миколаєві. Мав велику приватну практику в місті. У травні 1913 р. Товариство лікарів Миколаєва відзначало 50-річний ювілей його лікарської діяльності. Помер 30 червня 1916 р.

Закревський Никифор Іванович (1806–11.04.1864). Військово-морський лікар. Після закінчення в 1829 р. медичного факультету Харківського університету почав службу в Миколаєві на кораблі «Еривань». Переведений в Севастополь, де служив у госпіталі та на різних кораблях. Тривалий час був городовим лікарем Севастополя. Опублікував цікаві мемуари в «Морському Збірнику». Морський письменник. Автор «Записок лікаря морської служби (1829–1834)». Помер і похований у Севастополі.

Заліський Каетан-Владислав Федорович (1833–1891). Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Київського університету й у травні 1855 р. почав морську службу молодшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. У 1858 р. переведений на Балтійський флот.

Засухін Павло Миколайович (30.06.1864–1938). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Закінчив Миколаївську Олександрівську гімназію, у 1891 р. – медичний факультет Київського університету. У 1891–1892 рр. залишився працювати понадштатним ординатором терапевтичної клініки факультету. Царським наказом від 1 лютого 1893 р. він, як чиновник запасу військово-медичного відомства, був призначений молодшим ординатором Мико-

лаївського морського госпіталю. У 1899 р. у Петербурзькій військово-медичній академії захистив докторську дисертацію. Продовжив служити в Миколаївському госпіталі та водночас – інспектор фельдшерської школи при госпіталі з 14 вересня 1902 р. Із вересня 1914 р. – помічник головного доктора Миколаївського морського госпіталю і санітарного інспектора Миколаївського порту. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1893–1919 рр. Мав наукові публікації. Гласний міської думи протягом 1905–1920 рр. У Громадянську війну приєднався до білого руху. Із 1920 р. в еміграції в Югославії, працював у різних медичних закладах Белграда.

Зверако (Звіряка) Євстафій (Остап) Федорович (1751–29.04.1829). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Уродженець Полтавського намісництва, син священника. Після Києво-Могилянської академії закінчив медико-хірургічну школу при Петербурзькому генеральному сухопутному госпіталі. У 1771 р. здобув звання підлікаря, а в 1773 р. удостоєний звання лікаря і вступив на військову службу. У 1776 р. відряджений за кордон із науковою метою. Удосконалювався в Європі, в Единбурзькому (Шотландія) університеті в 1779 р. захистив дисертацію доктора медицини. Повернувшись у Росію, при Медичній колегії екзаменом підтвердив науковий ступінь і 15 лютого 1782 р. отримав право медичної практики. 1783–1793 рр. служив лікарем у Бериславі. У 1794 р. призначений головним лікарем Єлисаветградського генерального госпіталю і директором раніше відкритої там медико-хірургічної школи, водночас викладав хімію, ботаніку, патологію та терапію. Із закриттям школи в 1797 р. – старший ординатор Єлисаветградського міського госпіталю. Із 15 квітня 1798 р. – старший лікар Миколаївського морського госпіталю. 1800 р. – лікар Дубоссарського прикордонного

карантину і в цьому ж році призначений тимчасово виконувати обов'язки (до призначення Д. С. Самойловича) інспектора Чорноморської флотської медичної управи та головного доктора Миколаївського морського госпіталю. У 1806 р. також тимчасово виконував обов'язки головного доктора Миколаївського морського госпіталю. Мав наукові публікації. Із 1816 р. – інспектор Бессарабської лікарської управи, де й помер у 1829 р.

Зісельман Беніамін Лейбович. Штатний лікар-ординатор міської лікарні (1919 р.).

Златопольська Віра Олександрівна. У роки Першої світової війни тимчасово виконувала обов'язки одного з призваних в армію штатних лікарів міської лікарні, водночас ординаторка амбулаторії-диспансеру Миколаївського відділення Всеросійської ліги боротьби з туберкульозом. Лікар обсерваційного розподільчого госпіталю в Миколаєві для евакуйованих воїнів Першої світової війни. Лікар інфекційного відділення міської лікарні, узимку 1918–1919 рр. там заразилась і перехворіла на висипний тиф. Лікар амбулаторії лікарняної каси заводу «Наваль».

Златопольський Олександр Олександрович. Ординатор міської лікарні, завідував I чоловічим терапевтичним відділенням. Призваний в армію в 1914 р. У 1917–1919 рр. – штатний молодший ординатор дитячої інфекційної палати міської лікарні. Виконував обов'язки помічника головного лікаря лікарні під час епідемії тифів (осінь 1918 – 1919 рр.). Лікар лазарету заводу «Руссуд» і лікарняної каси заводу «Наваль». Приватна практика в місті з внутрішніх і дитячих хвороб у 1918–1919 рр.

Златопольський Яків Беркович. Приватний лікар у Миколаєві в роки Першої світової війни.

Золотарьов А. Г. Військово-морський лікар. Ординатор морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів

Миколаєва в 1884–1887 рр. Переведений до Севастополя в 1887 р.

Зорін Микола Олександрович. У 1868 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Із 18 вересня 1871 р. до 14 лютого 1883 р. – ординатор Одеської міської лікарні. Потім перебував лікарем на службі в Болгарії. Із 23 березня 1889 р. до 25 листопада 1896 р. – городовий лікар Миколаєва. Член санітарно-виконавчої комісії міської думи. Один із засновників (1895 р.) і перших членів Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я. У 1896 р. він як городовий лікар Миколаєва і городовий лікар Олександрівська Катеринославської губернії Л. Г. Ратнер із дозволу влади помінялися місцями служби.

І

Іванов А. В. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної в 1875 р. призначений молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1875–1888 рр. Переведений до Севастополя в 1888 р.

Іванов Олександр Іванович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету в 1872 р. прийнятий на службу в морське відомство.

Іванов В. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Казанського університету в 1855 р. прийнятий на службу в морське відомство.

Іванський Аркадій Якович. Лікар обсерваційного розподільчого госпіталю в Миколаєві для евакуйованих воїнів Першої світової війни.

Іллінський Тимофій Степанович (15.07.1820–4.08.1867). Доктор медицини. Син священника Чернігівської губернії. Із Чернігівської семінарії вступив до Петербурзької медико-

хірургічної академії, яку закінчив як казеннокоштный студент у 1844 р. Зайнявся науковою діяльністю. Професор анатомії медичного факультету Харківського університету, працював у військово-тимчасовому госпіталі № 3 у Миколаєві в період Східної (Кримської) війни. Мав багато наукових публікацій, зокрема: «О болезнях, господствовавших в военно-временном № 3 госпитале (в городе Николаеве, Херсонской губернии) в апреле 1856 года».

Ілліцький Петро Якович (1.01.1805–?). Військово-морський лікар. У 1835 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію. Службу почав на Чорноморському флоті. У 1842 р. Харківський університет присвоїв йому звання штаб-лікаря. У 1848 р. відряджений у Миколаївський морський госпіталь, із 1849 р. – старший ординатор. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Із липня 1855 р. до січня 1859 р. виконував обов'язки Миколаївського городского лікаря і водночас лікаря міської лікарні. У листопаді 1858 р. отримав від військового губернатора дозвіл вступити в перший шлюб із дочкою померлого лейтенанта 29-го флотського екіпажу Кумані 19-літньою Софією. У 1862 р. вийшов у відставку. Помер і похований в Миколаєві.

Ільїнська Олександра Олександрівна. Лікарка приватної жіночої прогімназії Р. С. Рабінович. Молодша ординаторка міської лікарні в 1919 р. Померла 27 лютого 1920 р.

Ільїнський Олександр Іванович. Лікар Київського округу шляхів сполучення. Із 1 травня 1914 р. почав працювати лікарем Миколаївської каторжної в'язниці. Штатний молодший ординатор міської лікарні (1916–1917 рр.). Завідував лазаретом № 3 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни.

Іпполітов А. Ф. Військово-морський лікар. Ординатор Миколаївського морського госпіталю в 1890-х роках. Член

Товариства морських лікарів Миколаєва в 1891–1901 рр. Переведений на Балтійський флот у 1901 р.

Іскус Іван. У 1801 р. – товариш (заступник) інспектора Чорноморської флотської лікарської управи (Д. С. Самойловича), 1802 р. – штаб-лікар Миколаївської губернської лікарської управи, із 1803 р. – Херсонської губернської лікарської управи.

К

Казакевич (Козакевич) Аким Миколайович (1810–1892). Військово-морський лікар. Службу почав у жовтні 1835 р. Штаб-лікар. Із 1852 р. – старший ординатор Миколаївського морського госпіталю, потім старший судновий лікар флотського екіпажу. Член Юридичних зборів (військово-морського відомства) у Миколаєві для розгляду судово-медичних питань (1865–1866 рр.). У 1873 р. військовим губернатором направлений у міський Комітет народного здоров'я для здійснення віспощення. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1884 рр. Вийшов у відставку в 1884 р. Помер у 1892 р.

Казаков Г. Випускник медичного факультету Казанського університету. В 1855 р. прийнятий на службу в морське відомство.

Кальварський Моїсей Якович. Закінчив Петербурзьку військово-медичну академію у 1878 р. Мав спеціальність: внутрішні та очні хвороби. Служив молодшим лікарем Керченського полку в Одесі при тифозному лазареті під час повернення в 1878 р. військ із Туреччини. Потім служив у 58 Празькому піхотному полку, що дислокувався в Миколаєві, 6 вересня 1884 р. вийшов у відставку. Із 1880 р. – лікар «лікувальниці для хворих, які приходять». Перший лікар (із 15 вересня до 14 жовтня 1885 р.), запрошений

міською управою на приміській хуторі в зв'язку з епідемією дифтерії. Виконував обов'язки ординатора в'язничної лікарні. Член міської санітарно-виконавчої комісії 1895–1900 рр. Із кінця 1890-х років до 1912 р. – завідував медичною частиною єврейської лікарні, одночасно був директором повивальної школи при цій лікарні. Восени 1901 р. завідував лікарсько-спостережним пунктом комерційного порту. Один із засновників (1895) і перших членів Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я. Службу на різних посадах поєднував із приватною практикою.

Каменер Моїсей (Мойше-Шмуль), Михайло Аврамович (24.12.1860–23.02.1909). Закінчив медичний факультет Юр'ївського університету. Спочатку лікар вільної практики. Добровільно і безплатно працював, надаючи медичну допомогу під час епідемії холери в місті в 1892 р. Як подяку один із двох лікарів отримав від міського самоуправління золотий жетон. Понадштатний ординатор міської лікарні з 21 лютого 1896 р. до 9 грудня 1902 р. Член міської санітарно-виконавчої комісії 1893–1900 р.

Каменецький Валентин Йорданович. Військовоморський лікар. Після закінчення Віленської медико-хірургічної академії у 1842 р. прийнятий на військовоморську службу молодшим лікарем флотського екіпажу в Миколаєві. У 1844 р. переведений на Балтійський флот. Звільнений зі служби в 1881 р., помер 10 січня 1895 р.

Каменецький Йосип Соломонович (1833–1.10.1816). Доктор медицини. Народився в 1833 р. в Херсоні. У 1859 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Лікар із вільної практики (внутрішні хвороби). Член міського Комітету народного здоров'я в 1872 р. Лікар залізничної лікарні під час будівництва залізниці до Миколаєва.

Із 1876 р. кілька разів обирався гласним міської думи. Під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. працював у Миколаївському морському госпіталі. Мав наукові публікації. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р. Помер у Миколаєві 1 жовтня 1916 р.

Кандинський Віктор Хрисанфович (06.04.1849–03.07.1889). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Випускник медичного факультету Московського університету в 1872 р. Працював лікарем у Москві. У 1876 р. призначений молодшим судновим лікарем флотського екіпажу, молодший ординатор Миколаївського морського госпіталю. Через слабкість зору управляючий Морським міністерством дозволив йому на службі носити окуляри. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1878 рр. Вийшов у відставку в 1878 р. Із 1881 р. працював старшим ординатором психіатричної лікарні Св. Миколая в Петербурзі. Мав визначні наукові праці. Зробив видатні відкриття в психіатрії (зокрема судовій), запропонував першу класифікацію психічних хвороб, трудотерапію в психіатрії. Рідний дядько відомого художника Василя Кандинського. Під час одного з нападів психічної хвороби покінчив життя отруєнням.

Канонников Володимир Іванович. Доктор медицини. У 1884 р. один з ініціаторів утворення Товариства лікарів Миколаєва, із 15 березня 1887 р. перший його секретар. Протягом 16 років був молодшим лікарем 58 піхотного Празького полку, у листопаді 1898 р. призначений старшим лікарем Донського козачого полку № 7, що дислокувався в Миколаєві, із 1901 р. – старший лікар 209 піхотного резервного Миколаївського полку. Мав наукові публікації. Службу суміщав із вільною практикою. Гласний міської

думи 1901–1916 рр. У 1907 р. отримав орден Святого князя Володимира 4 ступеня за бойові заслуги як учасник Російсько-японської війни.

Карасевич Костянтин Леонтійович (15.05.1830–27.03.1892). Військово-морський лікар. Із дворян Курської губернії. Закінчив медичний факультет Московського університету. Службу почав у 1854 р. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя в період Кримської війни. Служив лікарем на різних кораблях і в морському госпіталі, молодшим судновим лікарем 1-го флотського екіпажу. Автор статті про санітарний стан російського військового флоту. Із 14 листопада 1868 р. до 8 квітня 1870 р. виконував обов'язки городского лікаря Миколаєва, із 5 червня 1872 р. знову був призначений виконувачем обов'язків городского лікаря, 16 травня 1873 р. залишив цю посаду за власним бажанням. Старший лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Із 14 квітня 1880 р. – окуліст морського госпіталю з правами флагманського лікаря. Із 16 листопада 1881 р. – помічник начальника медичної частини флоту. Член міського Комітету народного здоров'я в 1872 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1888 рр. Вийшов у відставку в 1888 р. і виїхав у Москву, де й помер у 1892 р.

Кармалей Данило Іванович. Військово-морський лікар. У 1827 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну школу. Учасник Російсько-турецької війни 1827–1828 рр. Штаб-лікар. Був лікарем на лінійному кораблі «Париж» під час Сінопського бою. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя в період Кримської війни. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1860 рр. Із посади старшого лікаря флотського екіпажу в жовтні 1860 р. звільнений на пенсію.

Карташов Микола Вікентійович. Земський лікар Тираспольського повіту Херсонської губернії. Із жовтня 1914 р. – лікар Миколаївського комерційного порту. Завідував лазаретом № 9 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. У 1916–1919 рр. завідував пологовим відділенням міської лікарні. Приватний лікар із акушерства і жіночих хвороб.

Каст І. Г. Приватний лікар із внутрішніх, венеричних і шкірних хвороб у 1918–1919 рр.

Кауцман. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1878 р. Помер у 1878 р.

Кац Соломон Абрамович. 26 березня 1914 р. обраний головою Товариства лікарів Миколаєва. У квітні 1914 р. як представник Товариства лікарів Миколаєва брав участь у відзначенні 75-літнього ювілею відомого хірурга-офтальмолога професора Л. Л. Гіршмана в Харкові. Тимчасовий лікар єврейської лікарні в роки Першої світової війни. Приватний лікар-окуліст.

Качановський П. С. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1882–1885 рр., старший судновий лікар. Переведений на Балтійський флот у 1885 р.

Кашкаров (Кошкар'єв) І. А. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії, у грудні 1875 р. призначений молодшим ординатором морського госпіталю і молодшим судновим лікарем флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1875–1876 рр. Звільнений зі служби за домашніми обставинами 26 травня 1876 р.

Квіцинський Михайло Михайлович (17(29).12.1864–05.05.1945). Доктор медицини. Син головного доктора Ка-
линінського морського госпіталю в Петербурзі Михайла Івановича Квіцинського. Закінчив Петербурзьку гімназію,

у 1889 р. – Петербурзьку військово-медичну академію. У ній у 1900 р. захистив докторську дисертацію. Служив у Кронштадському морському госпіталі на ординатором. Із посади старшого діловода Управління Головного медичного інспектора флоту 4 січня 1910 р. призначений головним доктором Миколаївського морського госпіталю і медичним інспектором Миколаївського порту. На цих посадах перебував до 1917 р. Одночасно завідував лазаретом імені спадкоємця цесаревича Великого князя Олексія Миколайовича для воїнів Першої світової війни заводів «Руссуд» і «Наваль». Був заступником голови Миколаївського місцевого управління Товариства Червоного Хреста, помічником уповноваженого цього Товариства по Миколаєву, начальником у справах евакуації та санітарного благоустрою Миколаєва. Мав наукові публікації. Завідував відкритою в червні 1914 р. школою плавання Миколаївського округу Російського Товариства порятунку на водах. 1-го вересня 1917 р. виїхав у Петроград для тимчасового виконання обов'язків головного санітарного інспектора флоту. Емігрував і в 1920 р. в Стамбулі працював у морській поліклініці. Потім переїхав у Болгарію, де завідував туберкульозним санаторієм для російських біженців під Софією, був дільничним лікарем у м. Шумені. Із 1927 р. займався приватною практикою. Помер у 1945 р.

Кендзельський А. В. Приватний лікар із внутрішніх хвороб у Миколаєві в роки Першої світової війни.

Кенігсберг Ганна (Анна) Григорівна (Германівна). 1879 р. народження. У 1906 р. закінчила медичний факультет Цюрихського університету (Швейцарія). Займалася вільною практикою. Тимчасова лікарка єврейської лікарні (1915–1916 рр.). Лікар обсерваційного розподільчого госпіталю в Миколаєві для воїнів Першої світової війни. Найнята в 1915 р. лікарняною касою заводу «Руссуд» для

надання педіатричної допомоги дітям учасників каси, також лікар лікарняної каси заводу «Наваль». Гласна демократичної міської думи 1917–1918 рр., член її санітарно-виконавчої комісії. У травні 1917 р. відкрила єврейський дитячий садок. Шкільний лікар у 1919 р.

Кенігсберг Михайло Григорович (Германович) (25.09.1865–28.04.1929). Народився в Миколаєві, де в 1885 р. закінчив Олександрівську гімназію. У 1889 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. Лікар-невропатолог. Після університету стажувався: два роки в професора Шарко в Парижі, потім в інституті Пастера, також у клініках Берліна. Улітку 1887 р., ще будучи студентом, відвідував як гість засідання Товариства лікарів Миколаєва, 3 липня 1892 р. був обраний його дійсним членом. У 1901 р. відкрив відому в місті приватну водолікувальницю. Мав значну приватну практику. За активну участь у подіях 1905 р. як есер висланий у 1906 р. з міста, проте невдовзі йому дозволено повернутися. Член Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я. У березні 1917 р. на зборах об'єднаного комітету всіх міських єврейських громадських організацій із участю духовних правлінь синагог обраний до складу міського Громадського комітету. Також став головою комітету місцевої сіоністської організації, проте 1 травня 1917 р. склав із себе ці повноваження. Один із засновників Миколаївської професійної спілки лікарів. Гласний міської думи 1917–1918 рр., член попечительної ради міської лікарні.

Кеп Христофор. Лікар Кадетського корпусу, реорганізованого в 1798 р. в Миколаївське штурманське училище.

Кефелі Е. Жінка-лікар. У 1910 р. Лікар загону для боротьби з холерою на хуторі Мішкове.

Кефелі Яків Йосипович (7.11.1876–6.07.1962). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Народився в Миколаєві в родині караїмського купця, який згодом став старшим газаном (священником) караїмів Миколаєва, а потім Одеси. Закінчив Миколаївську Олександрівську чоловічу гімназію в 1896 р., потім у 1901 р. – Петербурзьку військово-медичну академію. Із 1902 р. до 1905 р. служив лікарем Квантунського флотського екіпажу в Порт-Артурі. Учасник Російсько-японської війни 1904–1905 рр. У 1905–1906 рр. – молодший лікар 37-го флотського екіпажу й ординатор Миколаївського морського госпіталю, член Товариства морських лікарів Миколаєва. Переведений до Петербурзької військово-медичної академії. Із 1908 р. – в Управлінні медичної служби Морського міністерства. Своїми науково-практичними працями вплинув на модернізацію військово-морської медичної справи. Захистив докторську дисертацію у 1914 р. на тему: «Потери в личном составе Русского флота в войну с Японией». У період Першої світової війни – організатор санітарної справи на відвоюваних у турків територіях, міський голова окупованого росіянами Трапезунда (1916 р.). У 1918 р. – Головний санітарний інспектор Морської оборони Чорного моря в Українській державі. Потім учасник білогвардійського руху. У різних джерелах – генерал або контр-адмірал. Із 1919 р. в еміграції, де обіймав різні важливі медичні та громадські посади. Тривалий час жив у Парижі, де помер і похований у 1962 р.

Кипшидзе С. Н. Приватний лікар у роки Першої світової війни.

Кияковський Фелікс Станіславович (1826–1871). Доктор медицини. Із дворян Віленської губернії. Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію як казенно-коштный студент у 1844 р. На військовій службі. Головний

лікар військово-тимчасового госпіталю № 11 в Миколаєві в період Східної (Кримської) війни. Мав наукові праці, зокрема такі відомі: «Случаи переломов костей, леченных в военно-временном № 11-го госпиталя» і «О тифе и лихорадке, господствующих в войсках бывшей Южной армии в конце 1855 года и в начале 1856 года, с объяснением причин болезненности в них и смертности в Николаевских госпиталях».

Кібер Август-Еріх Федорович (25.08.1794–29.03.1855). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Ліфляндський німець. Гімназію закінчив у Ризі. Навчався в Дерптському університеті, Берліні та Геттінгені. У 1820 р. в Дерптському університеті здобув ступінь доктора медицини. Військово-морський лікар і натураліст. У 1820–1824 рр. брав участь в експедиції Ф. П. Врангеля в Арктику, у 1825–1827 рр. – у навколосвітньому плаванні Врангеля, де збирав матеріали та зробив опис Аляски та Камчатки. За наукові роботи в 1827 р. обраний членом-кореспондентом Російської Академії наук. У 1828–1832 р. служив у російському флоті, який перебував у Середземному морі, брав участь у Російсько-турецькій війні цього періоду. Потім служив на високих лікарських флотських посадах у Петербурзі, Астрахані. Із 1838 р. – головний доктор Кронштадтського морського госпіталю. Із 1848 р. – головний доктор Чорноморського флоту і портів, 1854–1855 рр. – генерал-штаб-доктор Чорноморського флоту і головний доктор Миколаївського морського госпіталю. Помер від тифу в Миколаєві 29.03.1855 р.

Кібер Едуард Емілійович (27.10.1845–січень 1918). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Його батько Еміль Кібер був пробстом Євангелічно-Лютеранської церкви 2-го пробстського округу Південного краю Росії, а з 7.05.1858 р. міністром внутрішніх справ затверджений

дивізійним проповідником у Миколаєві. Едуард Емілійович у 1872 р. закінчив Дерптський університет із золотою медаллю, по закінченню університету за наукову працю удостоєний ступеня доктора медицини та був обраний університетською радою прозектором патологічного інституту університету. Також у 1872 р. прийнятий на службу до військово-морського відомства і призначений молодшим судновим лікарем у Чорноморський екіпаж. Служив лікарем на різних військових суднах і ординатором Миколаївського морського госпіталю. Також на пароплаві Російського Товариства пароплавства і торгівлі з 30.12.1872 р. до 30.07.1873 р. плавав із Одеси в Китай. Брав участь лікарем у Російсько-турецькій війні 1877–1878 рр. Відряджений для вдосконалення з патологічної анатомії за кордон (Берлін, Відень) на два роки (1878–1880 рр.). У 1892 р. призначений прозектором і старшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. У 1892 р. здійснив ґрунтовні бактеріологічні дослідження міської питної води, а в 1898 р. проаналізував питання влаштування в місті каналізації та водопроводу, його висновки підтримали Товариство морських лікарів і Товариство лікарів Миколаєва. У 1893, 1895, 1897–1898 роках тимчасово виконував обов'язки головного доктора госпіталю і медичного інспектора Миколаївського порту, 18 квітня 1899 р. затверджений на цих посадах. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1872–1904 рр., у 1897 р. обраний головою цього Товариства. Декілька разів (із 1888р. до 1900 р.) обирався гласним міської думи, членом санітарно-виконавчої комісії, комісії з благоустрою міста, попечительної ради міської лікарні. Тривалий час був головою правління Миколаївського відділу Російського Товариства садівництва.

Один із ініціаторів утворення Товариства лікарів м. Миколаєва, із кінця 1991 р. до 2 грудня 1898 р. – голова цього товариства, потім його почесний член. Мав друковані наукові праці. Із травня 1904 р. до березня 1917 р. – головний доктор Севастопольського морського госпіталю і медичний інспектор Севастопольського порту. Дружина Ольга Миколаївна – дочка прапорщика Миколи Потьомкіна. Дітей не мали. Розстріляний матросами на початку січня 1918 р. в Ялті.

Кіткевич (Киткович) М. Лікар у Херсоні, член першого в Росії та Україні наукового медичного товариства, заснованого в 1784 р. Д. С. Самойловичем. У 1971 р. – лікар Богоявленського госпіталю.

Кланг Марія Олександрівна. Одна з перших жінок-лікарів Миколаєва. Добровільно і безплатно працювала, надаючи медичну допомогу під час епідемії холери у місті в 1892 р. Одна з двох лікарів, які як подяку отримали від міської влади по золотому жетону. Займалася вільною лікарською практикою.

Кнебельман А. К. Приватна практика з внутрішніх і дитячих хвороб у 1918–1919 рр.

Кнорре Володимир Карлович (1.04.1838–28.04.1901). Військово-морський лікар. Син видатного астронома, засновника і директора Миколаївської обсерваторії К. Х. Кнорре. У 1865 р. закінчив медичний факультет Дерптського університету. Службу почав 26 травня 1865 р. молодшим лікарем 2-го Чорноморського зведеного екіпажу, був лікарем на різних військово-морських кораблях, старший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу, ординатор морського госпіталю. Брав участь у російському підкоренні Західного Кавказу, штаб-лікар, автор «Анатомічного атласу». Удосконалювався за кордоном. Лікар Миколаївської Маріїнської жіночої гімназії. Гласний

міської думи з 1888 р., член санітарно-виконавчої комісії та попечительної ради міської лікарні. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1865–1893 рр. Мав наукові публікації. Переведений на Балтійський флот у 1893 р. флагманським лікарем. Вийшов у відставку і виїхав у Мітаву. Помер у Ризі 28 квітня 1901 р.

Ковальов-Рунський Микола Павлович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Харківського університету. Службу почав у вересні 1854 р. Служив на різних кораблях, у морському госпіталі та старшим судновим лікарем Гвардійського екіпажу. Флагманський доктор Чорноморського флоту з 1 травня 1872 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1872–1891 рр. Перший постійний санітарний лікар Миколаєва з 14 березня 1884 р. Організував у 1885 р. міський віспощеплювальний заклад із телятником для отримання детриту. Мав наукові публікації. Із військово-морської служби вийшов у відставку в 1891 р.

Коган Авраам Григорович. Лікар міських хуторів (1914 р.). Лікар для бідних у 1916–1918 рр. Ординатор терапевтичного відділення міської лікарні в 1919 р.

Коган Анатолій Маркович. Займався вільною лікарською практикою. Завідувачем медичної частини міської лікарні у вересні 1891 р. був допущений виконувати обов'язки понадштатного ординатора, завідувати заразним відділенням лікарні. У січні 1892 р. відмовився від цієї роботи.

Коган Л. Ще студентом медичного факультету Київського університету брав участь у боротьбі з епідемією холери в Миколаєві в 1892 р.

Когон (Коган) Семен (Сімха) Абрамович. Лікар вільної практики на початку 1910-х років. Лікар приватної торгової школи з правами урядової Н. В. Чулкової (1914 р.).

У 1915 р. завідував амбулаторією Миколаївської 1-ї загальної лікарняної каси, згодом лікар лікарняної каси заводу «Наваль». Міський лікар для бідних у 1916–1918 рр.

Коллегорський Адольф (Аврам) Ілліч (Юдкович) (17.09.1853–27.09.1908). Закінчив медичний факультет Дерптського університету в 1885 р. 11 лютого 1886 р. міською управою призначений дільничним санітарним лікарем і одночасно ординатором заразного відділення міської лікарні. Із 12 жовтня 1889 р. – санітарний лікар 1-ї та 2-ї Адміралтейських частин міста. У 1891 р. був звільнений від завідування заразним відділенням і почав працювати лише санітарним лікарем Адміралтейських частин. У 1893 р. призначений членом санітарно-виконавчої комісії міської думи. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я в 1895 р. Був лікарем шкіл приміських хуторів. У місті займався приватною практикою. Помер у Миколаєві на 55 році життя від запалення легень.

Комаровський Абрам Моїсейович. У 1886 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. Багато років займався вільною практикою переважно як спеціаліст із жіночих і дитячих хвороб. У квітні 1891 р. прийнятий на посаду понадштатного ординатора міської лікарні, у вересні цього року відмовився від посади. У період епідемії холери 1892 р. працював тимчасовим санітарним лікарем, за що отримав подяку міського голови. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р. Із 1903 р. – ординатор єврейської лікарні, у 1912 р. призначений її головним лікарем. Помер у Миколаєві 19 травня 1914 р.

Комісаржевський Анатолій Миколайович. У 1900-х роках молодший лікар 209 Миколаївського резервного полку, 58 піхотного Празького полку і військового зведе-

ного лазарету. Надавав медичну допомогу утриманцям притулку Благодійного товариства міста.

Концевич. Лікар Миколаївської запобіжної лікарні на початку 1790-х років.

Костко Антон Іванович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Казанського університету в 1877 р., прийнятий 29 травня 1878 р. на службу у військово-морське відомство молодшим лікарем 2-го флотського екіпажу в Миколаєві. Один з ініціаторів відкриття в Миколаєві Кабінету «для хворих, які приходять» (перший амбулаторний заклад міста). Старший ординатор морського госпіталю в 1890-х роках.

Корінфський П. Випускник медичного факультету Казанського університету, у 1855 р. прийнятий на службу в морське відомство.

Короленко Микола Григорович (1868 – 22.03.1902). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Народився в 1868 р. в небагатій миколаївській сім'ї. Як стипендіат міста в 1893 р. закінчив медичний факультет Київського університету з відзнакою. Захистив докторську дисертацію 11 жовтня 1899 р. У 1890-х роках – лікар на багатьох військово-морських суднах, молодший лікар 34-го і 35-го флотських екіпажів, ординатор морського госпіталю. Останні роки – прозектор і старший ординатор морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1896–1902 рр. Мав наукові публікації. Розчарований власним життям отруївся 22 березня 1902 р.

Корольков. Штаб-лікар військово-морського відомства. У серпні 1829 р. призначений для санітарного огляду визначеної йому частини міста під час епідемії чуми в Одесі.

Корольков Аполон Миколайович. Військово-морський лікар. Із посади молодшого лікаря 60 піхотного полку в 1876 р. переведений молодшим судновим лікарем 1-го

Чорноморського флотського екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1888 рр. Помер у 1888 р.

Кочановський П. С. Військово-морський лікар. Старший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу, у 1882 р. відряджений за кордон для ознайомлення із досягненнями з хірургії.

Кранцфельд Борис Григорович. (7.02.1873–1944). Двоюридний брат відомого в місті лікаря С. І. Давидсона. Закінчив медичний факультет Київського університету в 1896 р. Із 11 листопада 1897 р. понадштатний ординатор міської лікарні, 20 липня 1905 р. попечительною радою лікарні призначений штатним молодшим ординатором хірургічного відділення, потім старший ординатор. Із 15 грудня 1914 р. – одночасно лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Лікар-хірург лікарняної каси заводу «Наваль».

Красильников А. І. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1880–1882 рр. Переведений на Балтійський флот у 1882 р.

Красновець Мордехай Нухімович. Обраний у 1913 р. ординатором міської лікарні. Брав участь у Всеросійському з'їзді гінекологів. Приватний лікар у роки Першої світової війни.

Краснуха Володимир Пантелійович (1.01.1867–1913). Народився в Петербурзі. Учасник боротьби з епідемією холери в Закаспійській області (1904), делегат Пироговського з'їзду з питань боротьби з холерою (1905). У 1905 р. Херсонським губернським земством призначений тимчасовим санітарним лікарем для Миколаєва і прилеглого до нього району. Із 1902 р. входив до складу нелегального «Союзу боротьби», у 1905 р. брав участь у революційних подіях у Миколаєві як активний член

«Об'єднаного комітету соціал-демократичних організацій м. Миколаєва» (меншовик), обраний першим головою Миколаївської ради робітничих депутатів. На початку 1906 р. виїхав у Петербург, де і був заарештований. У квітні 1906 р. тимчасовий військовий генерал-губернатор Миколаєва прийняв рішення про вислання його у Вологодську губернію, проте з Петербурга він зник. Утік у Сербію, де працював головним лікарем лікарні в м. Богатичі. Під час Балканської війни (1912–1913) заразився на висипний тиф і помер в м. Охриді.

Краузе А. С. Військово-морський лікар. Штаб-лікар Миколаївського морського госпіталю. Звільнений зі служби в 1842 р.

Криницький Андрій Дмитрович. Штатний молодший ординатор-окуліст міської лікарні в 1914–1919 рр.

Кріона-Папа-Нікола Микола Апостолович. Молодший лікар 58-го Празького піхотного полку на початку 1900-х років.

Кровопусков Григорій Євграфович (20.09.1872–?). Військово-морський лікар. Закінчив університет у 1899 р. Рішенням попечительної ради міської лікарні від 25 листопада 1899 р. прийнятий штатним молодшим ординатором лікарні, вступив у цю посаду 15 грудня 1899 р. Наказом Морського міністерства від 24 серпня 1900 р. призначений молодшим лікарем 29-го флотського екіпажу в Севастополі, згодом переведений у Миколаїв, де став молодшим лікарем 37-го флотського екіпажу і в червні 1913 р. призначений молодшим ординатором морського госпіталю. Одночасно з 1905 р. – портовий лікар. 25 червня 1906 р. в Лісах при дачі Барбе на березі невеликого озера відкрив приватну сезонну (травень – серпень) водогрязелікувальницю на 4 ванни. У 1912 р. лікувальниця через будівництво залізниці на завод «Руссуд», яка закрила зручний поїзд до неї,

припинила своє функціонування. 1908 р. спробував у Миколаївському «Обществе взаимопомощи занимающихся ремесленным трудом» організувати медичну допомогу на принципах німецьких *Kranken kassen* (лікарняних кас). Із вересня 1914 р. – старший ординатор Миколаївського морського госпіталю, викладач фельдшерської школи. У 1915 р. за завданням Морського відомства вивчав можливість курортного лікування морських чинів у Голій Пристані, в результаті чого в журналі «Морской Врач» (№ 3) опублікував ґрунтовну статтю «Минеральные грязи «Голая Пристань» Таврической губернии», у якій розглянув грязелікування в контексті всіх відомих на той час наукових і практичних знань із цього питання. Мав інші наукові публікації. Член Товариства морських лікарів Миколаєва із 1900 р., був його бібліотекарем.

Кролевецький Ф. К. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1878–1881 рр. Помер у 1881 р.

Кроль Я. Ф. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. У 1844 р. прийнятий на службу в Чорноморський флот. У 1852 р. звільнений зі служби.

Куперман Лев Моїсейович. У роки Першої світової війни виконував обов'язки інтерна міської лікарні, а також лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів.

Куперман Ревекка Костянтинівна. Виконувала обов'язки ординатора міської лікарні, заміщала лікаря, мобілізованого в роки Першої світової війни, епідемічний лікар при лікарні, а також лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів.

Курдюмов Дмитро Васильович (1842–10.02.1905). Син священника. Випускник Курської духовної семінарії. У 1869 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію.

Військовий лікар спочатку в Мінському піхотному полку, Миколаївській фортечній артилерії, а потім 15 років служив у 58 піхотному Празькому полку, із них 11 років старшим лікарем полку й одночасно головним лікарем зведеного військового лазарету. У 1900 р. призначений дивізійним лікарем 38 піхотної дивізії. Також із грудня 1881 р. – лікар Олександрівського реального училища, потім лікар другої жіночої гімназії, попечитель міського Ломоносівського училища. За безплатну участь у боротьбі з епідемією холери 1892–1893 рр. як санітарний попечитель міською думою нагороджений срібним жетоном. Глашний міської думи 1897–1905 рр. Член міської санітарно-виконавчої комісії, попечительної ради міської лікарні, із 1902 р. – головний міський санітарний попечитель (на громадських засадах). У місті мав велику приватну практику головним чином як дитячий лікар. Помер у Миколаєві 10 лютого 1905 р.

Кутирев Олександр Миколайович. Штатний молодший ординатор міської лікарні з 21 лютого 1896 р. Залишив посаду в зв'язку з призначенням молодшим лікарем 55-го піхотного Подільського полку. Потім молодший лікар 58-го Празького полку і ординатор зведеного лазарету. Молодший і старший лікар 276-го піхотного Лиманського полку. Також займався вільною практикою.

Кутирев Анатолій Миколайович. Молодший лікар 58 піхотного Празького полку (1901–1905 рр.).

Кучевський Олександр Дмитрович (Домінікович). Військово-морський лікар. Із дворян, римо-католик. Закінчив медичний факультет Київського університету і в березні 1854 р. почав службу молодшим лікарем 42-го флотського екіпажу. У травні 1854 р. призначений молодшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. У червні

1855 р. відряджений на службу в Херсон, у серпні 1858 р. знову призначений молодшим ординатором Миколаївського госпіталю. У 1859 р. звільнений для служби на комерційних суднах, а в червні 1862 р. звільнений зі служби через домашні обставини. У 1871–1878 рр. лікар Севастопольського градоначальства, ординатор міської лікарні.

Кушталов Микола Іванович (07.01.1876–?). Військово-морський лікар. Доктор медицини. На військовій службі з 1903 р. 23 серпня 1910 р. із посади понадштатного асистента Військово-медичної академії переведений у морське відомство і призначений молодшим лікарем Миколаївського флотського напівекіпажу. Із вересня 1914 р. – старший ординатор Миколаївського морського госпіталю і викладач фельдшерської школи. Завідував рентгенкабінетом госпіталю. Мав наукові публікації. У роки Першої світової війни завідував лазаретом № 2 для хворих і поранених воїнів. У місті займався приватною практикою з акушерства.

Л

Лаврентьєв Андрій Олексійович (8.10.1818–6.03.1889). Військово-морський лікар. Із дворян Полтавської губернії. Закінчив медичний факультет Харківського університету, службу почав у серпні 1843 р. молодшим лікарем 36-го флотського екіпажу. Служив на різних військових кораблях, ординатором Севастопольського морського госпіталю. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. У 1859 р. переведений у Миколаїв і призначений інспектором фельдшерської школи при госпіталі. Із 1860 р. – старший ординатор Миколаївського морського госпіталю (завідував офіцерською і жіночою палатами). Розпорядженням військового губернатора в 1873 р. направлений до складу Миколаївського міського

Комітету народного здоров'я для віспощення. Член Юридичних зборів військово-морського відомства у Миколаєві в 1860-х роках для розгляду судово-медичних питань. Старший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу, помічник начальника медичної служби флоту. У 1881 р. призначений начальником медичної частини Головного управління Чорноморського флоту і портів і водночас головним доктором Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1887 рр., був головою цього Товариства. Також був лікарем Миколаївської Олександрівської чоловічої гімназії. 26 червня 1887 р. за станом здоров'я звільнений із посади. Помер і похований у Миколаєві.

Ландшевський Н. А. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1892–1902 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Переведений до Севастополя в 1902 р.

Лашкевич Матвій Гаврилович (1805–8.07.1867). Військово-морський лікар. У 1832 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію і в 1833 р. почав морську службу молодшим лікарем 32-го флотського екіпажу. Із 1837 р. – штаб-лікар. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Переведений до Миколаєва, служив на різних військових кораблях. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1868 рр. Мав наукові публікації. Вийшов у відставку в 1868 р.

Лебедєв Павло Іванович. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. У 1848 р. прийнятий на службу в Чорноморський флот. Старший лікар 14-го робітничого екіпажу в Миколаєві. Помер у 1857 р.

Лебедєва Софія Миколаївна. Жінка-лікар. У 1903 р. закінчила медичний факультет Петербурзького університету. Працювала екстерном у хірургічному відділенні Бас-

манної міської лікарні, а в літні місяці заміщала лікаря в Московській земській лікарні. Постановою попечительної ради Миколаївської міської лікарні від 21 січня 1905 р. прийнята на посаду штатного молодшого ординатора.

Лебер Зенон-Іван Іванович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Закінчив медичний факультет Київського університету і почав службу в 1854 р. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі (завідував тифозною палатою в середині 1860-х років). Молодший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу з 1867 р. Лікар із посвідчення бродячих жінок із 26 жовтня 1872 до березня 1873 рр. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1885 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Вийшов у відставку в 1885 р. і виїхав до Варшави, де помер 14 лютого 1894 р.

Левандовський. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1880 р. Помер у 1880 р.

Левенштейн Розалія (Рахіль) Іонівна. У роки Першої світової війни тимчасово заміщала одного з мобілізованих ординаторів міської лікарні. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль». Ординатор гінекологічної амбулаторії міської лікарні в 1919 р.

Левитський А. П. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії, прийнятий на службу в морське відомство. Член Товариства морських лікарів Миколаєва.

Леві Е. Г. Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Дерптського університету, службу почав у 1853 р.

Левіна Марія Йосипівна. Лікар обсерваційного розподільчого госпіталю у Миколаєві для евакуйованих воїнів

Першої світової війни. Ординатор міської лікарні та шкільний лікар у 1919 р. Приватна лікарка з внутрішніх хвороб у 1918–1919 рр.

Левіт Йосип Моїсейович. Тимчасовий ординатор тифозної амбулаторії міської лікарні у 1919 р.

Леонтєва Лідія Антонівна. Ординатор палати висипнотифозних хворих міської лікарні 1919 р.

Летниковський. Військово-морський лікар. Лікар Балтійського флоту, у 1808 р. переведений у Миколаївський морський госпіталь (при цьому забезпечений хірургічними інструментами та корпією), старший лікар госпіталю.

Леб. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. Службу почав у 1827 р. У серпні 1829 р. призначений для огляду жителів Миколаєва у відведеній йому частині міста під час епідемії чуми в Одесі.

Леве Федір (Фрідріх) Іванович (1804–30.09.1874). Військово-морський лікар. Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію в 1827 р. і з 1829 р. почав службу. У 1833 р. брав участь у Босфорській експедиції. Служив на різних військових кораблях, при Миколаївському морському госпіталі. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. У 1860 р., перебуваючи на посаді дивізійного лікаря, призначений флагманським лікарем Чорноморського флоту. Із травня 1867 р. – старший запасний судновий лікар Чорноморського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1874 рр. Помер у Севастополі 30 вересня 1874 р.

Лисенко Андрій Віталійович (1851–1910). Військово-морський лікар. Молодший брат видатного композитора, основоположника української класичної музики М. В. Лисенка. Випускник медичного факультету Київського університету в 1876 р. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. як лікар Товариства Червоного Хреста.

Службу почав молодшим судновим лікарем 7-го Чорноморського флотського екіпажу. Служив у Миколаєві в 1878–1884 рр. Учасник навколосвітнього морського походу в 1881–1882 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1878–1884 рр. Вийшов у відставку через хворобу на туберкульоз. Потім очолював лікарню Знам'янського залізничного вузла. За участь у революційних подіях 1905 р. заарештований і висланий у В'ятку. Звільнений із заслання через хворобу, емігрував до Швейцарії, потім переїхав до Галичини, працював у Львові лікарем Народної лічниці. Усе життя займався громадсько-політичною діяльністю, пропагував твори Т. Г. Шевченка. Нелегально повернувся до Києва, де й помер у Святошинській туберкульозній лікарні.

Лишанський Я. Б. Колишній стажист Одеської венеричної поліклініки, у Миколаєві приватний лікар із венеричних, шкірних (і волосся) і сечостатевих хвороб у 1918–1919 рр.

Лишнівський М. А. Військово-морський лікар. У 1884 р. у складі санітарної комісії обстежував санітарний стан Миколаєва та брав участь у розробленні санітарно-проти-епідемічних заходів.

Лібіна Пауліна Самійлівна. Лікар міської лікарні у 1919 р.

Лібін Ісай Вікторович. Епідемічний лікар міської лікарні у 1919 р.

Лігін Сергій Валеріанович (20.10.1877–?). Син відомого в Одесі професора і громадського діяча Валеріана Лігіна. Прослухав 2 курси фізико-математичного факультету Новоросійського університету, а потім перевівся на медичний факультет Варшавського університету, який закінчив у 1902 р. Учасник Російсько-японської війни. Працював у факультетській хірургічній госпітальній клініці в Одесі. Через конфлікт із реакційним професором М. А. Щоголевим

залишив у 1906 р. службу в університеті. Переїхавши до Варшави, працював хірургом у госпіталях, а потім удосконалювався в Парижі та Відні. Повернувшись із-за кордону, працював старшим лікарем і хірургом Олександрівської повітової земської лікарні Катеринославської губернії, а потім 23 травня 1909 р. перейшов на посаду ординатора-хірурга Миколаївської міської лікарні. Із 21 травня 1913 р. виконував обов'язки головного лікаря міської лікарні. Затверджений на цій посаді 28 листопада 1913 р. Із 1914 р. водночас завідував амбулаторією Миколаївського відділення Одеського товариства страхування робітників від нещасних випадків. Головним лікарем міської лікарні був до травня 1918 р., а потім із травня 1919 р. до лютого 1920 р. У роки Першої світової війни одночасно завідував лазаретом № 1 для хворих і поранених воїнів при міській лікарні, а також лазаретом № 7, згодом – лазаретом № 14. Мав наукові публікації. У місті займався приватною практикою з хірургії та ортопедії.

Ліпковський Йосип Леонович. Закінчив медичний факультет Дерптського університету в 1887 р. Миколаївський лікар вільної практики з внутрішніх і жіночих хвороб.

Ліппе Артур Олександрович (2.05.1837–?). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Вихованець медичного факультету Дерптського університету, де 8 грудня 1871 р. отримав диплом доктора медицини. Лікарську діяльність почав асистентом клініки медичного факультету Дерптського університету в 1872 р. Морську службу почав молодшим судновим лікарем Чорноморського флотського екіпажу в 1873 р. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Кілька років був одночасно лікарем 8 дільниці Харківсько-Миколаївської залізниці. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1875–1892 рр. Мав наукові публікації. Царським наказом

від 10 серпня 1892 р. з посади старшого лікаря 30-го флотського екіпажу і консультанта з хірургії Миколаївського морського госпіталю переведений головним доктором Владивостоцького морського госпіталю, яким перебував близько 5 років, а потім вийшов у відставку, переїхав до Одеси, де й помер.

Лісаневич Лев Миколайович (20.02.1826–8.04.1895). Військово-морський лікар. Закінчив Новгород-Сіверську гімназію, потім медичний факультет Київського університету як казеннокоштний студент. Службу почав 23 серпня 1850 р. молодшим лікарем 31-го флотського екіпажу. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Старший лікар 11-го робітничого екіпажу, 30-го флотського екіпажу, 1-го, згодом 2-го Чорноморського флотського екіпажу і ординатор Миколаївської міської лікарні. Член Комісії з розбору бродячих жінок з 1861 р., потім член Лікарсько-поліцейського комітету (для нагляду за проституцією). Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1887 рр. Вийшов у відставку 13 липня 1887 р. Помер у Миколаєві.

Лобанов Сергій Петрович (1830 – 12.05.1866). Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Московського університету. Службу почав у 1854 р. молодшим лікарем 33-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. У 1856 р. молодший лікар 30-го флотського екіпажу, у 1858 р. – 43-го екіпажу. У 1863 р. призначений лікарем 2-го флотського екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1866 рр. Помер у Миколаєві в 1866 р.

Лоскутов Михайло Тимофійович. Ординатор міської лікарні у 1919 р.

Лохтін Олексій Пилипович. Військово-морський лікар. Службу почав у жовтні 1854 р. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Старший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Розпорядженням військового губернатора в 1873 р. направлений до складу Миколаївського Комітету народного здоров'я для віспощення. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1870–1877 рр. Вийшов у відставку в 1877 р.

Лукашевич Вікентій Йосипович. Доктор медицини. Син колишнього військового лікаря. Потомствений дворянин. Народився в Херсонській губернії у 1861 р. Католик. Середню освіту отримав у 1 Київській гімназії. У 1887 р. закінчив медичний факультет Варшавського університету. Медичну діяльність почав у Варшаві в лікарні Святого Духа і в бактеріологічній станції, також був лікарем на приватному заводі. Із червня 1889 р. до червня 1890 р. вдосконалювався у Відні в Клінічному університеті. Прибув у Петербург і працював понадштатним ординатором Олександрівської лікарні, потім займався науковою діяльністю в Клінічному інституті при Військово-медичній академії, де 10 квітня 1893 р. захистив докторську дисертацію. У 1894 р. стажувався в клініках Парижа і Берліна. 5 років (із жовтня 1894 р. до жовтня 1899 р.) працював у Петербурзі лікарем Імператорського Клінічного повивального інституту, одночасно з 25 вересня 1895 р. від Медико-філантропічного комітету Імператорського людинолюбивого товариства призначений лікарем Коломенської частини Петербурга. 28 жовтня 1900 р. переведений почесним членом Комітету Петербурзької Миколаївської дитячої лікарні Відомства закладів імператриці Марії. Переїхав у Миколаїв і почав займатися приватною практикою. 1 жовтня 1901 р. відкрив приватну лікувальницю акушерства і жіночих

хвороб. 1 січня 1905 р. вона була закрита за бажанням власника. Мав наукові публікації.

Лурія В. Г. Студентом медичного факультету Харківського університету в 1892 р. працював при холерному баракку міської лікарні.

Любарська Берта (Белла) Юхимівна. У 1917 р. тимчасово заміщала одного з мобілізованих ординаторів міської лікарні, одночасно була лікарем для роз'їздів і лікарем лазаретів № 1 і № 14 для хворих і поранених воїнів при міській лікарні. В амбулаторії лікарняної каси заводу «Руссуд» лікувала дітей учасників каси.

Любицький Порфирій Самсонович. Військово-морський лікар. У 1827 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію, брав участь у Російсько-турецькій війні 1827–1828 рр. У першій половині 1840-х років – штаб-лікар, правитель канцелярії медичного відділення Головного управління Чорноморського флоту і портів. Помер у 1855 р.

Любченко Марія Семенівна. Лікар лазарету № 1 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни при міській лікарні. Лікар лікарняної каси заводу «Руссуд», потім лікар із внутрішніх і дитячих хвороб 1-ї районної амбулаторії міської загальнострахової каси в 1919 р.

Лятковський. Старший лікар, у Миколаєві завідував лазаретом 56 резервного піхотного батальйону (лазарет усієї місцевої військової команди) під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр.

М

Мазюкевич Микита Васильович (1800–18.04.1859). Військово-морський лікар. Доктор медицини. У 1821 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію як казеннокоштний студент і почав морську службу в 1824 р. молодшим лікарем 31-го флотського екіпажу, згодом 15-го

робітничого екіпажу. Із 1827 р. мав звання штаб-лікаря. У серпні 1829 р. призначений для огляду визначеної йому частини міста Миколаєва під час епідемії чуми в Одесі. Призначений ординатором Миколаївського госпіталю в 1832 р. У 1834 р. переведений на Балтійський флот. Захистив докторську дисертацію в Петербурзькій медико-хірургічній академії в 1835 р. У 1838 р. переведений у Севастополь старшим ординатором морського госпіталю. Із 1839 р. – старший ординатор і помічник головного доктора Миколаївського морського госпіталю. Головний доктор госпіталю із 23 лютого 1854 р., після смерті А.-Е. Ф. Кібера із квітня 1855 р. – генерал-штаб-доктор Чорноморського флоту і медичний інспектор Миколаївського порту (до 1859 р.). Мав наукові публікації. Кілька років був староостою госпітальної церкви. Помер у Миколаєві в 1859 р.

Майоров Іван Петрович. Рішенням попечительної ради міської лікарні від 8 грудня 1903 р. зарахований понадштатним ординатором, а рішенням від 4 березня 1904 р. звільнений у зв'язку з переходом на військово-медичну службу.

Майстровий Л. Н. Приватний лікар із внутрішніх і дитячих хвороб 1918–1919 рр.

Майхровський Федір Францович (1867–1899). Закінчив медичний факультет університету в 1894 р. Понадштатний ординатор міської лікарні з березня 1895 р., а з грудня 1895 р. – штатний молодший ординатор (завідував 3-ю жіночою палатою). У кінці 1898 р. – на початку 1899 р. прослухав повний курс практичної бактеріології при Петербурзькому Імператорському інституті експериментальної медицини. Член міської санітарно-виконавчої комісії в 1897–1899 рр. Помер 9 листопада 1899 р. від раптової легеневої кровотечі під час чергування в лікарні.

Максимов Іван Парменович. Доктор медицини. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Молодший лікар 58 піхотного Празького полку на початку 1900-х років. У 1902 р. в Петербурзькій військово-медичній академії захистив докторську дисертацію. Мав наукові публікації.

Малигін. Доктор медицини. Головний лікар військово-тимчасового госпіталю № 84, який перебував у Миколаєві під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Мав наукові публікації.

Малиновський Михайло Петрович. Військово-морський лікар. Відставний лікар, призначений у 1877 р. молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1877–1882 рр. Помер у 1882 р.

Малиновський Н. Н. Військово-морський лікар. Молодший лікар 159 Гурійського піхотного полку, переведений у 1883 р. молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1883–1888 рр. Переведений до Севастополя в 1888 р.

Мандельштам Хацкель-Якоб (Емілій) Максимович. Доктор медицини. Спочатку лікар вільної практики, потім завідував пологовим відділенням єврейської лікарні. Із жовтня 1901 р. тимчасовий санітарний лікар Одеської частини. Запрошений із 1 вересня 1902 р. завідувати медико-санітарним відділом і приймальним покоєм заводу «Наваль». Із 4 травня 1903 р. до 18 травня 1907 р. завідував медико-санітарним відділом суднобудівного, механічного і ливарного заводів. Потім ординатор міської лікарні, завідувач пологового відділення. Призваний в армію в 1914 р., проте невдовзі через хворобу демобілізований. Мав наукові публікації. Помер у Миколаєві 17 березня 1914 р.

Маньковський Віктор Іванович. Військово-морський лікар. Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію в 1876 р. Молодший ординатор Миколаївського морського госпіталю. Старший лікар 29-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1891 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Переведений до Севастополя в 1891 р. Помер у жовтні 1894 р. у Севастополі.

Маргуліс Кельман Іцкович. Із 1914 р. тимчасово заміщав одного з мобілізованих ординаторів міської лікарні. Ординатор єврейської лікарні в роки Першої світової війни. У 1915 р. найнятий правлінням лікарняної каси заводу «Руссуд» для надання терапевтичної допомоги членам сімей учасників каси. Приватна практика з внутрішніх, горлових, носових і вушних хвороб.

Маркелов Володимир Іванович (15.07.1862–15.07.1928). Уродженець Миколаєва. У 1889 р. закінчив медичний факультет Київського університету, був стипендіатом міського самоуправління. Рішенням попечительної ради міської лікарні від 10 жовтня 1889 р. зарахований понадштатним ординатором. У липні – вересні 1899 р. виконував обов'язки городского лікаря. Із 1 січня 1900 р. лікар для бідних 1-ї та 2-ї Адміралтейських частин (разом із К. П. Архиповим – перший постійний міський лікар для бідних). Член міської санітарно-виконавчої комісії в 1893–1900 рр. Брав участь у Пироговському з'їзді 1905 р. У 1908 р. посаду лікаря для бідних суміщав із посадою лікаря бактеріологічного кабінету при міській лікарні. Гласний міської думи в 1913–1916 рр. 17 травня 1914 р. лікарська і міська громадськість на чолі з міським головою М. П. Леонтовичем у міській думі відзначала 25-річчя лікарської та громадської діяльності Маркелова. У роки Першої світової війни одночасно завідував амбулаторією-диспансером

Миколаївського відділення Всеросійської ліги боротьби з туберкульозом і лазаретом № 12 для хворих і поранених воїнів. У 1919 р. із посади лікаря для бідних переведений на посаду санітарного лікаря 1-ї Адміралтейської частини. Мав наукові публікації.

Матковський Віктор Іванович. Військово-морський лікар.

Матусовський Андрій Йосипович (24.01.1859–22.10.1916). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Закінчив медичний факультет Київського університету в 1887 р. У листопаді 1888 р. Височайшим наказом по військовому відомству про чинів цивільних зарахований у запас чиновників військово-морського відомства. У грудні 1889 р. попечительською радою єврейської лікарні призначений ординатором. У квітні 1894 р. переведений у міську лікарню штатним молодшим ординатором. Із 1895 р. член міської санітарно-виконавчої комісії, молодший судовий лікар 37-го флотського екіпажу, у травні 1902 р. призначений ще й молодшим ординатором морського госпіталю. Окуліст порту. У 1901 р. відряджений до Петербурзької військово-медичної академії для роботи над докторською дисертацією, яку захистив у 1902 р. У 1909 р. кілька місяців удосконалювався в лікуванні ЛОР і очних хвороб у клініках Німеччини, Австрії, Швейцарії та Франції. Із жовтня 1911 р. – старший ординатор Миколаївського флотського напівекіпажу. Активно цікавився питаннями організації медичної справи, громадської та військово-морської гігієни. Гласний міської думи 1909–1916 рр., де критикував порядки в міській лікарні та пропонував заходи з покращення її господарської та медичної діяльності, чим викликав у міської влади «резкие нарекания в виду строгости и объективности своей точки зрения». Був палким прихильником і популяризатором розвитку в місті водопроводу і влаштування

каналізації. Оглянув улаштування і діяльність біологічних фільтрів очищення каналізаційних стоків міст Петрограда, Москви, Харкова і Катеринослава. Написав і за власний рахунок видав ґрунтовну працю «К вопросу об удалении городских отбросов и обезвреживании сточных вод на биологических фильтрах» (Миколаїв, 1914). Мав інші наукові публікації. Сприяв будівництву біологічних фільтрів у морському госпіталі. Багато років безплатно надавав медичну допомогу мешканцям притулку міського Благодійного товариства. Один із організаторів і лікар «Першої приватної лікувальниці для приходячих хворих у м. Миколаєві». Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р. Брав участь у III Всеросійському з'їзді отоларингологів у квітні 1914 р. в Києві. Один із ініціаторів утворення і лікар відкритої в червні 1914 р. школи плавання Миколаївського округу Російського Товариства порятунку на водах. Член Товариства морських лікарів Миколаєва з 1895 р., був його скарбником і бібліотекарем. Звільнений із морської служби через хворобу 21 жовтня 1916 р. Помер 22 жовтня 1916 р. у Миколаєві.

Медовий Давид Адольфович. Лікар вільної практики в Миколаєві. Лікар-бактеріолог. Мав у середині 1900-х років приватний і єдиний у місті хіміко-бактеріологічний кабінет.

Медовников Андрій. Розпочав службу підлікарем 10 травня 1778 р., звання лікаря здобув 17 лютого 1783 р. Штаб-лікар, оператор Чорноморської (флотської) лікарської управи (1801 р.). На військово-медичній службі перебував понад 52 роки. Помер 22 вересня 1830 р.

Меттро Євген Альфредович. У 1915 р. найнятий правлінням лікарняної каси заводу «Руссуд» для надання акушерської та гінекологічної допомоги членам сімей учасників каси.

Миловзоров Михайло Аполінарійович. Військово-морський лікар. Старший лікар 32-го флотського екіпажу, старший судновий лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1884–1891 рр. Переведений до Севастополя, згодом повернувся в Миколаїв. У 1904 р. призначений тимчасовим санітарним лікарем Одеської та Московської частин. Інспектор акушерсько-фельдшерської школи при міській лікарні. Займався вільною практикою. Помер 4 січня 1913 р. на 63 році життя.

Миронов. Колишній ординатор клініки професора Павлова. У Миколаєві приватний лікар із венеричних і шкірних хвороб у 1919 рр.

Михельсон А. Г. Приватний лікар у роки Першої світової війни.

Миштольд Антон Домінікович (13.05.1826–07.07.1905). Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Київського університету в 1850 р. Службу почав ординатором у Миколаївському морському госпіталі. Переведений у Севастопольський морський госпіталь. Був лікарем на різних військових кораблях, зокрема на судні під командою начальника штабу флоту адмірала В. О. Корнілова. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Надав першу лікарську допомогу смертельно пораненому 5 жовтня 1853 р. на Малаховому кургані адміралу Корнілову і організував його евакуацію. Після війни через розформування Севастопольського госпіталю переведений у Миколаївський морський госпіталь, де був ординатором хірургічного відділення. Старший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. був членом евакуаційної комісії в Миколаєві, розробив інструкцію лікарям і комендантам пароплавів, на яких перевозили після війни в Миколаїв хворих воїнів із діючої армії. Із 1 січня

1881 р. – консультант із хірургії на правах помічника головного доктора госпіталю і флагманського доктора. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1888 рр., був його скарбником, у 1888 р. обраний почесним членом Товариства, яким залишався до смерті в 1905 р. Після 38 років служби в 1888 р. вийшов у відставку і займався в місті приватною практикою. Помер 7 липня 1905 р. і похований у Миколаєві.

Міцкевич Йосип Вікентійович. Військово-морський лікар. У 1843 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. Старший судновий лікар Чорноморського флотського екіпажу, старший лікар 11-го робітничого екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1872 рр. У 1872 р. через хворобу вийшов у відставку.

Мішин С. Н. Колишній ординатор клініки нервових хвороб Петроградського жіночого медичного інституту, мав приватну практику в Миколаєві в 1917–1919 рр.

Модестов Георгій (Юрій) Петрович. Військово-морський лікар. У 1836 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію і почав службу молодшим лікарем флотського екіпажу. Із 1852 р. – старший лікар 12-го робітничого екіпажу в Миколаєві. Помер у 1854 р.

Морачевський Михайло Михайлович (15.02.1849–15.09.1913). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Із дворян Могильовської губернії. Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію в грудні 1872 р. У січні 1873 р. призначений молодшим судновим лікарем 3-го флотського екіпажу. У вересні 1876 р. звільнився зі служби через домашні обставини. Із січня 1878 р. – знову на службі молодшим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Згодом виконував обов'язки ординатора Миколаївського

морського госпіталю і лікаря різних військових суден. Із 1882 р. – при Петербурзькій військово-медичній академії, де в лютому 1884 р. захистив докторську дисертацію. Повернувшись до Миколаєва, продовжив службу в морському госпіталі. Із березня 1887 р. – старший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу. У 1889 р. призначений флагманським доктором Чорноморського флоту і виїхав до Севастополя. У 1890 р. в Берліні вивчав лікування хворих на туберкульоз способом професора Коха. У 1904 р. призначений головним доктором Миколаївського морського госпіталю і водночас медичним інспектором Миколаївського порту. Звільнений зі служби 4 січня 1910 р. через хворобу (із мундиром). Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1878–1889 рр. і в 1904–1910 рр., був головою цього Товариства. Мав наукові публікації. Помер у Миколаєві в 1913 р. після тривалої хвороби.

Мораф І. Г. Лікар 58 піхотного Празького полку. Лікар «Першої приватної лікувальниці для приходячих хворих у м. Миколаєві» на початку 1880-х років.

Мордовников Л. І. Військово-морський лікар. Ординатор Миколаївського морського госпіталю, у 1807 р. нагороджений за службу.

Моффет Іван Веніамінович (15.08.1851–29.03.1890). Військово-морський лікар. Син офіцера Чорноморського флоту. Закінчив медичний факультет Київського університету. Службу почав у військово-сухопутному відомстві, потім у 1877 р. переведений до Чорноморського флоту. Молодший лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1881–1883 рр. Один із засновників «Першої приватної лікувальниці для приходячих хворих у м. Миколаєві». У 1883 р. переведений до Севастополя, де й помер.

Мукамель Фроім. Член «Першої приватної лікувальниці для приходячих хворих у м. Миколаєві» на початку 1900 рр. Лікар вільної практики.

Н

Наместников Олексій Васильович. 28 жовтня 1910 р. призначений Миколаївською міською управою лікарем для бідних, 17 листопада 1910 р. призначений завідувачем лікувальниці (амбулаторії) № 2 на Рибній вулиці, у 1911 р. переведений завідувачем амбулаторії для бідних № 1 на Сінній площі. Призваний до армії в 1914 р. 1917–1919 рр. – лікар для бідних і завідувач 1-ї безплатної лікувальниці.

Натаров. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва.

Науменко Павло Володимирович. Військово-морський лікар. Із 1903 р. займався вільною практикою в Києві. Мобілізований на Чорноморський флот і в липні 1914 р. призначений молодшим лікарем Миколаївського флотського напівекіпажу, згодом переведений до Севастополя.

Неєлова Ніна Сергіївна. Ординатор міської лікарні в 1919 р.

Немировський Герш (Григорій) Симонович (Семенович). У 1884 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. Завідував медичною частиною Миколаївської єврейської лікарні в кінці 1880-х роках. 25 липня 1888 р. балотувався на посаду ординатора міської лікарні, але її попечительною радою не був обраний. Лікар Миколаївського казенного очисного винного складу (1897–1910 рр.). У місті займався вільною практикою з внутрішніх хвороб. Помер у Миколаєві 25 червня 1920 р.

Неронов А. Військово-морський лікар. Службу в морському відомстві почав у кінці 1854 р. після закінчення Харківського університету.

Нестеренко Клеопатра Іллівна. Лікар-ординатор міської лікарні, завідувачка ізоляційного відділення (1919 р.) і лікар із хірургічних хвороб 2-ї районної амбулаторії міської загальнострахової каси в 1919 р.

Николаєв В. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1877–1881 рр. Вийшов у відставку в 1881 р.

Новиков Андрій Миколайович (11.11.1829–24.04.1910). Військово-морський лікар. У 1854 р. закінчив медичний факультет Московського університету і був призначений у морське відомство молодшим лікарем 38-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Із січня 1856 р. ординатор військово-тимчасового госпіталю на Канатному заводі в Миколаєві. Із травня 1856 р. – ординатор Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1862 рр. Вийшов у відставку з військово-морської служби в 1862 р. Городовий лікар Миколаєва з 3 вересня 1859 р. до 10 червня 1865 р. Звільнився з посади за власним бажанням через домашні обставини. Виїхав із Миколаєва, служив лікарем і наглядачем Ярославського жіночого училища духовного відомства. Помер у Ярославлі.

Новицький Карл (Кароль) Йосипович (1918–1898). Військово-морський лікар. Після закінчення в 1842 р. Віленської медико-хірургічної академії був прийнятий на військову службу молодшим лікарем 33-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу учасникам Сінопського бою і захисникам Севастополя під час Кримської війни. У січні 1855 р. супроводжував перший сухопутний транспорт поранених і хворих моряків із Севастополя в Миколаїв. Служив лікарем на різних військових суднах. У 1862 р. вийшов у відставку. Із серпня 1872 р. до 1887 р. знову на службі.

Старший лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1872–1887 рр. Вийшов у відставку в 1887 р. Помер у Миколаєві.

Нотес Ісидор Львович. У 1866 р. закінчив медичний факультет Московського університету. Прийнятий на військову службу. Був лікарем Свеаборгського напівгоспіталю, Гельсінгфоргського госпіталю, 89 піхотного Біломорського полку, 54 піхотного лінійного полку. У 1873 р. переведений до Миколаєва молодшим лікарем у 58 піхотний Празький полк. Служив у зведеному лазареті місцевої військової команди. Уклав договір із міською думою про прийняття на себе з 1 грудня 1874 р. обов'язків систематичного огляду повій і прикріплення до санітарної комісії з питань медицини строком на один рік із певною оплатою. Ординатор міської лікарні до листопада 1876 р. Член міського Комітету народного здоров'я в 1870-х роках. 1878 р. переведений старшим лікарем до 35 резервного піхотного кадрового батальйону, перейменованого в 209 Миколаївський резервний піхотний батальйон. Завідував санітарною станцією для очних хворих нижніх воїнських чинів у Миколаєві під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я в 1895 р. Вийшов у відставку в листопаді 1901 р. Помер 27 серпня 1902 р. і похований на Миколаївському єврейському кладовищі.

О

Огієвський Степан. Закінчив медичний факультет Харківського університету. Служив лікарем у резервному батальйоні. Після виходу у відставку займався приватною практикою в Миколаєві в 1870-х роках.

Одинцов Є. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Казанського університету в 1855 р. Прийнятий на службу в морське відомство.

Олевінський Владислав Іванович. Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Київського університету і 20 жовтня 1854 р. призначений молодшим лікарем 41-го флотського екіпажу. Молодший ординатор Миколаївського морського госпіталю. Перший морський лікар, якого у 1859 р. Морське відомство направило для професійного вдосконалення за кордон. Брав участь у Шпеєрському міжнародному конгресі натуралістів і лікарів у 1861 р. в Німеччині. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1861 рр. Помер від отруєння в 1862 р.

Ординський. Приватний лікар. Запрошений як сторонній відвідувач на одне із засідань Товариства морських лікарів у 1883 р., де повідомив результати своїх хімічних досліджень Спаської води та води міських криниць.

Орловський Василь. Військово-морський лікар. Лікар Богоявленського госпіталю. Супроводжував транспорти з хворими, які одужували, у Херсонський морський госпіталь. Потім у 1790-х роках працював у Миколаївському морському госпіталі.

Орлов Олександр Михайлович. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. Разом із головним доктором Чорноморського флоту М. І. Врачком у жовтні 1829 р. їздив із Миколаєва в Севастополь у зв'язку із появою там серед нижніх морських чинів захворювань, підозрілих на чуму. Член Товариства морських лікарів Миколаєва. Переведений на Балтійський флот у 1879 р.

Остащенко-Кудрявцев. Лікар із внутрішніх і дитячих хвороб 2-ї районної амбулаторії міської загальнострахової каси в 1919 р.

Остринський Зельман (Савелій) Маркович (Миронич). Уродженець Миколаєва. Народився 8 червня 1863 р. Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1891 р. Із 1892 р. понадштатний ординатор міської лікарні, де завідував заразним відділенням. Тимчасовий санітарний лікар Московської частини із жовтня 1901 р. Звільнений із міської служби рішенням попечительної ради лікарні від 9 грудня 1902 р. Потім займався вільною практикою.

II

Павлицький В. С. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1860 рр. Переведений на Балтійський флот у 1860 р.

Павловський Сава Андрійович. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. Брав участь у Російсько-турецькій війні 1828–1830 рр. Городовий лікар Миколаєва з початку 1830-х років до 18 червня 1855 р. Водночас був лікарем міської лікарні та лікарем повітового училища. У січні 1849 р. військовий губернатор адмірал М. П. Лазарев дав йому, як городовому лікарю, таку атестацію: «способен и достоин». 9 березня 1851 р. міністр внутрішніх справ уперше призначив при Миколаївській міській лікарні посаду особливого лікаря із жалуванням 257 руб. 25 коп. на рік, яку, «до замещения этой должности», суміщав городовий лікар Павловський. У жовтні 1850 р., маючи 62 роки, отримав від губернатора дозвіл на другий шлюб із дівцею Анастасією Павловською (була глухонімою), із нею мав двох синів. Із 1 січня 1850 р., продовжуючи роботу на займаних посадах, отримував пенсію за 30-річний стаж служби. Помер на службі 18 червня 1855 р. і похований у Миколаєві.

Пахомин Андрій. Із 1 вересня 1788 р. лікар Вітовського (Богоявленського) госпіталю. Працював разом із Д. С. Самойловичем.

Пацевич А. К. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії. Службу почав у 1873 р. в Миколаєві молодшим судновим лікарем 3-го флотського екіпажу.

Певницький Олександр Іванович. Військово-морський лікар. На службі з 1810 р. Призначений у серпні 1829 р. для медичного огляду жителів Миколаєва у відведеній йому частині міста під час епідемії чуми в Одесі. Член лікарського консилиуму перед смертю в червні 1833 р. героя Російсько-турецької війни 1828–1829 рр., згодом флігель-ад'ютанта О. І. Казарського. На початку 1850-х років – старший лікар 13-го робітничого екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва. Помер 6 грудня 1856 р. в Миколаєві.

Певницький Віктор Федорович. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії, у 1841 р. прийнятий на службу до Чорноморського флоту. Молодший, згодом старший лікар 31-го флотського екіпажу. 1853 р. переведений старшим лікарем першої половини 4-го ластового екіпажу в Миколаєві. Служив лікарем на різних військових суднах. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1862–1866 рр. Помер у 1867 р.

Пейкер. Молодший лікар 54 піхотного Мінського полку, призначений у 1869 р. до складу лікарсько-поліцейського комітету для заходів з припинення сифілітичної хвороби в Миколаєві.

Переверзєв. Доктор медицини. Старший лікар, потім головний лікар військово-тимчасового госпіталю № 84, що в період Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. розміщався в Миколаєві. Мав наукові публікації. Помер 10 березня 1878 р. від висипного тифу.

Петельчиц Людвіг Іванович. Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Московського універ-

ситету і почав службу в 1854 р. молодшим лікарем 32-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Молодший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу, старший лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Служив на різних військових кораблях, при Миколаївському морському госпіталі та при кадрі майстрових Адміралтейства. Ординатор Миколаївського морського госпіталю в 1860-х роках. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1879 рр. У листопаді 1879 р. звільнився зі служби через хворобу.

Петерс Марія Карлівна. У 1902 р. закінчила перший Петербурзький жіночий медичний інститут із відзнакою. Почала працювати в гінекологічному відділенні Петропавлівської лікарні. У січні 1903 р. отримала місце 2-го лікаря в Старооскольській повітовій земській лікарні Курської губернії, проте для здобуття практичної підготовки до складної роботи земським лікарем вирішила попрацювати декілька років під керівництвом досвідчених лікарів у якійсь великій міській лікарні. 7 лютого 1903 р. попечительна рада Миколаївської міської лікарні із 6 кандидатів обрала її на вакантну посаду штатного молодшого ординатора. Почала працювати в Миколаєві з 15 березня. Працювала дуже сумлінно і самовіддано, мала велику повагу серед хворих і медичного персоналу. Трагічно померла під час чергування в лікарні (отруїлася) 28 серпня 1904 р., вважаючи себе винною в смерті пацієнтки (насправді, як пізніше встановили лікарі, її вини не було).

Петров А. Н. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1897–1898 рр. Також у місті займався вільною практикою. Член Першої приватної «лікувальниці для хворих, які приходять» у кінці 1890-х

років. Лікар із внутрішніх і дитячих хвороб 1-ї районної амбулаторії міської загальної страхової каси в 1919 р.

Петровський Лука. Штаб-лікар. Із грудня 1789 р. лікар Миколаївського лазарету. Із грудня 1791 р. – перший городовий лікар Миколаєва.

Петрушевський Севаст'ян Якович. Військово-морський лікар. На службі з 1816 р. Учасник Російсько-турецької війни 1828–1829 рр. і придушення російськими військами повстання в Польщі в 1831 р. Штаб-лікар. У 1827 р. призначений у Миколаївський морський госпіталь. Приятель героя Російсько-турецької війни 1828–1829 рр., згодом флігель-ад'ютанта О. І. Казарського, надавав йому медичну допомогу перед смертю в червні 1833 р. У кінці 1840-х років – старший лікар 12-го робітничого екіпажу. Звільнений на пенсію в 1859 р. із посади лікаря Головного управління Чорноморського флоту.

Підгурський Олександр Андрійович. Військово-морський лікар. Службу почав у 1855 р. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Молодший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член санітарної комісії міста на початку 1870-х років. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1872–1877 рр. Вийшов у відставку в 1877 р.

Піотровський Антон Йосипович. Військово-морський лікар. 1827 р. народження. Після закінчення медичного факультету Київського університету в 1852 р. призначений лікарем 38-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Після війни служив лікарем на різних військових суднах. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1863 рр. Переведений на Балтійський флот у 1863 р.

Плотицин Георгій Кузьмич. Лікар Віленського полку, у 1905 р. призначений старшим військовим лікарем у

Миколаїв для відправки на Далекий Схід. У 1914 р. найнятий лікарняною касою заводу «Руссуд» для надання допомоги з внутрішніх і лор-захворювань членам сімей учасників, завідувач амбулаторії для членів сімей учасників каси. Один із представників Ради робітничих і військових депутатів у міському Громадському комітеті в 1917 р. Гласний від соціал-демократичної партії, член управи «демократичної» думи виборів 1917 р., завідувач лікарсько-санітарного відділення управи 1917–1919 рр.

Побадже Єрмолай Віфанович. Лікар обсерваційного розподільчого госпіталю в Миколаєві для хворих і поранених воїнів Першої світової війни.

Покрасов Ісаак Абрамович. Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1887 р. Із 1888 р. завідував холерним бараком на залізничній станції Кам'янка Київської губернії, згодом займався вільною практикою в цьому містечку. У 1893 р. завідував Каховською земською лікарнею Таврійської губернії. 1894 р. переїхав у Миколаїв, де тривалий час займався вільною практикою з акушерства, внутрішніх і дитячих хвороб.

Поліванов Микола Андрійович. Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Московського університету і в липні 1854 р. призначений молодшим лікарем 35-го флотського екіпажу. Хірург, ординатор Миколаївського морського госпіталю під час Кримської війни. Після війни переведений на Балтійський флот.

Полозов Андрій Олексійович (30.07.1873–15.12.1915). Військово-морський лікар. У 1897 р. закінчив медичний факультет Московського університету і 2 роки був ординатором андрологічної клініки в Москві, у 1899 р. перейшов на службу в морське відомство, де отримав призначення в Миколаїв. Спочатку був молодшим лікарем 37-го флотського екіпажу, а з жовтня 1911 р. – старший ординатор і

прозектор морського госпіталю. Учасник Російсько-японської війни в складі 2-ї Тихоокеанської ескадри. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1899–1915 рр. Помер 15 грудня 1915 р.

Поляков Георгій (Григорій) Максимович. Попечительна рада міської лікарні 29 вересня 1910 р. обрала його понадштатним ординатором, а 25 липня 1911 р. – штатним молодшим ординатором (завідував заразним відділенням). Мобілізований в армію в 1914 р.

Понятовський Олексій Антонович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Старший ординатор і прозектор морського госпіталю із 1901 р., здійснював мікроскопічні дослідження для госпіталю і міста. Лікарську роботу виконував на високому науковому рівні. Опублікував кілька цікавих наукових статей. Неодноразово заміщав головного доктора госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1896–1910 рр., був його секретарем і скарбником. Звільнений зі служби через домашні обставини 15 березня 1910 р. Приватний лікар із нервових хвороб. Помер 13 червня 1915 р. в Миколаєві, тіло для поховання відправлене в Москву.

Поплавський Іван Григорович. Військово-морський лікар. Відставний лікар у 1876 р. призначений молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Один із засновників Першої приватної лікувальниці в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1889 рр. Переведений до Севастополя в 1889 р.

Попов Володимир Володимирович (07.09.1890–29.10.1935). Військово-морський лікар. У червні 1913 р. закінчив медичний факультет Московського університету і в 1914 р. прийнятий на службу молодшим лікарем Чорноморського флотського екіпажу в Севастополі. У січні 1915 р. переведений молодшим лікарем Миколаївського флотського

напівекіпажу. Служив на лінкорах «Пантелеймон» і «Сіноп», у Повітряній дивізії. Емігрував за кордон, жив у Греції, Югославії, Польщі, Франції. Помер у 1935 р. в Парижі.

Попов Є. П. Залізничний лікар станції «Миколаїв» у кінці 1900-х років.

Попов Іван Васильович (1833–5.01.1883). Військово-морський лікар. Закінчив гімназію в Катеринославі та з 1852 до 1855 р. був учителем історії Новомосковського повітового училища в Катеринославській губернії. Потім вступив на медичний факультет Харківського університету, по закінченню якого був професором Катеринославської духовної академії. У 1865 р. переведений в морське відомство, де службу почав молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу в Миколаєві. У 1866 р. відряджений за кордон для ознайомлення з організацією морської медичної служби. Потім молодший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу, ординатор Миколаївського морського госпіталю. Член лікарсько-поліцейського комітету з 1869 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1865–1882 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. У 1882 р., перебуваючи лікарем гвинтової шхуни «Келасурі», захворів і помер у Пірейській міській лікарні (Греція).

Попов Іван Павлович (2.05.1833–29.01.1892). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Закінчив медичний факультет Київського університету. Службу почав у травні 1855 р. молодшим лікарем 43-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. 27 жовтня 1865 р. в Київському університеті захистив докторську дисертацію. Був за кордоном із науковою метою із жовтня 1870 р. до вересня 1872 р. Із 29 серпня 1875 р. – старший ордина-

тор і прозектор Миколаївського морського госпіталю. Здійснював мікроскопічні дослідження для госпіталю і міста. У 1880-х роках виявив у крові хворих збудників сифілісу і деяких ревматичних захворювань, але ці відкриття (задовго до офіційних) залишилися невідомими для медичної науки. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1891 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Один з ініціаторів і перший голова Товариства лікарів Миколаєва (із 15 березня 1887 р. до кінця 1891 р.). Помер і похований у Миколаєві.

Постников Дмитро Ілліч. Військово-морський лікар. Штаб-лікар у Севастополі. Один із небагатьох лікарів, які в 1830 р. в Севастополі відзначились ініціаторами «чумної» епідемії, зловживаннями та негідною поведінкою щодо бідних жителів міста, що й призвело до «чумного» бунту, потім жорстоко придушеного. Після цього переведений у Миколаїв, де був ординатором госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1863 рр. Звільнений зі служби у 1863 р. з посади молодшого суднового лікаря 1-го Чорноморського флотського екіпажу.

Прейсман Едмунд Наумович (австрійський підданий). Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1872 р. Лікар вільної практики в Миколаєві. Під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. служив у військово-тимчасовому госпіталі № 84 в Миколаєві.

Преферансов Олександр Степанович (22.08.1850–?). Військово-морський лікар. Як казеннокоштний студент закінчив медичний факультет Московського університету. Морську службу почав у 1879 р. молодшим лікарем 2-го флотського екіпажу в Миколаєві. У 1882 р. переведений молодшим ординатором Кронштадського морського госпіталю. Повернувся на службу в Миколаївський госпіталь молодшим ординатором, у січні 1892 р. – молодший судно-

вий лікар 34-го флотського екіпажу. Згодом переведений до Севастополя, де призначений флагманським доктором. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1879–1892 рр., був його скарбником. Мав наукові публікації. У 1912 р. вийшов у відставку за станом здоров'я.

Призеветті Лука. Італієць на російській службі. Із 1 вересня 1788 р. – лікар Вітовського госпіталю, працював разом із Д. С. Самойловичем.

Прокопович Євген Іванович. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. Призначений у серпні 1829 р. для медичного огляду жителів Миколаєва у відведений йому частині міста під час епідемії чуми в Одесі.

Прусаков Микола Никифорович (1833–1.09.1882). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Син священника Полтавської губернії. Як казеннокоштний студент у червні 1860 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Службу почав молодшим ординатором Севастопольського морського госпіталю. Із 1864 р. служив молодшим лікарем 2-го флотського екіпажу в Миколаєві. 22 червня 1864 р. на Адлерському рейді під час шторму, рятуючись із командою на транспорті «Дністр», отримав травму, яка згодом призвела до спинної сухотки, а потім і до інвалідності. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1864–1869 рр. У 1869 р. переведений на Балтійський флот. 31 травня 1869 р. при Петербурзькій медико-хірургічній академії захистив докторську дисертацію «Медико-топографічний опис Севастополя». Мав інші наукові публікації. У травні 1871 р. звільнений із військово-морської служби через домашні обставини та повернувся до Миколаєва. Із 1872 р. до січня 1881 р. – лікар Олександрівського реального училища, потім лікар Маріїнської жіночої гімназії. Міською думою 28 травня 1873 р. обраний штатним ординатором міської лікарні, де працював до

листопада 1876 р. Один із членів-засновників Миколаївського управління Російського Товариства Червоного Хреста у 1877 р. Гласний міської думи. Член міського Статистичного комітету.

Пшеборський Павло Антонович (1830–1896). Військово-морський лікар. Після закінчення медичного факультету Київського університету службу почав у 1852 р. на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської (Східної) війни. Молодший судновий лікар 39-го екіпажу, потім 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Кілька разів тимчасово виконував обов'язки городского лікаря Миколаєва. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1889 рр. Вийшов у відставку в 1889 р.

Пшеничний Григорій Олексійович. Завідував відкритим 1 жовтня 1916 р. санаторієм, улаштованим на колишній дачі Фрішена в Лісках для евакуйованих воїнів, хворих на легеневі захворювання, потім лазаретом при цьому санаторії.

Р

Рабинович Самуїл Григорович. Понадштатний ординатор Миколаївської міської лікарні з кінця 1880-х років до вересня 1893 р. Під час епідемії холери в Миколаєві в 1892 р. працював понадштатним санітарним лікарем, за що отримав подяку від міського голови.

Рабінер Ілля Абрамович. Доктор медицини Паризького університету. У Миколаєві лікар вільної практики з венеричних, шкірних і сечостатевих хвороб у роки Першої світової війни.

Радецький Логін Іванович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету. Призначений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1877 р. Помер у 1877 р.

Радецький Павло. Військово-морський лікар. Медичний інспектор Севастопольського порту, головний лікар морського госпіталю, якого через «чумний» бунт у 1930 р. перевели в Миколаїв.

Радкевич Іван Петрович. Завідував військово-тимчасовим госпіталем № 42, який під час Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. був розміщений у Миколаєві.

Райков Р. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Харківського університету, службу в морському відомстві почав у кінці 1854 р.

Раппепорт Яків Гейманович. Народився в 1862 р. в Таганрозі. 1885 р. закінчив медичний факультет Московського університету. Був спеціалістом із внутрішніх і нервових хвороб. Із 26 січня 1887 р. до 1 січня 1899 р. був понадштатним ординатором міської лікарні (в останні роки цього періоду був також прозектором лікарні). 25 липня 1888 р. балотувався на посаду штатного лікаря, проте попечительною радою лікарні не був обраний. На цю посаду обраний у листопаді 1892 р., але така постанова попечительної ради в 1893 р. військовим губернатором не була затверджена. Був лікарем Миколаївського повітового училища в кінці 1880-х років. За пропозицією міського голови в 1891 р. відряджений у Берлін для проходження спеціального курсу навчання з бактеріології при Імператорському гігієнічному інституті. Із 1892 р. до 15 вересня 1903 р. – секретар міської санітарно-виконавчої комісії. Під час епідемії холери в Миколаєві в 1892–1893 рр. працював ординатором у тимчасовому холерному відділенні міської

лікарні. Один із перших у Миколаєві в 1890-х роках почав читати публічні лекції із санітарно-епідеміологічних питань. Брав участь у 1 Всеросійському з'їзді діячів із кліматології, гідрології та бальнеології в 1899 р. Один із лідерів Миколаївської сіоністської організації, яку в 1900 р. представляв на Міжнародному конгресі сіоністів у Лондоні. Розробив план організації дезінфекційної справи в місті та 30 липня 1901 р. міською управою був запрошений на посаду лікаря при дезінфекційній камері лікарні, проте ця посада в листопаді була скасована. Із 1 липня до 1 вересня 1901 р. завідував лікарсько-спостережним пунктом комерційного порту. У 1903 р. знову претендував на посаду штатного молодшого лікаря міської лікарні, а потім на посаду санітарного лікаря, проте не був обраний. У червні 1909 р. затверджений ученим старої синагоги (до вересня 1912 р.). Брав участь в XI Пироговському з'їзді в 1910 р. Лікар для бідних у 1909–1911 рр., завідував амбулаторією для бідних № 1 на Сінній площі. У 1913 р. брав участь у Всеросійській гігієнічній виставці та з'їзді представників місцевих відділів Всеросійської Ліги боротьби з туберкульозом. Санітарний лікар усіх частин міста з 15 січня до 1 квітня 1915 р. Завідував санітарно-статистичним бюро міської управи. Із 4 листопада 1914 р. активний член міського комітету союзу міст із допомоги хворим і пораненим воїнам і голова утвореного в липні 1916 р. при цьому комітеті санітарно-технічного бюро. Лікар обсерваційного розподільчого госпіталю в Миколаєві для воїнів Першої світової війни. Один з ініціаторів у середині 1880-х років утворення в місті Товариства лікарів, із лютого 1892 р. – секретар цього товариства. Один із членів-засновників і секретар Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я, також Миколаївського відділення Російської Ліги боротьби з туберкульозом. Голова попечи-

тельства при амбулаторії-диспансері для хворих на туберкульоз, із 1915 р. – голова правління Миколаївського відділення Ліги боротьби з туберкульозом. У квітні 1917 р. – один із організаторів Миколаївського відділу партії народної свободи (колишньої конституційно-демократичної). Тимчасово завідував лікувально-санітарним відділом міської управи в 1918–1919 рр., санітарним підвідділом відділу народного здоров'я Ради робітничих депутатів у березні – серпні 1919 р.

Рапутова Реввека Давидівна. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль».

Ратнер Леонтій Григорович. У 1891–1892 рр. у Берліні вивчав лікування зубів, у 1892 р. мав зуболікувальний кабінет у Катеринославі. Згодом городовий лікар Олександрівська Катеринославської губернії. За погодженням губернаторів помінявся місцем служби з городовим лікарем Миколаєва М. О. Зоріним. Городовий лікар Миколаєва з 25 листопада 1896 р. до 13 травня 1902 р. Член міської санітарно-виконавчої комісії в 1897–1900 рр. У 1899 р. одночасно тимчасово виконував обов'язки головного лікаря міської лікарні. Із 13 травня 1902 р. до вересня 1916 р. – старший лікар Миколаївського градоначальства. Голова Товариства лікарів Миколаєва з 6 лютого 1902 р. до 26 березня 1914 р., почесний член цього товариства з 27 листопада 1914 р. Брав участь у Пироговському з'їзді в 1904 р., у червні 1911 р. – у Дрезденській міжнародній гігієнічній виставці. Був головою Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я. Із 4 листопада 1914 р. – член міського комітету допомоги хворим і пораненим воїнам, із жовтня 1915 р. – заступник голови цього комітету. Завідував лазаретом № 4 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. У вересні

1916 р. переведений до Севастополя старшим лікарем градоначальства.

Рачковський Е. М. Приватний лікар у Миколаєві в роки Першої світової війни.

Рашеєв Костянтин (Кирило) Дмитрович. Займався вільною практикою. Під час епідемії холери в Миколаєві в 1892 р. працював тимчасовим санітарним лікарем, за що отримав подяку від міського голови. Помер 13 липня 1900 р., похований у Миколаєві.

Рашковська-Конторович. Займалася приватною практикою з внутрішніх і дитячих хвороб у роки Першої світової війни.

Рейніш (Райніш) Леопольд Йосипович. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету, прийнятий на службу в морське відомство в 1852 р. Служив на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Брав участь у Сінопському бою, надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Молодший лікар 32-го флотського екіпажу, потім старший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Брав участь у Російсько-турецькій війні 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1887 рр. Вийшов у відставку в 1887 р. Помер 30 жовтня 1900 р., похований у Миколаєві.

Ремезов В. Л. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Московського університету, у 1876 р. призначений молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1878 рр. Помер у 1878 р.

Реп'єв М. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії, у 1876 р. призначений молодшим ординатором Миколаївського морського

госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1878 рр. Загинув у 1878 р.

Ривлін А. О. Приватний лікар із внутрішніх хвороб у роки Першої світової війни та в 1918–1919 рр.

Римкевич Лев Фортунатович. Військово-морський лікар. Службу почав у 1852 р. на різних військових кораблях і при Миколаївському морському госпіталі. Ординатор жіночого лазарету при госпіталі. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1864–1884 рр.

Рінберг Міхель (Михайло) Гершович (Григорович). 1873 р. народження. У 1892 р. закінчив Миколаївську Олександрівську гімназію, а в 1897 р. – медичний факультет Казанського університету. Працював у клініках шкірних і венеричних хвороб у професора Ге, а також у відділенні шкірних і венеричних хвороб Казанської губернської земської лікарні. У 1898 р. переїхав у Миколаїв, де мав приватну практику зі шкірних і венеричних хвороб. Із грудня 1905 р. до травня 1906 р. працював у Берліні в клініках відомих професорів (Ласкара, Йозефа, Нітце та Гольдшміда). Був ініціатором відкриття приватної лікувальниці з сифілітичних, венеричних і шкірних хвороб у Миколаєві в 1907 р. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль». Приватний лікар із венеричних і шкірних хвороб.

Родіонов Володимир Олексійович. Військовий лікар. Інспектор фельдшерської школи при зведеному лазареті 58 піхотного Празького полку і лікар цього лазарету. Ординатор палати хворих на висипний тиф міської лікарні в 1919 р.

Родов Йосип Семенович. 1881 р. народження. У 1913 р. закінчив медичний факультет Харківського університету, штатний молодший ординатор міської лікарні. Лікар-хірург амбулаторії Миколаївського відділення Одеського Товариства страхування робітників від нещасних

випадків із квітня 1914 р. Лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Надавав приватну допомогу з внутрішніх і хірургічних хвороб.

Рожественський Арсеній Васильович. Військово-морський лікар. Закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію і почав морську службу в 1823 р. Брав участь у Російсько-турецькій війні 1828–1829 рр. Медико-хірург Миколаївського морського госпіталю і Чорноморської штурманської роти. Під час Кримської війни – медичний інспектор Севастопольського порту і фактичний керівник усіх морських медичних сил у цьому місті. Після війни – тимчасово управляючий медичним відділенням штабу завідуючого морською частиною в Миколаєві. У квітні 1857 р. із цієї посади вийшов у відставку через домашні обставини.

Розенберг Давид Володимирович. Лікар із вільної практики в Миколаєві. У 1914 р. лікар школи Товариства допомоги бідним робітникам. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль», потім лікар із внутрішніх і дитячих хвороб 2-ї районної амбулаторії міської загальнострахової каси в 1919 р.

Розенбергер Карл Оттович (24.12.1806–17.12.1866). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Прибалтійський німець. Народився в Дерпті в сім'ї директора гімназії і викладача латині в університеті. У 1828 р. закінчив медичний факультет Дерптського університету зі ступенем доктора медицини. Продовжив освіту за кордоном, проте невдовзі (у квітні 1829 р.) вступив на службу у військово-морське відомство лікарем 32-го Чорноморського флотського екіпажу. Брав участь у Російсько-турецькій війні 1828–1829 рр. У кінці 1829 р. – старший лікар 2-го загону Чорноморського флоту. Із 16 жовтня 1831 р. – старший лікар Миколаївського морського госпіталю, згодом помічник

головного доктора госпіталю. У 1832 р. лікар в ескадрі кораблів, направлених у Туреччину для допомоги султану в боротьбі з повсталим Єгипетським пашею. У 1836 р. добровільно вийшов у відставку і вдосконалювався з хірургії в Німеччині та Франції. У 1839 р. повернувся на службу лікарем Медичного департаменту Міністерства внутрішніх справ, медичним інспектором аптечних заготівель в Оренбурзі. Потім – із 1843 р. головний лікар Калинківської жіночої лікарні в Петербурзі, а в 1851–1852 рр. – представник Росії на Паризькому санітарному конгресі. Брав активну участь у заходах із попередження епідемічних захворювань на Півдні після Кримської війни. 29 жовтня 1856 р. призначений директором Медичного департаменту морського відомства. Із 1858 р. – член Морського військово-медичного вченого комітету. У 1860 р. перейменований генерал-штаб-доктором Російського флоту, цю посаду займав до смерті в 1866 р. Був активним реформатором морської медичної служби після Кримської війни, багато зробив для її вдосконалення.

Розенблюм. Військово-морський лікар. Із 18 лютого 1831 р. кілька років виконував обов'язки Миколаївського городского лікаря. У березні 1831 р. надав міській владі пропозиції щодо створення при богадільні міської лікарні.

Розенблюм. Лікар військово-сухопутного відомства. Старший лікар Замосцького полку, що дислокувався в Херсоні, проте влітку 1892 р. перебував на табірних зборах у Миколаєві на Табірному Полі, де трапилися випадки захворювань військовослужбовців на холеру.

Розов Олександр Павлович (1830–?). Доктор медицини. Походив із сім'ї представника духовного звання Орловської губернії. Навчався в Орловській духовній семінарії, із якої в 1852 р. вступив до Петербурзької медико-хірургічної академії казеннокоштным студентом. У 1856 р. направ-

лений лікарем у війська Південної армії, наступного року – лікар Нарвського піхотного полку. У 1860 р. відряджений до 1 військово-сухопутного госпіталю в Петербурзі. Захистив докторську дисертацію в Петербурзькій медико-хірургічній академії в 1862 р. і направлений старшим лікарем у Подільський піхотний полк, що дислокувався в Миколаєві. У 1870 р. призначений головним лікарем Перекопського військового напівгоспіталю, у 1872 р. – головним лікарем Сімферопольського військового госпіталю. Мав наукові публікації.

Россоловський А. Ф. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1860 рр. Переведений на Балтійський флот у 1860 р.

Ростиславов Д. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії, у 1881 р. прийнятий на службу в морське відомство, зокрема служив у Миколаєві.

Рубінштейн І. В. У Миколаєві мав приватну практику з венеричних і шкірних хвороб (і мікробіологічні аналізи) у 1918–1919 рр.

Рустамбеков Джафар-бек Мустафа-бек огли. Військовий лікар. Молодший лікар зведеного лазарету при 58 піхотному Празькому полку в роки Першої світової війни.

С

Сабашников Іван Михайлович. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1883 р. Лікар приватної «лікувальниці для хворих, які приходять» на початку 1880-х років.

Сабинін Андрій Стефанович. Військово-морський лікар. Працювати лікарем почав у 1871 р., у липні 1873 р. переведений із 54-го піхотного Мінського полку в 1-й Чорноморський флотський екіпаж молодшим судновим лікарем. Із

24 січня 1876 р. – молодший ординатор морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1873–1879 рр. Загинув у 1879 р.

Савваїтов Олександр Сергійович. Із посади молодшого лікаря 102-го піхотного Вятського полку в жовтні 1902 р. переведений у Миколаїв на посаду молодшого лікаря 58-го піхотного Празького полку.

Савицький А. Військово-морський лікар. Після закінчення медичного факультету Харківського університету в кінці 1854 р. почав службу в морському відомстві, зокрема в Миколаєві.

Садовський Семен Васильович. Військово-морський лікар. Старший лікар 30-го флотського екіпажу. Ординатор морського госпіталю. У результаті своїх бактеріологічних досліджень на початку 1890-х років (задовго до офіційних відкриттів) висловив припущення, що ревматичне запалення викликається стрептококами, а також із крові хворого виділив збудника малярії. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства охорони народного здоров'я у 1895 р. Із 17 листопада 1897 р. – старший ординатор і прозектор Миколаївського морського госпіталю, наказом по морському відомству від 29 серпня 1898 р. переведений на такі ж посади в Севастопольський морський госпіталь. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1883–1898 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації.

Саєвич. Ординатор військово-тимчасового госпіталю № 16 у Миколаєві у 1879 р.

Самович Іларіон Романович (28.03.1848–27.09.1882). Військово-морський лікар. У 1874 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію і одразу вступив на службу в Балтійський флот. Наступного року перевівся на Чорноморський флот, де отримав посаду молодшого суднового

лікаря 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1882–1884 рр. Був одним із ініціаторів відкриття в Миколаєві в 1880 р. кабінету «для хворих, які приходять», що в 1883 р. був перетворений у лікувальницю. Помер у Миколаєві в 1884 р.

Самойлович (Сушковський) Данило Самійлович (1742–1805). Доктор медицини. Із Київської академії переведений у Московський генеральний госпіталь учнем із 15 листопада 1761 р., проте вже 27 листопада переведений на навчання до Петербурзького адміралтейського госпіталю, де в 1765 р. здобув звання підлікаря, а в 1767 р. лікаря. Брав участь у Російсько-турецькій війні 1768–1774 рр. як полковий лікар. У 1771–1772 рр. брав активну участь у ліквідації чуми і лікуванні хворих у Москві, потім штаб-лікар при Московському відділі Сенату. У 1776 р. направлений на навчання за кордон (із двійним жалуванням). 4 роки вдосконалювався в Лейдені (Нідерланди), де в місцевому університеті 26 жовтня 1780 р. здобув учений ступінь доктора медицини, захистивши дисертацію з акушерської тематики. Пізніше в Парижі та Страсбурзі знову вивчав медицину, переважно акушерство. 3 роки вивчав організацію медичної справи в Англії, Франції, Німеччині та Австрії. Повернувшись у Росію, в 1784 р. в Медичній колегії підтвердив ступінь доктора медицини. Із червня 1784 р. – губернський лікар Катеринославського намісництва. 1788–1790 рр. – головний лікар Вітовського (Богоявленського) госпіталю. У 1792 р. ординатор Московського генерального госпіталю. 1793–1801 рр. – головний карантинний лікар Катеринославського намісництва і Таврійської області. Новатор у боротьбі з чумою, її лікуванні. 1801–1805 рр. – інспектор Чорноморської (флотської) медичної управи. У друкарні Миколаївського штурманського училища видав 3 томи капітальної праці про чуму. Також мав інші друковані

наукові праці, видані в Москві, Петербурзі, Лейдені, Парижі та Миколаєві. Видатний лікар, основоположник вітчизняної епідеміології, член Російської Медичної колегії, почесний член 12 зарубіжних академій та наукових товариств. Помер 20 лютого 1805 р. і похований у Миколаєві (могила не збереглася).

Самохоцький Святослав Олімпійович (17.03.1858–6.08.1913). Закінчив медичний факультет Київського університету в 1886 р. Із 1 червня 1890 р. – лікар Вознесенської земської дільничної лікарні. Постановою попечительної ради Миколаївської міської лікарні від 14 лютого 1895 р. обраний на посаду штатного молодшого ординатора (став до роботи 27 квітня 1895 р.). Із 15 листопада 1895 р. – старший ординатор, завідувач хірургічного відділення. У березні 1898 р. балотувався на посаду головного лікаря лікарні, проте на спільному засіданні управи та попечительної ради лікарні не був обраний. 2 грудня 1898 р. обраний головою Товариства лікарів Миколаєва (до лютого 1902 р.). Одночасно з 5 лютого 1898 р. лікар 2-ї жіночої гімназії. У 1899 р. перебував у центрі конфлікту лікарів-християн із лікарями-юдеями, через що ледь не був звільнений із посади. Із 1 вересня 1899 р. до 1 березня 1900 р. вдосконалювався з хірургії за кордоном. У 1897–1900 рр. – член міської санітарно-виконавчої комісії. Брав участь у Пироговському з'їзді в 1904 р. Із початком Російсько-японської війни добровільно вступив на військову службу і 6 лютого 1904 р. був призначений молодшим лікарем 6-го Східно-Сибірського стрілецького полку, із 16 березня – старшим лікарем цього полку. Із 28 квітня 1904 р. виконував обов'язки головного лікаря польового пересувного госпіталю № 3. 1 червня 1906 р. звільнений у запас. Миколаївською міською управою призначений із 10 липня 1906 р.

головним лікарем міської лікарні. Голова Товариства допомоги хворим, що виписуються з лікарні (1907–1913 рр.). Через критику в місцевій пресі 21 травня 1913 р. звільнився з посади головного лікаря і невдовзі помер.

Самсов Йосип Давидович. Народився 7 жовтня 1870 р. У жовтні 1901 р. закінчив медичний факультет Казанського університету і до 1 червня спеціалізувався в Петербурзькій Калиніківській лікарні та Імператорському клінічному інституті Великої княгині Олени Павлівни. Прибув до Миколаєва і був призначений тимчасовим лікарем для огляду суден у комерційного порту. У жовтні 1902 р. попечительною радою міської лікарні допущений практикантом лікарні на 2 роки. В амбулаторії міської лікарні надавав допомогу хворим на сифіліс. Одночасно в 1902 р. був судовим лікарем Російського Товариства пароплавства і торгівлі. Із 18 вересня до 30 листопада 1902 р. обіймав посаду санітарного лікаря Одеської частини. У 1904 р. обраний понадштатним ординатором міської лікарні. Із 1910 р. – штатний молодший ординатор. У роки Першої світової війни ще й лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів. У 1914–1919 рр. посаду ординатора-венеролога суміщав із посадою рентгенолога лікарні. У місті – приватний лікар із венеричних хвороб.

Сапунов. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1864–1865 рр. Помер у 1865 р.

Сарті. Повітовий лікар у Миколаєві (1791 р.).

Сасс Мирон (Меєр) Борисович (Беркович). Будучи студентом-медиком 5-го курсу, під час епідемії висипного тифу в Миколаєві в 1908 р. був тимчасово призначений одним із санітарних наглядців міста. По закінченню університету – епідемічний лікар у місті. Із 1910 р. тимчасово завідував висипнотифозним відділенням міської лікарні.

Лікар міського початкового училища № 10. Здійснював приватну практику з внутрішніх і жіночих хвороб. Молодший ординатор єврейської лікарні в роки Першої світової війни. Лікар із внутрішніх і дитячих хвороб 1-ї районної амбулаторії міської загальнострахової каси в 1919 р.

Севостьянов А. Н. Після закінчення медичного факультету Казанського університету в кінці 1854 р. прийнятий на службу в морське відомство.

Семенюта К. Військово-морський лікар. У 1878 р. молодший лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу.

Сергєєв Євгеній Федорович. Старший лікар 58-го піхотного Празького полку і зведеного військового лазарету в першій половині 1900-х років. Потім гарнізонний лікар Миколаєва у другій половині 1900-х років.

Сергієвський Ф. Г. Військово-морський лікар. Ординатор Миколаївського морського госпіталю, звільнений у кінці 1832 р.

Симиюкін А. М. Військово-морський лікар. Випускник Петербурзької медико-хірургічної академії 1873 р., прийнятий на службу в морське відомство.

Симонович-Варшавська Дарія Павлівна. Закінчила медичний факультет закордонного університету в 1881. У Миколаєві здійснювала вільну практику з лікування жінок і дітей. Померла в 1914 р.

Симонович Мирон Миронович. Військово-морський лікар. Закінчив природничо-історичне відділення фізико-математичного факультету Новоросійського університету, а потім – Петербурзьку медико-хірургічну академію в 1876 р. і призначений молодшим ординатором Миколаївського морського госпіталю, потім старший ординатор. Служив лікарем на різних військових суднах. У 1879 р був направлений у містечко Варварівку для допомоги земству в подоланні епідемії дифтерії (із 15 жовтня до 1 листопада).

Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1876–1897 рр. Лікар міської «лікувальниці для хворих, які приходять» на початку 1880-х років. Помер у 1897 р.

Синкевич Броніслав Іванович. Попечительна рада міської лікарні 8 лютого 1889 р. обрала понадштатним ординатором.

Сичугов. Молодший лікар 54 піхотного Мінського полку. Призначений до складу відновленого в 1869 р. лікарсько-поліцейського комітету для вживання заходів із припинення сифілітичної хвороби в Миколаєві.

Скляр Михайло Якович. Приватна практика з венеричних і шкірних хвороб у роки Першої світової війни та в 1918–1919 рр.

Скребницький. Лікар Богоявленського госпіталю (1792 р.).

Смецький А. А. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету в 1876 р., призначений молодшим судовим лікарем 7-го флотського екіпажу.

Смирнов Леонід Васильович (13.09.1856–1918). Доктор медицини. У 1884 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. Службу почав у Сосницькому повітовому земстві Чернігівської губернії в 1885 р. Дружина Софія Митрофанівна Демидовська, письменниця, мала в селі Козляничях Сосницького повіту родову садибу з 180 десятинами землі. Гласний повітових земських зборів 1889–1892 рр. Мав 3 синів, один із них – Борис – став академіком, відомим нейрохірургом, знавцем і перекладачем древнього індійського епосу. Смирнов Л. В., маючи в Миколаєві рідного брата Михайла, міського ветеринарного лікаря, у лютому і травні 1899 р. звертався в попечительну раду міської лікарні з клопотанням призначити його ординатором. 14 травня попечительна рада запропонувала йому

посаду штатного молодшого ординатора. У липні управа на його прохання вступ на цю посаду відтермінувала на три місяці, а в жовтні він відмовився від ординаторства. У лютому 1900 р. в Петербурзькій медико-хірургічній академії захистив докторську дисертацію. 31 жовтня 1900 р. попечительна рада Миколаївської міської лікарні обрала його на посаду головного лікаря, на яку він заступив 20 січня 1901 р. Під час відпустки старшого ординатора хірурга С. О. Самохоцького виконував хірургічні операції. У 1904 р. брав участь у Пироговському з'їзді. Мав наукові публікації. За участь у революційних подіях 1905 р. в Миколаєві був заарештований, звільнений із посади, а 6 лютого 1906 р. висланий із міста. Повернутись у Миколаїв йому не дозволили, тому виїхав із родиною у Петербург, де продовжив практику хірурга.

Смирнов Н. Н. Військово-морський лікар. У 1830 р. призначений лікарем у 28-й флотський екіпаж.

Смирнов Сергій Єгорович (Прокофійович). Військово-морський лікар. На морській службі з 1903 р. – молодший лікар 37-го флотського екіпажу, молодший ординатор морського госпіталю. Був лікарем Миколаївської Олександрівської чоловічої гімназії. 11 липня 1910 р. із посади молодшого лікаря Миколаївського напівекіпажу переведений молодшим лікарем Чорноморського флотського екіпажу в Севастополі. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1903–1910 рр.

Смільгевич М. В. Військово-морський лікар. Земський лікар Херсонського повіту Херсонської губернії в 1882 р. переведений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Ординатор Миколаївського морського госпіталю у першій половині 1890-х років. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1882–1895 рр. Помер у 1895 р.

Смоленський Гнат Йосипович. Військово-морський лікар. На морській службі з 1826 р. Брав участь у Сінопському бою, надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. У 1856 р. переведений старшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1860 рр. Звільнений у запас у 1860 р.

Собашников І. Ф. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1883р. Вийшов у відставку в 1883 р.

Соболь Климентій (Калман-Мендель) Григорович (Герцович). Доктор медицини. Вихованець Миколаївської Олександрівської гімназії. У 1894 р. закінчив Берлінський університет у званні доктора медицини, у 1897 р. отримав лікарський диплом в Юр'ївському університеті. Лікарську службу почав із 15 квітня 1899 р. понадштатним ординатором у єврейській лікарні. Тимчасовий санітарний лікар 1-ї та 2-ї Адміралтейських частин у 1902 р. і в 1910 р. Лікар для бідних у 1905–1906 рр. Мав велику приватну практику в місті як лікар-невропатолог. Помер 4 січня 1914 р.

Соколов Михайло Григорович. Доктор медицини. Закінчив Московську медико-хірургічну академію як казеннокоштный студент у 1843 р. і вступив на військову службу. Головний лікар військово-тимчасового госпіталю № 3 в Миколаєві під час Кримської війни. Мав наукові праці, зокрема (у співавторстві з Ф. С. Кияковським): «О тифе и лихорадке, господствующих в войсках бывшей Южной армии в конце 1855 года и в начале 1856 года, с объяснением причин болезненности в них и смертности в Николаевских госпиталях».

Соколов Олексій Єгорович. Військово-морський лікар. Службу почав у серпні 1836 р. на різних військових кораблях і ординатором Миколаївського морського госпіталю.

Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Штаб-лікар. Старший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1877 рр. Помер у 1877 р.

Сорокін В. В. Військово-морський лікар. Молодший лікар-ординатор Миколаївського морського госпіталю, у 1914 р. призначений завідувачем першого протитуберкульозного санаторію морського відомства під Ялтою.

Софроницький Микола Григорович (27.10.1832–15.03.1903). Військово-морський лікар. Уродженець Нижегородської губернії. Закінчив медичний факультет Казанського університету як казеннокоштний студент і почав службу в грудні 1854 р. на Балтійському флоті. У 1859–1861 рр. здійснив навколосвітню подорож на корветі «Боярин». У 1862–1872 рр. завідував сифілітичним відділенням Калинківського морського госпіталю в Петербурзі. Із травня 1872 р. до липня 1887 р. – помічник начальника медичної частини Чорноморського флоту і головного доктора Миколаївського морського госпіталю. Неодноразово тимчасово виконував обов'язки начальника медичної частини та головного доктора госпіталю. Одночасно лікар Олександрівської чоловічої гімназії. Член міського Комітету народного здоров'я в 1872 р. Із липня 1887 р. до жовтня 1897 р. – начальник медичної частини флоту і головний лікар госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1872–1897 рр., був головою Товариства, а в 1897 р. обраний почесним членом Товариства, яким залишався до смерті в 1903 р. Член Миколаївського місцевого управління Товариства Червоного Хреста з 1877 р. У 1897 р. вийшов у відставку і переїхав до сина в Петербург. Помер 15 березня 1903 р. у Варшаві.

Співак Агафія. Із 1914 р. тимчасово виконувала обов'язки ординатора міської лікарні, призваного в армію.

Співак Веніамін Григорович. Лікар 276-го піхотного Лиманського полку, що дислокувався в Миколаєві в першій половині 1900-х років.

Співак Є. В. Лікар лікарняної каси заводу «Наваль». Приватний лікар-окуліст у роки Першої світової війни.

Стацевич Микола Семенович. Військово-морський лікар. Навчався на медичному факультеті Московського університету як стипендіат Тверського дворянства. Службу почав у 1847 р. на Чорноморському флоті, із 1859 р. – старший ординатор Севастопольського госпіталю, потім переведений у Миколаїв. Із посади лікаря військового пароплава «Тамань» у 1865 р. звільнений зі служби за підозрою в листуванні з «Комітетом польських вихідців» у Константинополі. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1865 рр.

Страдомський Василь Андрійович (1.01.1831–13.05.1902). Військово-морський лікар. У 1855 р. закінчив медичний факультет Київського університету. У травні 1855 р. почав службу в морському відомстві. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Згодом служив на різних кораблях і при Миколаївському госпіталі. Молодший, старший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Викладав у фельдшерській школі при госпіталі, був лікарем училища для дочок нижніх чинів флоту, кадрю майстрових Адміралтейства, при інвалідних хуторах, лікарем при 1-й Адміралтейській частині для спостереження за якістю продуктів, що продавалися на Військовому ринку. Брав участь у російському підкоренні Кавказу, у Російсько-турецькій війні 1877–1878 рр. Діловод канцелярії начальника медичної частини флоту. Кілька разів тимчасово виконував обов'язки головного доктора Миколаївського госпіталю та медичного інспектора порту. Обирався гласним міської думи 1887–1892 рр.,

у 1893 р. – кандидат у члени міської управи. Член попечительної ради міської лікарні. Член Товариства морських лікарів у 1859–1891 рр., був його секретарем, бібліотекарем і скарбником. Один із членів-засновників і перший голова Миколаївського відділення Російського Товариства народного здоров'я у 1895–1896 рр. Член кількох громадських і благодійних організацій міста. У 1891 р. вийшов у відставку і продовжив громадську діяльність. За час служби відвідав кілька країн, зробив опис мандрівок, автор наукових статей, збирав колекції старовини та об'єктів природи, вів історичні хроніки Миколаєва. Його колекції та праці син передав музеям Миколаєва, Севастополя, Чернігова і Москви. Помер і похований у Миколаєві, його могила збереглася.

Стратієвський Семен Йосипович. Після закінчення у 1881 р. Петербурзької медико-хірургічної академії поїхав у Вюрцбург, де під керівництвом відомого професора Бергмана вдосконалювався з хірургії. Потім переїхав у Миколаїв і згідно з рішенням міської думи від 25 жовтня 1882 р. став першим понадштатним лікарем міської лікарні, згодом обраний штатним ординатором-хірургом. Лікував також хворих на дифтерію, якою заразився в лікарні й помер 13 липня 1885 р. у віці 28 років.

Т

Тапуз Яків Григорович (Гецельович). Уродженець Миколаєва. Закінчив Олександрівське реальне училище. Вступив до Харківського технологічного інституту, на 4 році навчання перейшов на медичний факультет університету, який закінчив у 1885 р. Дільничний санітарний лікар Одеської та Московської частин із 12 жовтня 1889 р. до квітня 1908 р. (із перервою в 1903–1904 рр.) Член міської санітарно-виконавчої комісії 1893–1900 рр. Один із

членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства народного здоров'я в 1895 р. Помер у Миколаєві в ніч на 16 квітня 1908 р. на 56 році життя.

Тарле Давид Герцович. 1864 р. народження, із купецької родини Херсона. У 1879 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну школу. Із листопада 1881 р. до лютого 1884 р. виконував обов'язки Очаківського городского лікаря. Із 1884 р. – лікар вільної практики і в 1888 р., проживаючи в Миколаєві, балотувався на посаду ординатора міської лікарні, проте не був обраний.

Таубе фон Микола Федорович (Карлович). Військово-морський лікар. Барон. Закінчив медичний факультет Дерптського університету і в 1837 р. вступив на морську службу молодшим лікарем 32-го флотського екіпажу. Із квітня 1854 р. – помічник головного доктора Миколаївського морського госпіталю. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. У квітні 1858 р. призначений помічником головного доктора Кронштадського морського госпіталю. Із 4 квітня 1960 р. – помічник головного доктора Миколаївського морського госпіталю з медичної інспекції та одночасно помічник начальника морської медичної частини Миколаєва. Із 21 жовтня 1863 р. начальник медичної частини морського відомства в Миколаєві та головний доктор госпіталю. У лютому 1867 р. через зменшення обсягів медичної роботи в скасованому Чорноморському флоті звільнений із посади начальника медичної частини порту, залишився на посаді головного доктора госпіталю з особливими начальницькими правами щодо всіх медичних чинів порту. У березні 1871 р. була відновлена посада начальника медичної служби порту, її 7 липня знову посів Таубе, залишаючись на посаді головного доктора госпіталю. У березні 1872 р. вийшов у відставку через хворобу. Член Товариства морських

лікарів Миколаєва в 1859–1872 рр., був головою цього Товариства. Помер і похований в Миколаєві.

Тейлє (Лесников) Петро Костянтинович (30.05.1871–29.10.1930). Військово-морський лікар. На військовій службі з 1896 р. (молодший лікар Сибірського флотського екіпажу). Ординатор морського госпіталю. Учасник придушення російськими військами повстання в Китаї. Учасник оборони Порт-Артура під час Російсько-японської війни 1904–1905 рр. (старший лікар Квантунського екіпажу). Із лютого 1912 р. – старший лікар Миколаївського флотського напівекіпажу і викладач фельдшерської школи госпіталю. Лікар лазарету заводу «Руссуд», із 1 грудня 1912 р. до 9 липня 1916 р. – старший лікар лазарету. Із 1913 р. – ординатор лазарету для хворих і поранених воїнів заводів «Руссуд» і «Наваль». У лютому 1915 р. із царського дозволу змінив прізвище на Лесников. Із середини 1916 р. – портовий лікар тимчасового військового порту Трапезунд, окупованого російськими військами в Туреччині. У травні 1917 р. списаний у резерв Чорноморського флоту. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1906–1917 рр. У Миколаєві займався приватною практикою з нервових і внутрішніх хвороб. Емігрував у Югославію, помер у Белграді.

Тепляков. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Московського університету, 1878 р. прийнятий на службу молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу.

Терещенко Микола Олександрович. Молодший лікар 58 піхотного Празького полку в 1899–1902 рр. Одночасно лікар міського присутствія з військової повинності та першої приватної «лікувальниці для хворих, які приходять». У жовтні 1902 р. переведений старшим лікарем 13 лейб-гренадерського Еріванського Його Величності полку.

Тімен (Туман) Овсій (Ієгошій) Соломонович (Савелійович). Народився 1 травня 1872 р. в Миколаєві. Закінчив медичний факультет Київського університету в 1896 р. Із 20 вересня 1897 р. працював понадштатним ординатором міської лікарні та завідував її амбулаторією. Із жовтня 1901 р. був тимчасовим санітарним лікарем 1-ї Адміралтейської частини, потім штатний ординатор лікарні. Також працював у приватній сезонній водогрязелікувальниці морського лікаря Г. Є. Кровопускова, відкритій у 1906 р. в Лісках. Делегат X (1907 р.) Пироговського з'їзду і першого Всеросійського з'їзду дитячих лікарів (1912 р.). Приватний лікар-педіатр у роки Першої світової війни.

Тімот К. Г. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Дерптського університету, службу почав у 1853 р. в 23-му флотському екіпажі.

Тодадзе Є. В. Приватний лікар із внутрішніх і дитячих хвороб у роки Першої світової війни та в 1918–1919 рр.

Токаревич Олександр Іванович. Військово-морський лікар. У 1851 р. закінчив медичний факультет Московського університету і призначений молодшим лікарем першої половини 4-го ластового екіпажу в Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1860 рр. Помер у 1860 р.

Толпегін Д. Д. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1877–1880 рр. Виїшов у відставку в 1880 р.

Трейберг Юлій Юлійович (22.01.1857–після 1917 р.). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Народився в сім'ї міщан Петербурзької губернії в 1857 р. У 1879 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію. Лікарську діяльність почав асистентом хірургічної клініки професора Рейера при Жіночих лікарських курсах, а через 8 місяців прийнятий на військову службу і відправився на театр

бойових дій у Закаспійський край, де був прийнятий у передовий загін генерала Скобелева. Після Ахал-Текінської експедиції та штурму фортеці Геок-Тепе служив у військово-польовому госпіталі, де заразився тифом і після одужання повернувся в Петербург. 22 червня 1881 р. приписаний до Петербурзького військового госпіталю, 29 серпня 1882 р. переведений молодшим лікарем 87 піхотного Нейшлотського полку. Одночасно з квітня 1881 р. 2,5 роки знову був асистентом клініки професора Рейєра. Після цього отримав пропозицію Головного Медичного інспектора флоту і наказом від 6 травня 1881 р. прийнятий на морську службу. У Миколаєві призначений 13 червня 1883 р. ординатором морського госпіталю. Службу в госпіталі чергував із виконанням обов'язків лікаря на шхуні «Туапсе» (1884, 1885), поповці «Новгород» (1886), канонерському човні «Чорноморець» (1888), пароплаві «Ериклін» (1889, 1890). Із вересня 1886 р. до квітня 1888 р. був відряджений до Харківського університету для написання докторської дисертації, яку успішно захистив. 28 грудня 1892 р. призначений старшим лікарем 30-го флотського екіпажу. Із 19 лютого 1894 р. – старший ординатор Миколаївського госпіталю, де одночасно з іншими лікарськими обов'язками 15 років завідував хірургічним відділенням. За час військової служби стажувався в хірургічних клініках Франції, Німеччини та Австрії. У лютому 1898 р. через домашні обставини вийшов у відставку з морського відомства. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1883–1898 рр. 13 березня 1898 р. на спільному засіданні Миколаївської міської управи та попечительної ради міської лікарні обраний її головним лікарем, узявся до виконання обов'язків у квітні 1898 р. Царським наказом по цивільному відомству від 30 травня 1898 р. призначений понадштатним старшим медичним чиновником при Медичному департаменті та з 27 березня 1898 р.

Міністерством внутрішніх справ прикомандирований до Миколаївського військового губернатора для виконання обов'язків головного лікаря міської лікарні. У березні 1899 р. брав участь у Міжнародному хірургічному з'їзді в Берліні. У серпні – жовтні 1899 р. був на лікуванні в Карлсбаді. 16 вересня 1900 р. подав заяву на звільнення у зв'язку з хворобою (насправді причиною були наслідки конфлікту між лікарями-християнами та лікарями-юдеями). Попечительна рада лікарні 31 жовтня 1900 р. звільнила його з посади головного лікаря і запропонувала почесну посаду лікаря-консультанта з хірургії. У червні 1901 р. виїхав із науковою метою за кордон (Стокгольм, Берлін), під час цього відрядження був обраний професором хірургії Петербурзького Жіночого медичного інституту, де в 1901–1905 рр. завідував кафедрою факультетської хірургії. Мав багато наукових праць. У 1906 р. вийшов у відставку, із 1915 р. жив у Ялті. Був одружений із удовою лейтенанта Аркаса Катериною Іванівною, дітей не мали.

Тремер Карл Густавович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Морську службу почав у 1826 р. Головний доктор Миколаївського морського госпіталю перед Кримською війною та на її початку. Помер у 1854 р. Мав наукові публікації.

Трусевич Я. Г. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Московського університету, прийнятий 1878 р. на службу молодшим судовим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу.

У

Уваров Василь Семенович. Доктор медицини. Народився 29 грудня 1862 р. в сім'ї міщан Курська. У 1891 р. закінчив медичний факультет Київського університету і з цього часу до 10 жовтня 1898 р. працював понадштатним

асистентом кафедри оперативної хірургії медичного факультету Юр'ївського університету. 8 травня 1898 р. в цьому університеті захистив докторську дисертацію. Із 10 жовтня 1898 р. був затверджений на посаду позаштатного асистента клініки Юр'ївського університету. 20 січня 1900 р. управляючим Ризьким учбовим округом призначений помічником інспектора студентів Юр'ївського університету зі звільненням із посади позаштатного асистента клініки. Із 20 січня 1902 р. за власним бажанням звільнився з посади помічника інспектора і наказом міністра внутрішніх справ призначений понадштатним молодшим медичним чиновником при Медичному департаменті й одночасно відряджений до медичного факультету Київського університету для спеціальних занять строком на 1 рік, проте без оплати від казни. 27 березня 1903 р. попечительною радою Миколаївської міської лікарні обраний штатним молодшим ординатором. Наказом міністра внутрішніх справ звільнений із 1 червня 1903 р. зі служби в університеті за власним бажанням і з 30 червня почав працювати в Миколаївській лікарні. 17 липня 1906 р. призначений старшим ординатором, завідував II чоловічою терапевтичною палатою. Наказом Миколаївського градоначальника призначений із 1 січня 1910 р. лікарем міської в'язниці з покладанням на нього також обов'язків лікаря каторжної в'язниці. Наказом градоначальника призначений із 1 квітня 1914 р. лікарем виправного арештантського відділення зі звільненням від обов'язків лікаря каторжної в'язниці. Одночасно лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. Мав наукові публікації. Не жонатий. Помер у січні 1919 р.

Удалов Михайло Миколайович. Рекомендований Миколаївській міській владі Пироговським товариством, із

10 травня 1908 р. до 15 червня 1909 р. – ординатор тимчасового висипнотифозного відділення міської лікарні.

Уминський Антон Іванович. Військово-морський лікар. На морській службі з 1839 р. На початку 1850-х років – старший лікар 15-го робітничого екіпажу в Миколаєві. У 1866 р. з посади молодшого суднового лікаря 2-го Чорноморського зведеного флотського екіпажу звільнений на пенсію. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1866 рр. У 1870-ті роки займався вільною практикою в місті.

Унковський Василь Васильович. Народився в Харкові в жовтні 1852 р. У 1876 р. закінчив медичний факультет Харківського університету. Спеціалізувався з хірургії. Зархований на військову службу. 1876 р. відправлений на Кавказ, де служив у м. Горі в 23-му військово-тимчасовому госпіталі, потім у Тифліському військовому госпіталі. Учасник Російсько-турецької війни 1877–1878 рр., під час якої боровся з епідеміями, перехворів на висипний та поворотний тифи. Був лікарем Пензенського піхотного полку в Харкові. Після виходу у відставку з 1882 р. понад 40 років служив на Харківсько-Миколаївській залізниці: лікар 8-ї дільниці (станція «Миколаїв»), також одночасно лікар відкритого 18 вересня 1894 р. Миколаївського технічного залізничного училища. Завідував лазаретом № 8 для хворих і поранених воїнів Першої світової війни, лікар Миколаївського обсерваційного розподільчого госпіталю.

Усков Н. А. Військово-морський лікар. Службу почав у Миколаєві. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1879 р. Переведений на Балтійський флот у 1879 р.

Ушинський. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва. Переведений у цивільне відомство і вийшов у відставку в 1866 р.

Ф

Файнштейн Йосип Абрамович. Займався вільною практикою в Миколаєві. Попечительною радою міської лікарні обраний із 12 липня 1891 р. понадштатним ординатором (завідував жіночим терапевтичним відділенням), а рішенням ради від 13 листопада 1893 р. звільнений із посади на його прохання в зв'язку з хворобою.

Факторович Ісай Мендельович. Лікар-інтерн міської лікарні в 1916–1918 рр. Одночасно лікар лікарняної каси заводу «Наваль» і лікар госпіталю № 1 (при міській лікарні) для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. 6 лютого 1919 р. попечительною радою міської лікарні обраний старшим ординатором і завідувачем амбулаторії лікарні. Приватний лікар із внутрішніх і дитячих хвороб.

Фалькенберг А. А. Лікар вільної практики в Миколаєві. Один із засновників першої приватної «лікувальниці для хворих, які приходять» у 1883 р.

Фан-Юнг Герман Маркович. У 1858 р. закінчив медичний факультет Київського університету. Займався вільною практикою в Миколаєві. 14 квітня 1872 р. вступив на посаду ординатора міської лікарні (перший штатний ординатор міської лікарні). До 1 червня виконував лікарські обов'язки безплатно, а потім уклав із міською управою контракт на період із 1 червня 1872 р. до 1 червня 1873 р. з оплатою 100 руб у місяць, таким чином став завідувати лікарнею. Із закінченням контракту залишив службу в лікарні. Член міського Комітету народного здоров'я в 1872 р. Виїхав у Одесу.

Федоринський С. А. Військово-морський лікар. Штаб-лікар. У кінці 1831 р. призначений у Миколаївський морський госпіталь. Звільнений зі служби в 1847 р.

Федоров Василь Олександрович. Військово-морський лікар. Молодший лікар 37-го флотського екіпажу на початку

1900-х років. Ординатор морського госпіталю, лікар суднобудівного заводу (1904 р.). Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1901–1907 рр. Брат відомого миколаївського лікаря К. О. Федорова. Переведений на службу у Владивосток, згодом на Балтійський флот. Помер у травні 1911 р. в Петербурзі на посаді старшого лікаря броненосця «Петр Великий». Похований у Миколаєві.

Федоров Володимир Миколайович (26.01.1972–?). Військово-морський лікар. Рішенням попечительної ради міської лікарні від 27 грудня 1897 р. прийнятий понадштатним ординатором лікарні. Звільнився у вересні 1898 р. у зв'язку з призначенням у морське відомство в Севастополі. Із березня 1905 р. – молодший ординатор Миколаївського морського госпіталю, із вересня 1914 р. – старший ординатор. У грудні 1916 р. призначений старшим лікарем Миколаївського флотського напівекіпажу. Викладав у фельдшерській школі при госпіталю. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1899–1919 рр. У 1910-х роках в місті займався приватною практикою з венеричних і шкірних хвороб.

Федоров Костянтин Олександрович. Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1899 р. Штатний молодший ординатор міської лікарні з 19 жовтня 1899 р. до 15 березня 1903 р. У лютому 1903 р. обраний санітарним лікарем Одеської та Московської частин, яким працював із вересня 1903 р. до лютого 1904 р. Мобілізований в армію і відбув на Далекий Схід. Після Російсько-японської війни повернувся на попередню роботу. Із 15 вересня 1905 р. – ще й секретар міської санітарно-виконавчої комісії. У 1906 р. тимчасово виконував обов'язки городского лікаря. У 1907 р. балотувався і обраний виборником на Херсонські губернські виборчі збори в III Державну Думу по 2-му з'їзду Миколаївський міських

виборців від правих «русских избирателей». Кілька років був активним членом Миколаївського відділу союзу російського народу (чорносотенна організація). Призваний в армію в 1914 р. У 1917–1920 рр. – знову санітарний лікар. Мав наукові публікації.

Федоров Сергій Миколайович. Улітку 1908 р., будучи студентом-медиком 5 курсу, під час епідемії висипного тифу в Миколаєві працював одним із дільничних санітарних наглядачів. У 1911 р. лікар на будівництві набережної торгового порту на Поповій Балці. Призваний у діючу армію в 1914 р.

Фідман Герш (Григорій) Моїсейович. Із 22 грудня 1898 р. – понадштатний лікар єврейської лікарні. Лікар міського 1-го змішаного училища. Приватна практика з венеричних, шкірних, внутрішніх і дитячих хвороб.

Філіппович Володимир Костянтинович. Понадштатний ординатор міської лікарні. Брат лікаря О. К. Філіпповича. Попечительною радою на засіданні 24 січня 1896 р. обраний штатним молодшим ординатором лікарні (очні хвороби). Удосконалювався у відомого окуліста професора Гіршмана в Харкові. Був у центрі конфлікту між лікарями-християнами та лікарями-юдеями в 1899 р., через що вимушений був звільнитися за пропозицією попечительної ради від 30 липня 1899 р. Виїхав із Миколаєва і служив дільничним лікарем у Гродненській губернії. За позовом потерпілого лікаря С. І. Давидсона його в квітні 1901 р. у Миколаєві засудили до 2-х місяців арешту на військовій гауптвахті.

Філіппович Костянтин Михайлович (1828–11.07.1878). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Із дворян. Закінчив медичний факультет Казанського університету як казеннокоштний студент і в 1853 р. почав службу молодшим лікарем 33 флотського екіпажу. Служив на різних військових кораблях і в Миколаївському морському госпіталі. У 1858 р. захистив докторську дисертацію в Москов-

ському університеті, призначений старшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. У 1860 р. молодший лікар 41 флотського екіпажу, відряджений на два роки за кордон для ознайомлення з медичною частиною іноземних морських служб. Із жовтня 1863 р. – помічник головного доктора госпіталю, тимчасово виконував обов'язки головного доктора. Старший ординатор госпіталю з 1867 р. Учасник Чорногорсько-турецької війни 1876–1878 рр. і Російсько-турецької війни 1877–1878 рр. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1878 рр., був секретарем і головою цього Товариства. Мав наукові публікації. Помер у Миколаєві від висипного тифу в 1878 р.

Філіппович Олександр Костянтинович (1858–1906). Вихованець Миколаївської Олександрівської гімназії. Закінчив медичний факультет Харківського університету в березні 1887 р. Одружений на вдові Насті Михайлівні Саричевій, дітей не мав. Із 18 січня 1888 р. – понадштатний ординатор міської лікарні, 25 липня 1888 р. попечительною радою лікарні обраний штатним молодшим ординатором. Одночасно з жовтня 1891 р. молодший лікар 58 піхотного Празького полку, у листопаді 1892 р. переведений у 4-й Новогеоргіївський фортечний піхотний батальйон, у березні 1893 р. звільнений та зарахований у запас військово-медичного відомства. У 1892 р. призначений штатним старшим ординатором Миколаївської міської лікарні. Член міської санітарно-виконавчої комісії в 1893–1900 рр. Неодноразово тимчасово виконував обов'язки головного лікаря міської лікарні. Проте коли в березні 1898 р. балотувався на вакантну посаду головного лікаря, на спільному засіданні міської управи та попечительної ради лікарні не був обраний. Помер у 1906 р. і похований у Миколаєві.

Фінкель Марко. Із липня 1865 р. до 14 листопада 1868 р. городовий лікар, коли на його прохання був переведений

лікарем Нагартавської окружної лікарні (для євреїв-колоністів, підвідомчих Комітету іноземних поселенців Південного краю Росії).

Фіодорович (Федорович) Йосип Миколайович (18.10.1807–16.11.1883). Військово-морський лікар. У 1832 р. закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію і в липні почав службу молодшим лікарем 37-го флотського екіпажу. Служив лікарем на різних кораблях і в Миколаївському морському госпіталі. У 1840 р. в Харківському університеті здобув ступінь штаб-лікаря. Із квітня 1850 р. старший судновий лікар 1-го флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни (лікар передових перев'язувальних пунктів). Старший ординатор Миколаївського морського госпіталю. Перебуваючи на посаді старшого лікаря кадру майстрових і робітників Миколаївського порту в 1865 р. тимчасово виконував обов'язки городского лікаря. Із серпня 1871 р. до квітня 1874 р. – діловод канцелярії начальника медичної частини Чорноморського флоту. У 1882 р. виповнилося 50 років лікарської служби в морському відомстві. Член і секретар Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1883 рр., був його секретарем і скарбником. Мав наукові публікації. Помер у Миколаєві 16 листопада 1883 р.

Фіш Марія Володимирівна. Лікар-ординатор міської лікарні у 1919 р.

Флєров Євген. Студентом V курсу медичного факультету Московського університету в 1895 р. завідував лікувально-продовольчим пунктом для приходячих робітників у Миколаєві.

Фортман Франц Іванович. Військово-морський лікар. Працювати лікарем почав у 1839 р. Прийнятий на морську службу в 1853 р. Служив лікарем на різних кораблях і в Миколаївському морському госпіталі. Брав участь у Сіноп-

ському бою, надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни. Три рази супроводжував сухопутні транспорти поранених і хворих моряків із Севастополя в Миколаїв. Штаб-лікар. Старший судновий лікар 2-го флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1874 рр. Царським наказом від 28 листопада 1874 р. звільнений зі служби через хворобу.

Форштетер Г. Л. Член Першої приватної «лікувальниці для хворих, які приходять» у кінці 1890-х років.

Фотт І. І. Військово-морський лікар. У 1866 р. з посади Очаківського городского лікаря переведений судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1866–1870 рр. Вийшов у відставку в 1870 р.

Франковський Владислав-Іоан Стратонович (27.12.1848–?). Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету, 28 травня 1875 р. призначений молодшим судновим лікарем 2-го Чорноморського флотського екіпажу. Надавав медичну допомогу екіпажу озброєного пароплава «Веста», який вів 11 липня 1877 р. відомий бій із турецьким корветом «Фетхи-Буленд», за що дістав чин колезького асесора, орден Св. Володимира 4-го ступеня і пожиттєву пенсію. Ініціатор утворення в 1880 р. кабінету, а потім із 1883 р. розпорядник першої приватної «лікувальниці для хворих, які приходять». Член Товариства морських лікарів у Миколаєві в 1875–1891 рр. Переведений у Севастополь, де вийшов у відставку. Син лікаря С. К. Франковського.

Франковський Стратон Карлович. Військово-морський лікар. Із дворян Віленської губернії. Закінчив Віленську медико-хірургічну академію і в 1827 р. почав службу молодшим лікарем 29-го флотського екіпажу. Учасник Кримської війни, лікував захисників Севастополя, під час

здійснення операції контужений бомбою. Після війни служив на різних військових суднах, старшим лікарем Миколаївського портового екіпажу. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1872 рр. У 1872 р. звільнений зі служби через хворобу.

Фраткін Борис Онисимович. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Відставний лікар, у 1874 р. призначений молодшим судновим лікарем 1-го Чорноморського флотського екіпажу в Миколаєві. У 1881 р. в Петербурзькій військово-медичній академії захистив докторську дисертацію. Наступного року перейшов на службу в цивільне відомство. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1874–1882 рр. Мав наукові публікації.

Фрусевич. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1863 рр. Вийшов у відставку в 1863 р.

Фукельман Лейзер Давидович. Тимчасовий лікар єврейської лікарні в роки Першої світової війни. Найнятий лікарняною касою заводу «Руссуд» у 1915 р. для надання акушерської та гінекологічної допомоги членам сімей учасників каси. Приватний лікар із акушерства, жіночих і сечостатевих хвороб.

Х

Хасін Л. Б. Понадштатний ординатор міської лікарні на початку 1890-х років. Із 19 листопада 1898 р. до грудня 1899 р. – тимчасовий лікар для бідних.

Хірнов Костянтин Олексійович. Військово-морський лікар. На військовій службі з 1910 р. Ординатор морського госпіталю. Старший ординатор-хірург лазарету при заводах «Руссуд» і «Наваль» для хворих і поранених воїнів Першої світової війни. У 1915 р. в журналі «Морской Врач» (№ 12) опублікував ґрунтовну статтю «О ранениях разрывными

пулями». Мав інші наукові публікації. Із січня 1916 р. – виконувач обов'язків консультанта з хірургії морського госпіталю.

Хмельницька-Грінберг Анастасія (Есфірь) Йосипівна. Племянниця лікаря Шульмейстера Елєазара Савелійовича. У 1914 р. найнята лікарняними касами заводів «Руссуд» і «Наваль» для надання допомоги з очних хвороб членам сімей учасників кас. Приватна лікарка-окулістка в роки Першої світової війни. Лікарка з очних хвороб міської лікарні в 1917–1919 рр. Померла 11 серпня 1919 р.

Хомицький Климентій Антонович (23.11.1834–15.06.1898). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Із дворян, католик. Як казеннокоштный студент закінчив медичний факультет Київського університету в 1860 р. і 13 червня був призначений молодшим лікарем 18-го Балтійського флотського екіпажу. 1863 р. відправлений удосконалюватися в клініки Київського університету. 1864 р. направлений на службу в Чорноморський флот, де був призначений ординатором Севастопольського госпіталю, служив лікарем на різних військових кораблях. На початку 1870-х років – молодший судновий лікар 2-го Чорноморського флотського екіпажу в Миколаєві. 1875 р. призначений старшим ординатором Миколаївського госпіталю. Член Товариства морських лікарів у Миколаєві в 1865–1891 рр. Старший ординатор міської лікарні з 29 листопада 1876 р. 5 травня 1884 р. у Петербурзькій військово-медичній академії захистив докторську дисертацію. Призначений окулістом порту, проте невдовзі вийшов у відставку. Із липня 1884 р. до березня 1898 р. – головний лікар міської лікарні. Гласний міської думи в 1888–1897 рр. Член міської санітарно-виконавчої комісії в 1893–1897 рр. Під час епідемії холери в Миколаєві в 1892 р. керував усіма протиепідемічними заходами, за що отримав подяку від міського голови.

У січні 1897 р. брав участь у першому Всеросійському з'їзді з боротьби з сифілісом. Мав наукові публікації. У березні 1898 р. подав у відставку за станом здоров'я, 15 червня цього року помер і похований у Миколаєві.

Ц

Цветаєв Григорій Павлович. Санітарний лікар 2-ї Адміралтейської частини в 1919 р. Приватний лікар із венеричних і шкірних хвороб.

Циковський Василь Васильович. Лікар вільної практики в Миколаєві в 1900-х роках.

Ч

Чекунов І. А. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1898 р. Переведений до Севастополя в 1898 р.

Червінський Василь. Військово-морський лікар. Із червня до листопада 1788 р. – підлікар Вітовського (Богоявленського) госпіталю, із 10 листопада 1788 р. – лікар госпіталю. Працював разом із Д. С. Самойловичем. У 1790-х роках – лікар Миколаївського морського госпіталю.

Чернявський У. М. Військово-морський лікар. Молодший лікар Кронштадтського госпіталю, у 1808 р. переведений у Миколаївський морський госпіталь (при цьому забезпечений корпією і хірургічними інструментами).

Чечельницька Софія Наумівна. Ординатор міської лікарні та одночасно лікар дитячої санаторії-колонії в 1919 р.

Ш

Шапіро Ольга Львівна. Жінка-лікар, мала диплом доктора медицини Швейцарського університету. У вересні 1905 р. була запрошена тимчасовим санітарним лікарем на приміські хутори.

Шванк Ф. Ф. Військово-морський лікар. Після закінчення медичного факультету Дерптського університету в 1844 р. прийнятий на морську службу.

Шварцах Клавдія Йосипівна. Ординаторка міської лікарні в 1919 р., де заразилась і перехворіла на висипний тиф.

Шварц Марія Моїсеївна. Ординаторка міської лікарні в 1919 р.

Шермеревич Костянтин Григорович. Молодший лікар 58 піхотного Празького полку в кінці 1900-х – на початку 1910-х років і військового зведеного лазарету. Лікар амбулаторії міської лікарні в 1919 р.

Шермеревич Юлія М. Штатна молодша ординаторка міської лікарні в 1917–1919 рр.

Шмідт Євген Едуардович. Військово-морський лікар. Ординатор Миколаївського морського госпіталю, окуліст медичної служби Чорноморського флоту. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1887–1889 рр. Переведений у Севастополь.

Шнейдеров Григорій Маркович. Лікар 276 Лиманського полку, що дислокувався в Миколаєві в першій половині 1900-х років. Лікар вільної практики. Найнятий лікарняною касою заводу «Руссуд» у 1914 р. для надання допомоги членам сімей учасників каси з внутрішніх хвороб. Помер від висипного тифу 22 квітня 1920 р.

Шоломов В. Н. Військово-морський лікар. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1860 рр. Переведений на Балтійський флот у 1860 р.

Шредер фон Ернест (Ераст) Іванович (23.05.1830–30.07.1894). Військово-морський лікар. Доктор медицини. Після закінчення медичного факультету Дерптського університету в 1854 р. призначений молодшим ординатором Миколаївського морського госпіталю. Лікар 2-го навчального

морського екіпажу з флотським училищем. У 1857 р. переведений на Балтійський флот. Займав високі посади в управлінні генерал-штаб-доктора та медичного інспектора флоту. Мав наукові публікації. Помер у 1804 р. в Петербурзі. Пожертвував 3 тис. руб як капітал, із процентів якого надавалася допомога бідним удовам морських лікарів.

Шрейберг Олександр Арно. Військово-морський лікар. Доктор медицини. Служив у Миколаївському морському госпіталі, помер від холери в 1848 р. Мав наукові публікації. Його вдова з трьома дітьми в 1851 р. виїхала на батьківщину в Лейпциг (Саксонія).

Штромберг Яків Хаїмович. Лікар вільної практики. Тимчасовий санітарний лікар у 1910 р.

Шульмейстер Елєзар Савелійович (Завелович). Народився 3 червня 1863 р. Закінчив медичний факультет Харківського університету в 1889 р. Одружений із 12 квітня 1895 р. з Ривкою-Лізою Лещинською. Лікар вільної практики. Завідувачем медичної частини міської лікарні допущений із 28 вересня 1891 р. виконувати обов'язки понадштатного ординатора. Під час епідемії холери в Миколаєві в 1892 р. з 15 червня до 1 листопада працював тимчасовим санітарним лікарем, за що отримав подяку від міського голови. Один із членів-засновників Миколаївського відділення Російського Товариства народного здоров'я в 1895 р. Із 19 листопада 1898 р. до лютого 1899 р. – тимчасовий лікар для бідних. Попечительною радою лікарні 30 січня 1899 р. обраний штатним молодшим ординатором (що формально стало причиною конфлікту серед лікарів міської лікарні), із 18 травня 1899 р. допущений до виконання обов'язків на цій посаді. Із 1907 р. – старший ординатор лікарні. 26 липня 1910 р. звільнився з лікарні через хворобу.

Ю

Юделес Абрам Лазарович. Завідував відділом народного здоров'я Миколаївської Ради робітничих депутатів у березні – червні 1919 р., у липні – серпні завідував лікувальним підвідділом цього відділу.

Юденич Володимир Петрович (21.06.1889–?). Військово-морський лікар. Працювати лікарем почав у 1914 р. і в грудні цього року був мобілізований і направлений на Чорноморський флот, де призначений молодшим лікарем Миколаївського флотського напівекіпажу. Лікар школи плавання Миколаївського округу Російського Товариства порятунку на водах. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1914–1916 рр. У другій половині 1916 р. переведений до Севастополя.

Юзерович К. У 1910 р. епідемічний лікар приміського хутору Водопій.

Юхницький Яків Васильович (1828–29.02.1884). Військово-морський лікар. Закінчив медичний факультет Київського університету як казеннокоштний студент і в 1853 р. почав службу в морському відомстві молодшим лікарем 35-го флотського екіпажу. Служив лікарем на різних кораблях Чорноморського флоту і в Миколаївському морському госпіталі. Брав участь у Сінопському бою і надавав медичну допомогу захисникам Севастополя під час Кримської війни, був контужений. Молодший судновий лікар 1-го Чорноморського флотського екіпажу. Із 1858 р. – молодший ординатор Миколаївського морського госпіталю і викладач фельдшерської школи. Завідував венеричним відділенням Миколаївського морського госпіталю. У 1878 і 1879 рр. тимчасово виконував обов'язки городского лікаря, запропонував міській владі комплекс заходів із

попередження розвитку епідемії плямистого тифу. Одночасно займався приватною практикою. Звільнився зі служби в 1881 р. Член Товариства морських лікарів Миколаєва в 1859–1884 рр. Помер у Миколаєві 29 лютого 1884 р.

Я

Яблонський Анатолій Капітонович. Військово-морський лікар. У 1917 р. закінчив медичний факультет Московського університету і був мобілізований на Чорноморський флот. У 1919–1920 рр. – ординатор Миколаївського морського госпіталю, лікар Миколаївської гідробазис та дивізіону гідроавіації.

Яворський А. Військово-морський лікар. Випускник медичного факультету Київського університету, прийнятий на морську службу в 1853 р., зокрема служив у Миколаєві.

Ягдман Фрідріх Рудольфович (04.11.1891–?). Військово-морський лікар. У грудні 1914 р. мобілізований а Чорноморський флот і був призначений молодшим лікарем Миколаївського флотського на півекіпажу, ординатор морського госпіталю.

Ядовин Є. Військово-морський лікар. Молодший лікар 114-го Новоторжського полку, переведений у 1883 р. в морське відомство на посаду молодшого суднового лікаря 3-го Чорноморського флотського екіпажу.

Якимитенко Лука. Із 1 вересня 1788 р. – підлікар Вітовського (Богоявленського) госпіталю (направлений у госпіталь Г. О. Потьомкіним із під Очакова), у 1791 р. – лікар госпіталю. Працював разом із Д. С. Самойловичем.

Ярошко Олександр Іванович. Штатний молодший лікар міської лікарні з 20 серпня 1882 р. до липня 1884 р. Потім старший лікар 58-го піхотного Празького полку.

Ярцев Лев Миколайович. Тимчасовий виконувач обов'язків епідемічного лікаря міської лікарні в 1919 р.

ПІСЛЯМОВА

У цьому довіднику наведено імена 501 лікаря Миколаєва дорадянського періоду, коротко подано основний матеріал про їхнє життя, професійну і громадську діяльність. Помітне місце серед них посідають морські лікарі, адже Миколаїв був колискою вітчизняної морської медицини. Гідне місце в історії медицини Півдня України й усієї країни займали міська (думська) медицина Миколаєва, розвинуті тут фабрично-заводська і страхова складові медицини. Були достойні приклади діяльності в інших частинах медицини нашого міста. Ці досягнення не виникли самі по собі, їх творили конкретні особистості, які заслуговують на публічну згадку і пам'ять про них. Серед них такі відомі й за межами нашого регіону лікарі, як Д. С. Самойлович (зі світовим визнанням), Е.-В. Дримпельман, І. М. Даль, М. І. Врачко, П. П. Аліман, А.-Е. Ф. Кібер, Д. А. Голубкин, М. П. Ковальов-Рунський, К. А. Хомицький, В. А. Страдомський, Е. Е. Кібер, Л. В. Смирнов, М. Г. Кенігсберг, А. Й. Матусовський, С. В. Лігін і багато інших. Деякі з миколаївських лікарів прославилися професійними та іншими гідними здобутками, вже покинувши наше місто (Н. І. Закревський, К. О. Розенбергер, В. Х. Кандинський, А. О. Ліппе, Ю. Ю. Трейберг, Я. Й. Кефелі та ін.).

Серед помітних постатей медицини Миколаєва багато українців, які в умовах перебування України в складі Російської імперії вимушені були працювати також і на славу чужої країни. Помітний слід в історії медицини Миколаєва залишили й лікарі іноземного походження. Це урізноманітнює нашу історію.

При перегляді наведеного в довіднику матеріалу привертає увагу те, що багато миколаївських лікарів мали науковий ступінь доктора медицини (здобутий як у російських, так і закордонних університетах). Це свідчить про високий рівень професійної кваліфікації миколаївських лікарів та їхню результативну діяльність, адже багато з них (особливо морські лікарі) на підставі своїх практичних досліджень (інколи на межі наукового відкриття) здійснювали публікації в наукових виданнях (зокрема і за кордоном) із різних місцевих і загальних питань і аспектів медицини.

Під час збирання матеріалів про лікарів у різних джерелах виявлено багато розбіжностей і неточностей щодо дат і фактів діяльності значної кількості лікарів. Для уточнення відомостей про таких лікарів довелося опрацьовувати різні джерела, зіставляти наведені в них дані та вибирати, на нашу думку, найімовірніші.

Перегляд джерел у ході нашої роботи показав, що інформація про миколаївських лікарів може міститись і в зовсім несподіваних місцях, відтак виявляється випадково. Це підтверджує висновок про те, що зібрані нами матеріали не можна вважати вичерпними. У ході подальших досліджень безперечно будуть відкриті нові імена лікарів, уточнюватись і доповнюватись інформація про життя, професійну і громадську діяльність наведених у цьому довіднику лікарів.

Сподіваємося, що наша праця не тільки збагатить крайову історію медицини як новими іменами, так і невідомими аспектами діяльності вже знаних лікарів, а й загалом доповнить історію Миколаєва новими сторінками та залучить майбутніх дослідників до нових пошуків.

АЛФАВІТНИЙ ПОКАЖЧИК

А

Авситидійський С. І. 7
Адамович С. М. 7
Айваз Д. Я. 7
Айзеншток І. І. 7
Айнберг І. М. 7
Айнгорн Я. І. 7
Акінфієв М. М. 8
Акімова А. В. 8
Александрова Л. М. 8
Аліман П. П. 9
Альошин В. І. 9
Андреев В. А. 9
Андрієвський О. Г. 10
Андрющенко П. П. 10
Анискевич В. В. 10
Антонов С. І. 10
Аргіріді Д. А. 11
Арістов В. Ф. 11
Арнштейн Й. Я. 12
Аронштам-Браїловська Б. Г.
12
Артамонов Л. К. 12
Архипов Д. П. 12
Архипов К. П. 12
Архипов Л. І. 13
Ассонов Д. Ф. 13
Афінський С. П. 13
Ашурков І. І. 14

Б

Барг З. Р. 14
Бартошинський Г. Ф. 14
Бер (Вестберх, Берх) Г. Г. 14
Бергер М. О. 14
Березин Н. Г. 15
Бинімова В. Г. 15
Бинімов О. І. 15
Бих Д. М. 15
Білий А. М. 15
Білопольський Ю. Т. 15
Білоусов Г. Г. 16
Білоусов М. О. 16
Білоусов О. Г. 16
Білоусов Ф. Г. 16
Біркган Ф. І. 17
Бірюкович П. В. 17
Блат-Горловська Г. П. 17
Блонський В. А. 17
Блюмберг Л. Ш. 18
Бобровський 18
Богданов В. І. 18
Богданович П. Г. 18
Богословський Г. І. 18
Богуславський Я. М. 19
Бочаров Д. Л. 19
Браїловська Б. Г. 19
Брігер М. Я. 19
Бродський Х-В. І. 19

Броун (Брун) В. Л. 19
Будагов 20
Булатов В. О. 20
Бурцев П. А. 20

В

Ваксова С. М. 21
Вакуловський П. А. 21
Варшавський С. 21
Веймарн О. О. 21
Верещенко М. О. 21
Верболозов П. А. 21
Верьовкин М. Д. 22
Винокуров А. М. 22
Вікулов-Савинов В. В. 22
Вінклер Г. Е. 22
Вінтелер Л. М. 22
Вознесенський А. І. 23
Волче(а)нецький Д. В. 23
Вольфензон В. Й. 23
Воскресенський 23
Воскресенський Н. І. 23
Врачко М. І. 23
В'юков М. О. 24

Г

Гагельстром І. 24
Гагенторн Є. Л. 25
Гагенторн О. Є. 25
Гедульд С. О. 25
Гейнріх В. В. 25
Герман Л. Я. 25
Гершман Р. С. 25
Гефт С. М. 26
Гібор М. М. 26

Гібш Д. А. 26
Гіммельрейх Г. К. 26
Гінсбург М. 27
Гіргенсон В. Г. 27
Гіппіус Г. М. 27
Гірціус В-Г. 27
Голиков З. І. 27
Голіцинський 28
Головинський Я. І. 28
Голубкин Д. А. 28
Голубченко О. 28
Гольберг-Шнейдер Г. Й. 28
Гольберт Я. М. 29
Гольденберг С. М. 29
Гольдман Е. І. 29
Гольдфарб Я. Ю. 29
Гончаров П. І. 29
Горбаковська Д. Ю. 30
Гороход-Волова Х. С. 30
Гортіков Г. О. 30
Гос Х-В. К. 30
Гоффман В. І. 31
Грау А. Г. 31
Грачов О. Ф. 31
Гривцов Г. І. 32
Грінберг А. Й. 32
Грінберг Н. І. 32
Грозенштейн В. Д. 33
Губарев Н. М. 33
Гудим-Левкович І. В. 33
Гузикова Л. Я. 34
Гульман Г. І. 34
Гутшейн Л. Й. 34

Д

Давидов Д. В. 35
Давидсон С. І. 35
Даль І. М. 36
Дембський С. К. 37
Дібольд А. Р. 37
Длусський Л. С. 37
Добровольська Г. Ф. 37
Довгялло Б. Г. 38
Должанський М. С. 38
Домініціус В. 38
Дримпельман Е.-В. 38
Дружинін М. А. 39
Дубицький І. 39
Дуброва В. Ю. 40
Дуброва М. В. 40
Дубровін Є. О. 40
Дукарт І. Я. 40

Е

Ебербах К. 40
Ердберг-Крженцієвський
фон А-Й-Ф. А. 40
Ерліх Л. І. 41

Є

Євтушевський М. Я. 42
Ємельянова-Шермеревич Ю. М.
42
Єльфімов П. І. 42
Єнько Я. 42
Єсіпов Н. А. 42

Ж

Железняков С. М. 43

З

Завадовський В. Й. 43
Завойко С. О. 43

Загоровський Р. О. 43
Загорянський-Кисель В. П. 43
Зайденер Г. С. 44
Закревський Н. І. 44
Заліський К.-В. Ф. 44
Засухін П. М. 44
Зверако (Звіряка) Є. Ф. 45
Зісельман Б. Л. 46
Златопольська В. О. 46
Златопольський О. О. 46
Златопольський Я. Б. 46
Золотарьов А. Г. 46
Зорін М. О. 47

І

Іванов А. В. 47
Іванов О. І. 47
Іванов В. 47
Іванський А. Я. 47
Іллінський Т. С. 47
Ілліцький П. Я. 48
Ільїнська О. О. 48
Ільїнський О. І. 48
Іпполітов А. Ф. 48
Іскус Іван 49

К

Казакевич (Козакевич) А. М.
49
Казаков Г. 49
Кальварський М. Я. 49
Каменер М. А. 50
Каменецький В. Й. 50
Каменецький Й. С. 50
Кандинський В. Х. 51
Канонников В. І. 51
Карасевич К. Л. 52

Кармалей Д. І. 52
Карташов М. В. 53
Каст І. Г. 53
Кауцман 53
Кац С. А. 53
Качановський П. С. 53
Кашкаров (Кошкарьов) І. А.
53
Квіцинський М. М. 53
Кендзельський А. В. 54
Кенігсберг Г. Г. 54
Кенігсберг М. Г. 55
Кеп Х. 55
Кефелі Е. 55
Кефелі Я. Й. 56
Кипшидзе С. Н. 56
Кияковський Ф. С. 56
Кібер А-Е. Ф. 57
Кібер Е. Е. 57
Кіткевич (Киткович) М. 59
Кланг М. О. 59
Кнебельман А. К. 59
Кнорре В. К. 59
Ковальов-Рунський М. П. 60
Коган А. Г. 60
Коган А. М. 60
Коган Л. 60
Когон (Коган) С. А. 60
Коллегорський А. І. 61
Комаровський А. М. 61
Комісаржевський А. Н. 61
Концевич 62
Костко А. І. 62
Корінфський П. 62
Короленко М. Г. 62

Корольков 62
Корольков А. М. 62
Кочановський П. С. 63
Кранцфельд Б. Г. 63
Красильников А. І. 63
Красновець М. Н. 63
Краснуха В. П. 63
Краузе А. С. 64
Криницький А. Д. 64
Кріона-Папа-Нікола М. А. 64
Кровопусков Г. Є. 64
Кролевецький Ф. К. 65
Кроль Я. Ф. 65
Куперман Л. М. 65
Куперман Р. К. 65
Курдюмов Д. В. 65
Кутирев О. М. 66
Кутирев А. М. 66
Кучевський О. Д. 66
Кушталов М. І. 67

Л

Лаврентьев А. О. 67
Ландшевський Н. А. 68
Лашкевич М. Г. 68
Лебедев П. І. 68
Лебедева С. М. 68
Лебер З-І. І. 69
Левандовський 69
Левенштейн Р. І. 69
Левитський А. П. 69
Леві Е. Г. 69
Левіна М. Й. 69
Левіт Й. М. 70
Леонтьева Л. А. 70
Летниковський 70

Леб 70
Лебе Ф. І. 70
Лисенко А. В. 70
Лишанський Я. Б. 71
Лишнівський М. А. 71
Лібіна П. С. 71
Лібін І. В. 71
Лігін С. В. 71
Ліпковський Й. Л. 72
Ліппе А. О. 72
Лісаневич Л. М. 73
Лобанов С. П. 73
Лоскутов М. Т. 73
Лохтін О. П. 74
Лукашевич В. Й. 74
Лурія В. Г. 75
Любарська Б. Ю. 75
Любицький П. С. 75
Любченко М. С. 75
Лятковський 75

М

Мазюкевич М. В. 75
Майоров І. П. 76
Майстровий Л. Н. 76
Майхровський Ф. Ф. 76
Максимов І. П. 77
Малигін 77
Малиновський М. П. 77
Малиновський Н. Н. 77
Мандельштам Х-Я. М. 77
Маньковський В. І. 78
Маргуліс К. І. 78
Маркелов В. І. 78
Матковський В. І. 79

Матусовський А. Й. 79
Медовий Д. А. 80
Медовников А. 80
Меттро Є. А. 80
Миловзоров М. А. 81
Мионов 81
Михельсон А. Г. 81
Миштольд А. Д. 81
Міцкевич Й. В. 82
Мішин С. Н. 82
Модестов Г. П. 82
Морачевський М. М. 82
Мораф І. Г. 83
Мордовников Л. І. 83
Мофет І. В. 83
Мукамель Ф. 84

Н

Наместников О. В. 84
Натаров 84
Науменко П. В. 84
Неєлова Н. С. 84
Немировський Г. С. 84
Неронов А. 84
Нестеренко К. І. 85
Ніколаєв В. 85
Новиков А. М. 85
Новицький К. Й. 85
Нотес І. Л. 86

О

Огієвський С. 86
Одинцов Є. 87
Олевінський В. І. 87
Ординський 87
Орловський В. 87

Орлов О. М. 87
Остащенко-Кудрявцев 87
Остринський З. М. 88

П

Павлицький В. С. 88
Павловський С. А. 88
Пахомин А. 88
Пацевич А. К. 89
Певницький О. І. 89
Певницький В. Ф. 89
Пейкер 89
Переверзев 89
Петельниц Л. І. 89
Петерс М. К. 90
Петров А. Н. 90
Петровський Л. 91
Петрушевський С. Я. 91
Підгурський О. А. 91
Піотровський А. Й. 91
Плотицин Г. К. 91
Побадже Є. В. 92
Покрасов І. А. 92
Поліванов М. А. 92
Полозов А. О. 92
Поляков Г. М. 93
Понятовський О. А. 93
Поплавський І. Г. 93
Попов В. В. 93
Попов Є. П. 94
Попов І. В. 94
Попов І. П. 94
Постников Д. І. 95
Прейсман Е. Н. 95
Преферансов О. С. 95
Призеветті Л. 96

Прокопович Є. І. 96
Прусаков М. Н. 96
Пшеборський П. А. 97
Пшеничний Г. О. 97

Р

Рабинович С. Г. 97
Рабінер І. А. 97
Радецький Л. І. 98
Радецький П. 98
Радкевич І. П. 98
Райков Р. 98
Раппепорт Я. Г. 98
Рапутова Р. Д. 100
Ратнер Л. Г. 100
Рачковський Е. М. 101
Рашеев К. Д. 101
Рашковська-Конторович 101
Рейніш (Райніш) Л. Й. 101
Ремезов В. Л. 101
Реп'єв М. 101
Ривлін А. О. 102
Римкевич Л. Ф. 102
Рінберг М. Г. 102
Родіонов В. О. 102
Родов Й. С. 102
Рожественський А. В. 103
Розенберг Д. В. 103
Розенбергер К. О. 103
Розенблюм 104
Розенблюм 104
Розов О. П. 104
Россоловський А. Ф. 105
Ростиславов Д. 105
Рубінштейн І. В. 105
Рустамбеков Д. М. 105

С

Сабашніков І. М. 105
Сабинін А. С. 105
Савваїтов О. С. 106
Савицький А. 106
Садовський С. В. 106
Саєвич 106
Самович І. Р. 106
Самойлович (Сушковський)
Д. С. 107
Самохоцький С. О. 108
Самсов Й. Д. 109
Сапунов 109
Сарті 109
Сасс М. Б. 109
Севостьянов А. Н. 110
Семенюта К. 110
Сергєєв Є. Ф. 110
Сергієвський Ф. Г. 110
Симіюкін А. М. 110
Симонович-Варшавська Д. П.
110
Симонович М. М. 110
Синкевич Б. І. 111
Сичугов 111
Скляр М. Я. 111
Скребницький 111
Смецький А. А. 111
Смирнов Л. В. 111
Смирнов Н. Н. 112
Смирнов С. Є. 112
Смільгевич М. В. 112
Смоленський Г. Й. 113
Собашников І. Ф. 113
Соболь К. Г. 113
Соколов М. Г. 113

Соколов О. Є. 113
Сорокін В. В. 114
Софроніцький М. Г. 114
Співак А. 114
Співак В. Г. 115
Співак Є. В. 115
Стацевич М. С. 115
Страдомський В. А. 115
Стратієвський С. Й. 116

Т

Тапуз Я. Г. 116
Тарле Д. Г. 117
Таубе фон М. Ф. 117
Тейле (Лєсников) П. К. 118
Тепляков 118
Терещенко М. О. 118
Тімен (Туман) О. С. 119
Тімрот К. Г. 119
Тодадзе Є. В. 119
Токаржевич О. І. 119
Толпегін Д. Д. 119
Трейберг Ю. Ю. 119
Тремер К. Г. 121
Трусевич Я. Г. 121

У

Уваров В. С. 121
Удалов М. М. 122
Уминський А. І. 123
Унковський В. В. 123
Усков Н. А. 123
Ушинський 123

Ф

Файнштейн Й. А. 124
Факторович І. М. 124

Фалькенберг А. А. 124
Фан-Юнг Г. М. 124
Федоринський С. А. 124
Федоров В. О. 124
Федоров В. М. 125
Федоров К. О. 125
Федоров С. М. 126
Фідман Г. М. 126
Філіппович В. К. 126
Філіппович К. М. 126
Філіппович О. К. 127
Фінкель М. 127
Фіодорович (Федорович) Й. М.
128
Фіш М. В. 128
Флеров Є. 128
Фортман Ф. І. 128
Форштетер Г. Л. 129
Фотт І. І. 129
Франковський В-І. С. 129
Франковський С. К. 129
Фраткін Б. О. 130
Фрусевич 130
Фукельман Л. Д. 130

Х

Хасін Л. Б. 130
Хірнов К. О. 130
Хмельницька-Грінберг А. Й.
131
Хомицький К. А. 131

Ц

Цветаєв Г. П. 132
Циковський В. В. 132

Ч

Чекунов І. А. 132
Червінський В. 132
Чернявський У. М. 132
Чечельницька С. Н. 132

Ш

Шапіро О. Л. 132
Шванк Ф. Ф. 133
Шварцах К. Й. 133
Шварцах М. М. 133
Шермеревич К. Г. 133
Шермеревич Ю. М. 133
Шмідт Є. Е. 133
Шнейдеров Г. М. 133
Шоломов В. М. 133
Шредер фон Е. І. 133
Шрейберг О. А. 134
Штромберг Я. Х. 134
Шульмейстер Е. С. 134

Ю

Юделєс А. Л. 135
Юдєнич В. П. 135
Юзерович К. 135
Юхницький Я. В. 135

Я

Яблонський А. К. 136
Яворський А. 136
Ягдман Ф. Р. 136
Ядовин Є. 136
Якимитенко Л. 136
Ярошко О. І. 136
Ярцев Л. М. 136

ЗМІСТ

Від автора-укладача	3
Алфавітний біографічний список лікарів	7
Післямова	137
Алфавітний покажчик	139

Довідкове видання

ЄРМІЛОВ

Валерій Семенович

ЛІКАРІ ДОРАДЯНСЬКОГО МИКОЛАЄВА

Біографічний довідник

Редактор М. А. Ландер

Формат 60×84¹/₁₆. Ум. друк. арк. 8,6. Тираж 100 пр. Зам. № 534-682.

ВИДАВЕЦЬ І ВИГОТОВЛЮВАЧ

Товариство з обмеженою відповідальністю фірма «Іліон».

54038, м. Миколаїв, вул. Бузника, 5/1.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1506 від 25.09.2003 р.